

“...การพัฒนาประเทศจะบรรลุผลตามเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยประกอบการหลายอย่าง. อย่างแรก ต้องมีคนดี คือมีปัญญา มีความรับผิดชอบ มีความวิริยะอุตสาหะ เป็นพู้ปฎิบัติ. อย่างที่สอง ต้องมีวิทยาการที่ดีเป็นเครื่องใช้ประกอบการ. อย่างที่สาม ต้องมีการวางแผนที่ดีให้พอเหมาะพอควรกับฐานะ เศรษฐกิจและทรัพยากรที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงประโยชน์อันพึงประสงค์ของประเทศและประชาชนเป็นหลักปฏิบัติ...”

พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๙

สารบัญ

สรุปผู้บริหาร	๓
ความเป็นมา มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ	๑๔
และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ	
คณะกรรมการ	๑๗
หลักการดำเนินงานและแนวทางปฏิบัติงาน	๑๙
กรอบการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการ	๒๑
สรุปการดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ	๒๔
งบการเงิน ปี ๒๕๕๕	๓๘
แผนงานในปีงบประมาณ ๒๕๕๖	๔๖
ภาคผนวก	๑๐๗

๒๕๕๕ มุ่งสู่ความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

การดำเนินงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ในปี ๒๕๕๕ อันเป็นปีที่ ๓ ของการส่งเสริมการพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ กล่าวได้ว่า เป็นปีที่มีความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก

จากต้นแบบการพัฒนาใน ๔ พื้นที่ ๒ จังหวัด คือ น่าน และอุดรธานี ที่ยึดองค์ความรู้ตามพระราชดำริใน ๖ มิติ (น้ำ ดิน เกษตร ป่า พลังงานทดแทน สิ่งแวดล้อม) ซึ่งสอดคล้องกับภูมิสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่น แล้วสร้างระบบพัฒนาที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area based Development Approach) มุ่งเน้นที่ชุมชน โดยยึดถือความคิดเห็น ความต้องการ และศักยภาพของชาวบ้านเป็นตัวตั้ง ตามแนวพระราชดำริ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ให้ชาวบ้านร่วมคิด ร่วมทำและเป็นเจ้าของ

๓ ปีเต็ม ในการน้อมนำแนวพระราชดำริหรือศาสตร์พระราชาแปรสู่การปฏิบัติ สามารถสร้างการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนให้แก่ชุมชน โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรมทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือ ชาวบ้านในพื้นที่ต้นแบบปิดทองหลังพระฯ ในจังหวัดน่าน และอุดรธานี มีความสุข มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย ขำระหนี้สินได้

มีเงินออมเพิ่มขึ้น ที่สำคัญที่สุด คือ เกิดการรวมตัวของชุมชน จัดตั้งกองทุนที่ชุมชนบริหารจัดการ
กันเองได้อย่างเข้มแข็ง อันเป็นทิศทางการพัฒนาที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

ที่จังหวัดน่าน ผลจากการส่งเสริมให้ชุมชนลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ด้วยการขุดนาขั้นบันได
ปรับปรุงสภาพดิน สร้างฝายเพื่อการเกษตร ฝายเพื่อการอนุรักษ์ บ่อพวงสันเขา ระบบคลอง
และท่อส่งน้ำ ส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัว พืชหลังนา และเลี้ยงสัตว์ พัฒนาศักยภาพคน
ด้วยการศึกษาดูงานและฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้และทักษะด้านต่างๆ ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของ
คนใน ๓ พื้นที่ต้นแบบเปลี่ยนแปลงไปดังตาราง

ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคม พื้นที่ต้นแบบโครงการปิดทองหลังพระฯ จังหวัดน่าน

	ปี พ.ศ.	รายได้	ค่าใช้จ่าย	หนี้สิน	ทรัพย์สิน	เงินออม
กลุ่มบ้านยอด	๒๕๕๒	๑๒,๕๐๙,๕๖๘	๑๖,๕๕๓,๙๒๕	๓๑,๓๐๕,๕๖๖	๕๘,๙๕๕,๑๐๖	๑,๓๙๖,๘๙๓
	๒๕๕๓	๑๙,๘๗๕,๑๖๑	๑๘,๕๕๑,๘๒๙	๒๗,๑๒๖,๗๒๕	๕๕,๑๕๘,๙๗๒	๑๘,๑๓๓,๙๖๕
	๒๕๕๔	๕๑,๙๐๕,๘๖๔	๒๙,๑๘๓,๐๐๗	๒๘,๐๕๕,๗๑๕	๑๕๓,๗๘๓,๙๘๙	๑๕,๕๓๔,๑๕๐
	ร้อยละของค่าเฉลี่ยต่อปี	๑๑๘.๘๔	๓๘.๖๘	-๕.๑๙	๙๖.๘๕	๕๗๐.๒๓
กลุ่มบ้านน้ำปาก	๒๕๕๒	๑๘,๐๗๗,๖๘๗	๑๕,๘๔๔,๘๖๐	๑๓,๘๑๗,๕๑๖	๓๘,๕๖๖,๓๒๕	๑,๙๐๑,๕๗๐
	๒๕๕๓	๒๘,๙๗๕,๕๓๘	๑๑,๙๖๓,๒๖๔	๑๑,๙๖๐,๕๘๒	๓๙,๑๕๖,๓๒๕	๑,๖๖๗,๖๐๐
	๒๕๕๔	๒๕,๖๖๙,๘๓๖	๘,๒๐๘,๙๘๑	๕,๖๕๕,๕๐๐	๓๔,๘๒๗,๘๑๕	๓,๙๒๗,๓๙๐
	ร้อยละของค่าเฉลี่ยต่อปี	๑๘๘.๒	-๒๔.๑	-๓๓.๒	-๔.๘	๕๓.๓
กลุ่มขุนน้ำน่าน	๒๕๕๒	๕๗,๔๘๙,๕๐๖	๓๐,๖๐๙,๑๐๓	๑๓,๘๔๙,๗๘๔	๑๕๕,๘๗๐,๙๘๑	๒๒,๒๕๓,๕๐๕
	๒๕๕๓	๘๒,๖๐๕,๒๕๕	๕๒,๗๒๙,๙๑๕	๑๒,๙๗๐,๙๒๐	๑๘๖,๙๕๐,๐๑๑	๒๗,๒๖๓,๙๑๒
	๒๕๕๔	๙๕,๕๔๒,๖๙๓	๕๘,๕๑๐,๒๕๑	๑๓,๙๓๕,๑๘๐	๒๑๑,๐๗๕,๙๓๔	๒๖,๘๘๔,๙๕๑
	ร้อยละของค่าเฉลี่ยต่อปี ^๑	๕๐.๕๙	๒๙.๒๔	-๐.๔๑	๑๘.๖๒	๑๐.๔๑

หมายเหตุ ๑ ร้อยละของค่าเฉลี่ยต่อปี คำนวณจาก (ค่าเฉลี่ยของผลต่างต่อปี x ๑๐๐) ÷ ตัวเลขเศรษฐกิจของปี ๒๕๕๒

๔

รายงานประจำปี ๒๕๕๕

ปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ

นอกจากนี้ ยังมีการรวมตัวกันจัดตั้งกองทุนต่างๆ ได้แก่ กองทุนสุกร กองทุนเครื่องบดข้าวโพด กองทุนเมล็ดข้าวโพด กองทุนพืชหลังนา กองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าว กองทุนไตรโคเดอร์มาและเชื้อบีที กองทุนโรงสีข้าว กองทุนถั่วเหลือง กองทุนปุย กองทุนยาและสุขภาพสัตว์ กองทุนกระเทียม กองทุนอาหารสัตว์ กองทุนน้ำพริกปลา

ที่บ้านโคกล่ามและบ้านแสงอร่าม ตำบลกุดหมากไฟ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี การปรับปรุงระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และทำแปลงเกษตรสาธิต ปลูกพืช ๓ ระดับ โดยองค์ความรู้จากฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ส่งเสริมการเลี้ยงหมู เป็ด และปลา

เปรียบเทียบผลผลิตระหว่างปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕

ผลผลิต	ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕
ข้าว	๓๕ ถึงต่อไร่ ๓,๙๒๐,๐๐๐ บาท	๖๐ ถึงต่อไร่ ๑๓,๑๙๔,๐๓๕ บาท
สุกร	-	๑,๐๑๐,๐๑๕ บาท
แปลงเกษตรตามแนวฟาร์มตัวอย่าง	-	๑๕๓ แปลง
กองทุน	-	๙ กองทุน

ในเวลาเพียงสองปีมีกองทุนที่เกิดจากความคิดและการร่วมมือร่วมใจกันของชาวบ้านถึง ๙ กองทุน ที่สามารถเชื่อมโยง เชื้อประโยชน์แก่กันและกันอย่างครบวงจร คือ กองทุนผู้ใช้น้ำ กองทุนเมล็ดพันธุ์ฝัก กองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าว กองทุนสุกร กองทุนเป็ด กองทุนยาและเวชภัณฑ์ กองทุนปุย กองทุนแม่บ้านศึกษาดูงาน และกองทุนการตลาด

ขณะเดียวกัน การดำเนินการตามแนวทางปิดทองฯ ของทีมปฏิบัติการระดับจังหวัด และระดับอำเภอในพื้นที่ขยายผลตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ ๑๗ พื้นที่ ๑๐ จังหวัด (เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา พิษณุโลก สิงห์บุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เลย ตรัง ยะลา และน่าน) ในปี ๒๕๕๕ ก็มีความก้าวหน้าอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างจังหวัดเชียงราย มหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์ และมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ เพื่อสร้างต้นแบบการพัฒนาที่ประยุกต์พระพุทธศาสนาเข้ากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผนวกการพัฒนาตามแบบ ปิดทองหลังพระฯ ด้วยกระบวนการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ควบคู่กับการพัฒนาจิตใจ ด้วยการอบรมหลักธรรมของพระพุทธศาสนา

ในปี ๒๕๕๕ ภายใต้อาณัติแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ พื้นที่บ้านโป่งลึก-บางกลอย สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน คนกับป่า และคนกับสัตว์ป่า ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานที่เป็นมาตลอดหลายปี ได้รับการแก้ไขให้คลี่คลายลงได้ ด้วยการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตชนกลุ่มน้อยให้พึ่งพาตนเองได้ในระดับที่อยู่รอด โดยไม่ขัดกับกฎระเบียบของอุทยานฯ ควบคู่ไปกับการพัฒนาอาชีพ ด้วยการทำแปลงสาธิต ชาวบ้านปลูกผักกินเอง ให้ชาวบ้านมีอาหารรับประทานเพียงพอ พัฒนาระบบน้ำสำหรับทำการเกษตรและ

เลี้ยงสัตว์ ด้วยการสร้างฝายพร้อมระบบท่อส่งน้ำ ขุดสระเก็บน้ำ จัดการที่ดินและที่ทำกินให้ชาวบ้านบางส่วนที่ยังไม่มีที่ดินทำกิน ขุดนาขั้นบันได ปรับปรุงดิน สนับสนุนพันธุ์เมล็ดข้าว ออกแบบแผนการเพาะปลูกที่จะให้ผลผลิตได้ตลอดทั้งปี ให้ชาวบ้านเลือกตามความต้องการ และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

พื้นที่ขยายผลอื่นๆ ภายใต้แผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ ก็มี ความคืบหน้าเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นบ้านอมเรต อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ชาวบ้านร่วมกัน ดูแลแหล่งน้ำ โดยการทำฝายอนุรักษ์ เข้าใจการใช้ประโยชน์จากป่าและอยู่กับป่าอย่างเกื้อกูล มีการลดการใช้ปุ๋ยเคมีแล้วใช้การปรับปรุงดินโดยวิธีธรรมชาติแทน ลดการเผาพื้นที่ลง และ เริ่มต้นเลี้ยงสุกรลูกผสมหมยซาน มีการนำครูภูมิปัญญาไปถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร บ้านท่าลอบ อำเภอด่านช้างราชบุรี ในการป้องกันและกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และการเพิ่มผลผลิตข้าวโดยใช้น้ำหมักจุลินทรีย์ปรับปรุงดิน ทำให้ได้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นจากเดิม ๘๐ ถึงต่อไร่ เป็นอย่างน้อย ๑๐๐ ถึงต่อไร่ ลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการทำสบู่ แชมพู น้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้าใช้เอง มีรายได้เสริมจากการขายพืชผักเพิ่มขึ้น และมีการรวมตัวตั้ง เป็นกลุ่มกองทุนต่างๆ เช่น กองทุนหมู กองทุนข้าว กองทุนผัก และมีแผนที่จะตั้งร้านค้าชุมชน เป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าที่ชาวบ้านผลิตได้

จังหวัดพิษณุโลก มีการก่อตั้งโรงเรียนชาวนาขึ้นที่โรงเรียนบ้านเจริญผล และมีการถ่ายทอด ความรู้ให้ชาวบ้านในเรื่องการเพิ่มผลผลิต การปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกพืชไร่ การปลูกพืชสวน การทำนา ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนจากการทำผลิตภัณฑ์ของใช้ในครัวเรือนเอง ลดต้นทุน ในการซื้อปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง จากการทำจุลินทรีย์หน่อกล้วย ฮอโมนไข่สำหรับพืชและสัตว์ และน้ำหมักชีวภาพใช้เอง ทำให้ผลผลิตข้าวหอมมะลิ เพิ่มขึ้นจาก ๔๕ ถึงต่อไร่ เป็น ๖๐ ถึงต่อไร่ และข้าวพิษณุโลกจาก ๕๐ ถึงต่อไร่ เป็น ๗๐ ถึงต่อไร่

จังหวัดตราด มีการดำเนินงานโครงการโดยชาวบ้านมีส่วนร่วม เช่น ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ ที่ให้สมาชิกมานำปุ๋ยจากธนาคารไปใช้ โดยนำเศษวัสดุจากธรรมชาติสำหรับทำปุ๋ยมาแลกในอัตราส่วน วัสดุ ๒ กิโลกรัม จะได้ปุ๋ย ๑ กิโลกรัม เป็นต้น

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชาวบ้านนำองค์ความรู้จากพื้นที่ต้นแบบกลับมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง เช่น ทำเกษตรผสมผสาน และรู้ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินและแหล่งน้ำในหมู่บ้าน จังหวัดเชียงราย ชาวบ้านสนใจเรียนรู้การทำเกษตรแบบปลอดสารพิษ ผลิตแบบพึ่งพาตนเอง นำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดกิจกรรมเดิม และบูรณาการงบประมาณในหมู่บ้านมาสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน

การขยายผลการดำเนินการตามแนวทางปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

พื้นที่ต้นแบบ (๒ จังหวัด)	พื้นที่ขยายผล (๑๐ จังหวัด)	พื้นที่แหล่งน้ำขนาดเล็ก (๑๔๒ แห่ง ๔๖ จังหวัด)	พื้นที่ความร่วมมือ กับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	พื้นที่ความร่วมมือ กับกองทัพบก (๒๕ แห่ง ๙ จังหวัด)
น่าน อุดรธานี	เชียงราย เชียงใหม่ ตราด น่าน ประจวบคีรีขันธ์ พิษณุโลก เพชรบุรี ยะลา เลย สิงห์บุรี	กาญจนบุรี กาฬสินธุ์ กำแพงเพชร ขอนแก่น ชัยภูมิ เชียงราย เชียงใหม่ ตรัง ตาก นครพนม นครราชสีมา นราธิวาส น่าน บึงกาฬ บุรีรัมย์ ประจวบคีรีขันธ์ ปัตตานี พะเยา พัทลุง พิษณุโลก เพชรบุรี เพชรบูรณ์ แพร่ มหาสารคาม มุกดาหาร แม่ฮ่องสอน ยโสธร ยะลา ร้อยเอ็ด ราชบุรี ลพบุรี ลำปาง ลำพูน เลย สกลนคร สงขลา สตูล สระบุรี สุโขทัย สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี อุดรดิตถ์ อุทัยธานี อุบลราชธานี	อุทัยธานี	กาฬสินธุ์ นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ สกลนคร ขอนแก่น ชัยภูมิ สุรินทร์ หนองคาย

รวมทั้งหมด ๑๘๙ พื้นที่ ๔๙ จังหวัด

แผนงานต่อไป คือ การผลักดันให้มีการเปลี่ยนผ่านแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริให้เป็นระบบปกติของราชการ ซึ่งนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว และมอบหมายให้สำนักนายกรัฐมนตรี ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ยกย่องระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาพื้นที่เชิงประยุกต์ พ.ศ.....ขึ้น โดยมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ สนับสนุนบุคลากรด้านองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ และให้คำปรึกษาการปฏิบัติงาน

การก้าวสู่ปีที่ ๔ ของปิดทองหลังพระฯ จึงเป็นก้าวสำคัญยิ่งยวด ที่จะพลิกอนาคตของประเทศไทยให้มั่นคงและยั่งยืนด้วยพลังชุมชนที่เข้มแข็งอย่างแท้จริง

สารจากประธานกรรมการ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ได้ดำเนินงานมาก้าวเข้าสู่ปีที่ ๔ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ยึดมั่นในวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งการจัดการความรู้และส่งเสริมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์ความรู้และบูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ เพื่อที่จะทำให้นวพระราชดำริ เป็นแนวทางหลักในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ในช่วงการดำเนินงานของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ยังคงพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ จังหวัดน่านและอุดรธานีอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งขยายงานไปสู่ภูมิภาคต่างๆ เพื่อเป็นตัวอย่างและแนวทางให้ หน่วยงาน ชุมชนมีความพร้อมได้ศึกษาเรียนรู้แนวทางการทำงานแบบปิดทองหลังพระฯ ไปแก้ไขปัญหาและพัฒนา บัจจัยพื้นฐานของพี่น้องประชาชน ทั้งนี้ กระทรวงหลักที่รับผิดชอบเห็นความสำคัญจึงได้บรรจุปรัชญาและวิธีการ ทำงานแบบปิดทองหลังพระฯ ไว้ในแผนบริหารราชการแผ่นดิน

นอกจากนี้ มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ยังเป็นทีมพี่เลี้ยงแก่หน่วยงานต่างๆ ชุมชน ชาวบ้านที่นำแนวทาง ของปิดทองหลังพระฯ ไปแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน ร่วมสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเป็น เจ้าของมากที่สุด ดังนั้นงานสำคัญของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ในขั้นต่อไป คือการเพิ่มความสำคัญในการส่งเสริม ให้ชุมชนเป็นผู้ขับเคลื่อนงานพัฒนาตามแนวพระราชดำริ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเกิดความพร้อมใน การนำแนวพระราชดำริไปใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ

ผมขอยกตัวอย่างผลสำเร็จที่เกิดขึ้นที่จังหวัดน่าน ชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงพื้นที่ดำเนินงานปิดทอง หลังพระฯ ในพื้นที่ ๓ อำเภอต้นแบบ เห็นผลความสำเร็จที่เกิดขึ้นของชาวบ้านที่ได้นำแนวพระราชดำริไปใช้แก้ไข ปัญหาและพัฒนาชุมชน จึงได้เข้าไปเรียนรู้และศึกษาแนวทางการพัฒนาของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และนำไป ขยายผลต่อ ซึ่งพื้นที่ ๓ อำเภอต้นแบบเป็นเพียงจุดเล็กๆ ที่อยากให้ทุกท่านเห็นว่าแนวทางการพัฒนาของปิดทอง หลังพระฯ สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนได้จริง โดยเริ่มที่จุดเล็กๆ แล้วจึงค่อยๆ ขยายให้กว้างขึ้น ตามลำดับขั้นตอน นี่คือผลสำเร็จจากการสร้างต้นแบบการพัฒนาตามแนวพระราชดำริได้ประจักษ์ เห็นผลแล้วนั้น

ในนามมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ผมจึงขอเป็นกำลังใจให้ทุกท่าน ทุกหน่วยงาน ที่ร่วมกันสนับสนุนการทำงานของ
ของปิดทองหลังพระฯ มีกำลังใจในการทำงาน ก้าวผ่านปัญหาต่างๆ ไปได้ด้วยดี เพื่อนำความอยู่ดีมีสุขมาสู่ประชาชน
และเป็นการสืบสานแนวพระราชดำริตามเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ที่ทรงอุทิศสละ ทรงงานเพื่อประโยชน์สุขของชาวไทยมา
เป็นเวลานาน

(สม วัฒนชัย)

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์เกษม วัฒนชัย)

ประธานกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

สารจากประธานกรรมการ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ได้น้อมนำแนวพระราชดำริหรือศาสตร์พระราชา แปรสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนให้แก่ชุมชนต่างๆ มาตลอดระยะเวลา ๓ ปีเต็ม และมีการขยายพื้นที่ดำเนินการจากพื้นที่ต้นแบบ ๒ จังหวัด สู่พื้นที่ขยายผลตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ ๑๐ จังหวัด

จากการประเมินโดยนักวิชาการของมหาวิทยาลัยมหิดลและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชาวบ้านในพื้นที่ปิดทองหลังพระฯ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย ข้าราชการมีเงินออมเพิ่มขึ้น และพัฒนาไปสู่การรวมตัวจัดตั้งกองทุนต่างๆ ที่บริหารจัดการกันเองได้อย่างเข้มแข็งมั่นคง

ปี ๒๕๕๕ ผลของการดำเนินงานในพื้นที่ต้นแบบจังหวัดน่านและจังหวัดอุดรธานี เป็นที่น่าพอใจ ทำให้เกิดการขยายงานสู่ระบบราชการ กล่าวคือ ๔ หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำปรัชญาและวิธีการของปิดทองหลังพระฯ บรรจุเป็นแผนบริหารราชการแผ่นดินปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๔ ภายใต้ชื่อ “แผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ” จึงนับเป็นปีเริ่มต้นของการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริโดยภาคราชการ ที่มีแผนบริหารราชการแผ่นดินรองรับ หน่วยงานราชการเริ่มจัดทำแผนงานและแผนงบประมาณภายใต้แผนดังกล่าว ซึ่งนับได้ว่าเป็นก้าวแรกที่มีความสำคัญในเชิงระบบและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ในอันที่จะส่งเสริมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริอย่างกว้างขวางจนเป็นแนวทางหลักของประเทศในอนาคต

วาระสำคัญในปี ๒๕๕๕ ได้แก่ งานพัฒนาในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ดังเป็นที่ทราบกันดีว่าพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อยู่ในวังวนของความขัดแย้งระหว่าง คนกับคน คนกับป่า และคนกับสัตว์ ที่ไม่อาจตัดสินความถูกหรือความผิดได้ ระหว่างความชอบธรรมด้วยตัวบทกฎหมายกับสิทธิความเป็นมนุษย์ของชาวไทยเชื้อสาย “กะเหรี่ยง”

ปิดทองหลังพระฯ เป็นคนกลางประสานงานให้เกิดการทำงานร่วมกันทุกหน่วยงานในจังหวัดเพชรบุรี ภายใต้แผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ พื้นที่บ้านโป่งลึก-บางกลอย เมื่อปี ๒๕๕๕ สถานการณ์ทุกด้านก็คลี่คลายได้ในที่สุด

การพัฒนาบ้านโป่งลึกและบางกลอย เริ่มด้วยการทำแปลงสาธิต ชาวบ้านปลูกผักกินเอง เพื่อให้ชาวบ้านมีอาหารรับประทานเพียงพอ จากนั้นเป็นการพัฒนาระบบน้ำ ขุดนาขั้นบันได ๓๖๕ ไร่ ปรับปรุงดิน ออกแบบแผนการเพาะปลูก ให้ชาวบ้านเลือกไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการและสภาพพื้นที่ ให้ผลผลิตได้ตลอดทั้งปี เลี้ยงสัตว์ที่ไม่มีผลกระทบต่อพื้นที่อุทยาน และใช้วัตถุดิบในหมู่บ้านเป็นอาหาร เพื่อลดรายจ่ายและเป็นแหล่งอาหารของชุมชน ปรับปรุงที่อยู่อาศัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต โดยไม่ขัดกับกฎระเบียบของอุทยานฯ ควบคู่ไปกับการพัฒนาอาชีพ ตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรในทุกระดับ เพื่อสืบสานแนวพระราชดำริ โดยการร่วมมือกับที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยที่มีความพร้อม ตลอดจนองค์กรไม่แสวงหากำไร เช่น โครงการรากแก้ว รวมถึงนักเรียนทุนเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีประสบการณ์ทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาชุมชนและพัฒนาพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ

การทำงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ได้รับความร่วมมือด้วยดี จากภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องที่ สื่อมวลชน และชุมชน ซึ่งมีแนวทางร่วมกันในการนำแนวพระราชดำริไปแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชน และประชาชนยอมรับว่าแนวทางพระราชดำริสามารถช่วยแก้ปัญหาและความต้องการของประชาชนได้จริง ผมจึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ และหวังว่าจะสร้างความมั่นคงและยั่งยืนให้แก่ประเทศชาติต่อไป

(หม่อมราชวงศ์คัตติศักดิ์ ดิศกุล)

ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ
สืบสานแนวพระราชดำริ

สารจากปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เห็นชอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการจัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เพื่อให้รับผิดชอบภารกิจด้านการจัดการความรู้ และการส่งเสริมการพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริออกไปสู่ชุมชนอย่างเป็นระบบกว้างขวาง เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนเป็นหลัก

โครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จังหวัดน่าน โครงการปิดทองหลังพระฯ จังหวัดอุดรธานี และโครงการปิดทองหลังพระฯ ในพื้นที่ขยายผลทั่วประเทศ เป็นการพัฒนาและแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการเชื่อมโยงการใช้ความรู้ตามแนวพระราชดำริ และบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานของรัฐในทุกระดับที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนับได้ว่าเป็นมิติของการบริหารจัดการที่จะช่วยในเกิดการยั่งยืนในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของภาคราชการไปพร้อมๆ กัน

ในปี ๒๕๕๕ เป็นช่วงเวลาที่สำคัญ โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ร่วมกับ ๓ กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นชอบนำปรัชญาและวิธีการของปิดทองหลังพระบรรจุในแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘ ในชื่อ “แผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ”

การดำเนินงานของปิดทองหลังพระฯ ที่ผ่านมา เกิดการรับรู้และขยายผล ต่อยอด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์สำคัญของการจัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ จึงเป็นเครื่องสะท้อนความตั้งใจของทุกฝ่ายที่จะร่วมกันสืบสานแนวพระราชดำริ

ในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และสถาบันส่งเสริมพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ผมจึงขอขอบคุณทุกๆ หน่วยงาน ที่นำแนวทางของปิดทองหลังพระฯ ไปแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน พร้อมกันนี้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีความยินดีที่จะสนับสนุนงานสืบสานแนวพระราชดำริอย่างเต็มกำลังความสามารถต่อไป

(ศาสตราจารย์พิเศษทอง ทองทรงศุ)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ความเป็นมา

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

มติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เห็นชอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ดำเนินการจัดตั้ง “มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” และ “สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” มีการจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓

พันธกิจ

จัดการความรู้และส่งเสริมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ โดยเชื่อมโยงองค์ความรู้และบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานสืบสานแนวพระราชดำริต่างๆ ภาครัฐ เอกชน วิชาการ ท้องถิ่น ชุมชน และประชาสังคม เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจนเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

๑. จัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติของมูลนิธิ ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งการจัดตั้ง

๒. ให้สถาบัน โดยมีมูลนิธิสนับสนุนให้ทุนดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๒.๑) สนับสนุนส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา เก่งกล้า ทุนชน ประชาสังคม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การภาครัฐ องค์การทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมิติการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้ประชาชนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงส่งผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๒) สนับสนุนการจัดการความรู้ตามแนวพระราชดำริ โดยประสานความร่วมมือกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาโครงการส่วนพระองค์ โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการหลวง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ องค์การชุมชน ประชาสังคม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การภาครัฐ องค์การทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้เกิดคลังความรู้ การยกระดับความรู้ การต่อยอดชุดความรู้ใหม่ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในและนอกระบบ ตลอดจนการขยายผลเชื่อมโยงสู่การนำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง

๒.๓) ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการ ภารกิจและกิจกรรมของสถาบันกับแผนชุมชน แผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้อง และนโยบายรัฐบาล

๒.๔) สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำ และช่วยเหลือ องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้มีผู้นำแนวพระราชดำริไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาทุกระดับของประเทศ

๒.๕) สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือดำเนินการตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง

๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา และทัศนศึกษาที่เกี่ยวกับการนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้และขยายผลสู่ชุมชน

๔. เพื่อส่งเสริมการประสานการดำเนินงานร่วมกับองค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อกิจกรรมพัฒนาและกิจกรรมสาธารณประโยชน์

๕. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

พลพลิตจากการดำเนินงาน

๑. เกิดแนวทางที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศตามภูมิสังคมอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ
๒. เกิดการมีส่วนร่วมจากภาคีทุกภาคส่วนในการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์สาขาตามแนวพระราชดำริ
๓. เกิดการรับรู้ เข้าใจ และความร่วมมือสนับสนุนจากภาครัฐ วิชาการ เอกชน ท้องถิ่น ชุมชน ประชาสังคม และนานาชาติ ในการร่วมสร้างภูมิคุ้มกันและร่วมแก้ไขปัญหาพื้นฐานที่สำคัญของประเทศตามแนวพระราชดำริ

๓

คณะกรรมการ

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ในการประชุมคณะผู้ก่อตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๓ ได้มีการพิจารณาผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ตั้งกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ดังมีรายนามของกรรมการ ดังนี้

นายเกษม วัฒนชัย
ประธานกรรมการ

นายสุเมธ ตันติเวชกุล
กรรมการ

นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา
กรรมการ

ท่านผู้หญิ๊งบุญตรี วีระไวทยะ
กรรมการ

ท่านผู้หญิ๊งจรงจิตต์ ทีชะระ
กรรมการ

นายจตุรงค์ ปัญญาดิลก
กรรมการ

นายวิฑู สันติประภพ
กรรมการและเหรัญญิก

หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล
กรรมการและเลขาธิการ

คณะกรรมการ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ ได้มีการพิจารณาแต่งตั้งกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จำนวน ๑๖ คน และคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เห็นชอบให้แต่งตั้งกรรมการสถาบันฯ เพิ่มอีกจำนวน ๒ คน ดังมีรายนามคณะกรรมการฯ ดังนี้

๑. หม่อมราชวงศ์คึกคัก ดิศกุล	ประธานกรรมการ
๒. ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวทยะ	รองประธานกรรมการ
๓. นายสุเมธ ตันติเวชกุล	กรรมการ
๔. นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา	กรรมการ
๕. ท่านผู้หญิงจรัสจิตต์ ทีชะระ	กรรมการ
๖. นายวิโรฒ สันติประภพ	กรรมการ
๗. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๘. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๙. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๑๐. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๑๑. ประธานคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)	กรรมการ
๑๒. เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)	กรรมการ
๑๓. ผู้บัญชาการทหารบก	กรรมการ
๑๔. นายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๕. นายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๖. นายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๗. นายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๑๘. ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ	กรรมการ

หลักการดำเนินงานและแนวทางปฏิบัติงาน

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ มีหลักในการดำเนินงานและแนวทางการปฏิบัติงาน โดยการน้อมนำเอาองค์ความรู้ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาปฏิบัติยึดหลักการทรงงานของพระองค์ท่าน ดังนี้

๑. หลักการองค์ความรู้ ๖ มิติ

คือ มิติด้านน้ำ ด้านดิน ด้านเกษตร ด้านพลังงานทดแทน ด้านป่า และด้านสิ่งแวดล้อม โดยปรับให้สอดคล้องเป็นไปตามสภาพของภูมิสังคมและพื้นที่ที่มีปัญหาความยากจน เชื่อมโยงความรู้ไปสู่การแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาให้เป็นไปได้อย่างยั่งยืน

๒. หลักการพัฒนา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

ต้องมีการทำความเข้าใจในชุมชน เข้าใจในสภาพพื้นที่และภูมิสังคม การเข้าถึงข้อมูล การเก็บข้อมูลที่เป็นจริงและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ แล้วจึงเริ่มการพัฒนาโดยการนำองค์ความรู้ให้ชาวบ้านลงมือทำด้วยตนเอง ปิดทองหลังพระฯ เป็นผู้เชื่อมความรู้จากหน่วยงานที่มีองค์ความรู้จากครุภูมิปัญญา ไปให้กับชาวบ้าน

๓. หลักการทรงงานและหลักการโครงการ ๒๓ ข้อ

หลักการโครงการ

๑. ระเบิดจากภายใน
๒. แก้ปัญหาจากจุดเล็ก
๓. ทำตามลำดับขั้น
๔. ภูมิสังคม
๕. บริการที่จุดเดียว
๖. ใช้ธรรมปราบอธรรม
๗. การพึ่งตนเอง
๘. พอกอยู่พอกิน
๙. ความซื่อสัตย์สุจริต จริใจต่อกัน
๑๐. ขาดทุนคือกำไร
๑๑. เศรษฐกิจพอเพียง
๑๒. ทำงานอย่างมีความสุข
๑๓. ความเพียร
๑๔. รู้ รัก สามัคคี

หลักการทรงงาน

๑. จะทำอะไรต้องศึกษาข้อมูลให้เป็นระบบ
๒. ทำงานแบบองค์รวม
๓. ไม่ติดตำรา
๔. ประหยัด
๕. ทำให้ง่าย
๖. การมีส่วนร่วม
๗. ต้องยึดประโยชน์ส่วนรวม
๘. ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ
๙. ปลุกป่าในใจคน

กรอบการดำเนินงานตามมติคณะกรรมกร

คณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ได้วางกรอบการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ไว้ดังนี้

๑. นำเสนอแผนดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความยากจน การส่งผลผลิตจำแนกกลุ่มเป้าหมายเป็น ๒ ระดับ ระดับศูนย์ศึกษาการพัฒนา โครงการส่วนพระองค์ โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการหลวง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และระดับองค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ

๒. แผนงบประมาณจะจำแนกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับแผนงาน ระดับโครงการ และระดับกิจกรรม โดยระดับแผนงานจะสอดคล้องกับผลผลิตที่กำหนดไว้

๓. จำแนกแผนงานออกเป็น ๔ แผนงาน คือ

๓.๑ งานจัดการความรู้ ประกอบด้วย การรวบรวมองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ เป็นคลังความรู้ การนำองค์ความรู้จากโครงการพระราชดำริ ไปช่วยแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้าน การจัดทำคู่มือ ขั้นตอนการพัฒนาและการบริหารโครงการ การติดตามประเมินผล เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับโครงการขยายผลในพื้นที่อื่นๆ การจัดทำความรู้พร้อมใช้ที่ประชาชนสามารถนำไปปรับใช้กับภูมิสังคมได้ การเชื่อมโยงองค์ความรู้โดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้เชี่ยวชาญ การเชื่อมความรู้จากสถาบันการศึกษาสู่ชุมชน โดยมีความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ กับสถาบันอุดมศึกษา

๓.๒ งานส่งเสริมการพัฒนา ประกอบด้วย โครงการส่งเสริมการบูรณาการระดับพื้นที่ และโครงการพัฒนาระบบความร่วมมือภาคีเครือข่ายสืบสานแนวพระราชดำริ มุ่งส่งเสริมความร่วมมือกับภาคีพัฒนาทุกภาคส่วน ในการแก้ไขปัญหาความยากจน พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยต้องนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นร่วมเป็นกลไกขับเคลื่อนหลัก และเป็นเจ้าของการพัฒนา ทั้งนี้การพัฒนานั้น ต้องสอดคล้องกับภูมิสังคมและสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมความร่วมมือกับภาคีพัฒนา ทั้งหน่วยงานพื้นที่ หน่วยงานภารกิจ หน่วยงานนโยบาย และท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางสังคม เพื่อให้มีโครงการต้นแบบการพัฒนาอย่างเหมาะสม และสนับสนุนให้มีโครงการขยายผลในระดับจังหวัด โดยมีแนวทางหลักคือ ควรเป็นพื้นที่ที่มีการต่อยอดโครงการที่ชุมชนได้ดำเนินการตามแนวพระราชดำริอยู่แล้ว หรือชุมชนมีความเข้มแข็งและต้องการดำเนินการตามแนวพระราชดำริ และควรกระจายตัวตามภูมิภาคต่างๆ ไม่ซ้ำพื้นที่เดิม

๓.๓ งานสื่อสารและภาคีสัมพันธ์ ประกอบด้วย โครงการส่งเสริมการรับรู้และเข้าใจแนวพระราชดำริของประชาชน สื่อมวลชน ส่งเสริมการสื่อสารเพื่อการรับรู้เข้าใจ การปรับทัศนคติทั้งในระดับส่วนกลาง ระดับจังหวัด และชุมชน ตลอดจนบทบาทในการเชื่อมโยงสื่อมวลชนเรียนรู้ชนบท นำสื่อมวลชนลงพื้นที่ต้นแบบและพื้นที่ขยายผลปิดทองหลังพระฯ การเผยแพร่กิจกรรมของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ให้เป็นที่รับรู้ของสาธารณชน

๓.๔ งานบริหารจัดการสำนักงาน ประกอบด้วย การติดตามสนับสนุนงานฝ่ายต่างๆ และงานโครงการอย่างต่อเนื่อง การบริหารการเงิน ควบคุมดูแลค่าใช้จ่าย จัดทำงบการเงินประจำปี การบริหารสำนักงาน อำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงาน การติดตามประเมินผล โดยการพัฒนาแบบสารสนเทศ การจัดประชุมคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ งานธุรการต่างๆ คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ สืบสานแนวพระราชดำริ เห็นชอบกับการทำยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ดังนี้

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยขยายผลแนวพระราชดำริให้เกิดประโยชน์แก่
ประชาชนอย่างกว้างขวาง

กลยุทธ์หลัก

“เชื่อมโยง และ ร่วมเรียนรู้” (Link & Learn)

ยุทธศาสตร์

ค่านิยมร่วม (shared value)

- ๑) ศรัทธาในแนวพระราชดำริ
- ๒) เชื้อในพลังของการเรียนรู้
- ๓) ขับเคลื่อนด้วยความร่วมมือของท้องถิ่น/ชุมชน
- ๔) ประชาชนต้องได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานขององค์กร

สรุปการดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ

การดำเนินงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ นับว่าเป็นความก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญในการกิจทุกด้าน เป็นที่ยอมรับโดยกว้างขวาง

ความสำเร็จของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าต้นน้ำในระดับลุ่มน้ำ โดยยึดหลักการบริหารจัดการน้ำตามแนวพระราชดำริ และการมีส่วนร่วมของหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน โดยมีตัวอย่างความสำเร็จ คือ โครงการบริหารจัดการน้ำ อย่างยั่งยืนอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี และโครงการพัฒนา พื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านตามแนวพระราชดำริ ทำให้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อวางระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (กยน.) พร้อมด้วย คณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาฟื้นฟูและสร้างอนาคตประเทศ (กยอ.) และผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ดร.วีรพงษ์ รามางกูร ดร.วิษณุ เครืองาม ดร.บรรศักดิ์ อุวรรณโน ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เลขาธิการคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อวางระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และผู้แทนผู้บัญชาการทหารบก เดินทางไปศึกษาดูงานที่จังหวัดอุดรธานี น่าน และเชียงราย เมื่อวันที่ ๒๗-๒๙ มกราคม ๒๕๕๕ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำแผนงานโครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าต้นน้ำระดับประเทศและระดับลุ่มน้ำ โดยยึดหลักการบริหารจัดการน้ำตามแนวพระราชดำริ

การดำเนินงานด้านการจัดการความรู้ ปี ๒๕๕๕

ภารกิจของงานจัดการความรู้ คือ จัดหาองค์ความรู้ที่พิสูจน์แล้วว่า สามารถแก้ปัญหาความยากจนของชาวบ้านให้พ้นจากภาวะถูกกักตุนใช้ ผู้การมีชีวิตอยู่อย่างพอมีพอกินและพึ่งพาตัวเองได้อย่างยั่งยืนด้วยองค์ความรู้ ๓ ประเภท คือ องค์ความรู้จากแนวพระราชดำริทั้ง ๖ มิติ (น้ำ ดิน ป่า เกษตร พลังงานทดแทน และสิ่งแวดล้อม) องค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น และองค์ความรู้ที่เป็นสากล เพื่อให้ชาวบ้านเกิดความมั่นใจในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาของตนเอง และสร้างเป็นความรู้ใหม่ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมของตน

องค์ความรู้ดังกล่าว มีการนำไปใช้ใน ๓ รูปแบบ คือ

๑. นำไปใช้ปฏิบัติในพื้นที่ต้นแบบ จังหวัดน่านและจังหวัดอุดรธานี และในพื้นที่ขยายผล ๑๗ พื้นที่ ๑๐ จังหวัด
 ๒. นำไปสื่อสาร สร้างการเรียนรู้แก่ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานต่างๆ
 ๓. นำไปสอนในสถาบันการศึกษา โดยปรับให้มีรูปแบบที่เหมาะสมกับสถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ
- การดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ มีกิจกรรมและผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การใช้องค์ความรู้สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่

๑.๑ พื้นที่ต้นแบบ

- พัฒนาศักยภาพ อสพ. และชาวบ้านในพื้นที่โครงการต้นแบบ จังหวัดน่าน
- นำเจ้าหน้าที่ที่ปลื้มที่สุดในพื้นที่ต้นแบบ ๓ อำเภอและชาวบ้าน ๓๐ คน มาฝึกอบรมการผสมเทียมและการสุภาพบาลสัตว์ ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
- อบรมการสร้างตลาดและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากสุกรอินทรีย์ ณ ศูนย์การเรียนรู้และบริการวิชาการ เครือข่ายแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จังหวัดน่าน)
- นำชาวบ้านตำบลขุนน่านศึกษาดูงานพืชหลังนา ณ บ้านดอนมูลและศูนย์ส่งเสริมพัฒนาอาชีพจังหวัดน่าน เพื่อดูเกษตรกรตัวอย่างปลูกบร็อกโคลี่
- นำชาวบ้านและเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมการแปรรูปตัว ที่ศูนย์การเรียนรู้และบริการวิชาการ เครือข่ายแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จังหวัดน่าน) เพื่อรื้อแปรรูปในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวตัว
- นำ อสพ.และเกษตรกร ศึกษาดูงานการรวมกลุ่มเกษตรกรที่บ้านดอนมูล อำเภอเมือง และบ้านวังผา อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ซึ่งประสบความสำเร็จในการปลูกพืชหลังนาระยะสั้น เช่น บร็อกโคลี่ กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก พริก มะเขือ คื่นหีว กวางตุ้ง และศึกษาเรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม ประโยชน์ของการตั้งกลุ่มการผลิต และระบบตลาดเกษตรปลอดภัย

- นำ อสพ.และชาวบ้านในพื้นที่ต้นแบบ ๓ อำเภอ ไปศึกษาและฝึกปฏิบัติที่ ศูนย์เรียนรู้การทำเกษตรธรรมชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ที่ศูนย์เครือข่าย เรียนรู้การเลี้ยงสัตว์ (นายพงษ์พันธุ์ นันทขว้าง) จังหวัดลำพูน รวมทั้งการทําน้ำหมัก จุลินทรีย์ ๙ ชนิด ยากำจัดศัตรูพืชโดยใช้สมุนไพร การผลิตเชื้อราขาว การผลิต อาหารสัตว์จากธรรมชาติ เพื่อลดต้นทุนในการทำเกษตร โดยวิทยากรจากจังหวัดลำพูน เดินทางมาติดตามผลการเรียนรู้ในพื้นที่จำนวน ๙ ครั้ง และศึกษาการทำปุ๋ยหมัก แบบไม่กลับกองจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
- นำกลุ่มเกษตรกรปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ในพื้นที่ต้นแบบ ๓ อำเภอ ศึกษาดูงานที่ ประสบผลสำเร็จในพื้นที่ต่างๆ คือ ดูงานด้านเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเกษตรกร ในจังหวัดราชบุรี การปรับปรุงดินเสื่อมโทรมจนแข็งเป็นดานให้ทำการเกษตร ได้ของสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ การปลูกหน่อไม้ฝรั่งและเกษตรผสม ผลิตในโครงการวังห้วยผึ้ง การบริหารจัดการกองทุนโรงสีข้าว สุกร เป็ด ไก่ การปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ และการบำบัดน้ำเสียจากฟาร์มสุกร ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
- อบรมโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรเฉพาะด้าน ปี ๒๕๕๕ รุ่นที่ ๑๒ หลักสูตร “ขบวนการจัดการผลิตหน่อไม้ฝรั่งและพริก” แบบครบวงจร ณ ห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดน่าน (พืชสวน) โดยมี รศ.ดร.รวิ เสธะภักดิ์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และอาจารย์วิระ ภาควิชา ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ การเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้

- อบรมการปลูกมะนาวนอกฤดู โดย รศ.ดร.วี เสริมศักดิ์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ถ่ายทอดความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ และทดลองทำที่อำเภอสองแคว ที่บ้านยอด ๙๙ ตัน เกษตรกรเข้าร่วม ๑ ราย บ้านผาหลัก ๑,๒๐๕ ตัน เกษตรกร ๕๓ ราย
- อบรมการปลูกพริกให้แก่เกษตรกรบ้านน้ำป่าก โดย อาจารย์วีระ ภาคอุทัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อให้ชาวบ้านผู้ปลูกพริกมีความรู้ด้านการเพาะปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการเลือกช่วงเวลาปลูกพริกให้ได้ราคาดี
- ศึกษาดูงานเรื่องพริก ที่อำเภอเวียงสาและอำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ เพื่อดูตัวอย่างการเตรียมแปลงปลูก การคลุมพลาสติก การเจาะรูพลาสติก วิธีการปลูก การให้น้ำหลังจากที่ปลูกเสร็จ และการดูแลพริก
- ดูงานการผลิตเชื้อแบคทีเรียกำจัดแมลง (BT) เพื่อป้องกันและกำจัดโรคพืชและแมลงควบคุมตัวอ่อนของหนอนเจาะ โดยไม่มีสารพิษที่เป็นอันตรายของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตหน่อไม้ฝรั่ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
- อบรมการเพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงคุณภาพส้มเขียวหวาน กลุ่มเกษตรกรบ้านน้ำป่าก
- อบรมถ่ายทอดความรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีสุขภาพ โดยปราชญ์ชาวบ้าน จังหวัดชุมพร ที่ประสบความสำเร็จในการทำบัญชีครัวเรือน และนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาชุมชน ขณะนี้มีชาวบ้าน ๒๖ ราย ทำเป็นตัวอย่าง คือ บ้านน้ำป่าก ๑๐ ราย บ้านยอด ๑๐ ราย บ้านน้ำรี ๒ ครัวเรือน บ้านเปียงซ้อ ๒ ครัวเรือน บ้านด่าน ๑ ครัวเรือน และบ้านน้ำช้าง ๑ ครัวเรือน

- มอบกรมเพิ่มความรู้และทักษะด้านคอมพิวเตอร์ให้บุคลากรในองค์กร ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ให้แก่ อสพ. ๔๐ คน
- ศึกษาดูงานด้านการจัดการระบบข้อมูล Scorecard Cockpit ณ พระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์ มี อสพ.เข้าร่วม ๑๒ คน

ผลที่เกิดขึ้น จากการฝึกปฏิบัติทำเกษตรธรรมชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรอินทรีย์ ทำให้ อสพ.นำความรู้กลับมาทำที่บ้านของตนเอง ช่วยเพิ่มผลผลิต และลดรายจ่ายของครัวเรือนได้ ความรู้จากการศึกษาดูงาน มีการนำมาปรับใช้ที่บ้านของตนเอง ๔๐ ราย ที่อำเภอท่าวังผา ๑๐ ราย อำเภอสองแคว ๖ ราย และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ๒๔ ราย โดยทำเกษตรผสมผสาน ทำปุ๋ยหมักแบบไม่กลับกอง ทำน้ำหมักจุลินทรีย์ ๗ ชนิด ยากำจัดศัตรูพืช โดยใช้สมุนไพรผลิตเชื้อราขาว ผลิตอาหารสัตว์จากธรรมชาติ ช่วยลดต้นทุนในการทำเกษตร

- ถอดความรู้พร้อมใช้จากครูภูมิปัญญาและ อสพ. ในพื้นที่ต้นแบบจังหวัดอุดรธานี สถาบันฯ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี และชาวบ้านโคกกลม-แสงอร่าม ถอดความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จจากเกษตรกรในพื้นที่โครงการ ๒๐ ราย รวมทั้งองค์ความรู้ในมิติ น้ำ ดิน และเกษตร จัดพิมพ์เป็นหนังสือ “ที่นบ้านโคกกลม-แสงอร่าม” เป็นการเผยแพร่ความรู้พร้อมใช้ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่อื่น นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมของตนเอง และเกิดเป็นความรู้ใหม่

๑.๒ พื้นที่ขยายผล

- การถ่ายทอดความรู้ ในปี ๒๕๕๕ มีถ่ายทอดองค์ความรู้ให้พื้นที่ขยายผลใน ๙ อำเภอ จำนวน ๓๐ ครั้ง เช่น
 - ถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาระบบน้ำ ปรับปรุงฝายเดิม ให้บ้านน้ำแขวง อำเภอ นามื่น ผลที่เกิดขึ้น ทำให้ชาวบ้าน ๔๔ ครัวเรือน ๓๓๖ ราย มีน้ำทำการเกษตร และอุปโภคบริโภค นอกจากนี้ บ้านท่าควาย ซึ่งเป็นหมู่บ้านใกล้เคียงได้ รับประโยชน์จากฝายนี้อีก ๑๖ ครัวเรือน รวมทั้งโครงการหลวงได้นำน้ำจากฝาย เพาะพันธุ์กล้าทำแปลงสาธิต เพื่อส่งเสริมการเกษตรให้ชาวบ้านในพื้นที่
 - ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการใช้เครื่อง GPS สืบหาสภาพกายภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ ของมูลนิธิเมืองน่าน และชาวบ้านหาดเค็ด ตำบลเมืองจัง อำเภอภูเพียง
 - ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการสร้างฝายอนุรักษ์ ให้แก่นักเรียนและอาจารย์โรงเรียน มัธยมแม่จริม อำเภอแม่จริม ๗๕ คน โดยร่วมกันสร้างฝาย ๓ ตัว
- การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ระหว่างครูภูมิปัญญา ที่นำแนวพระราชดำริ ไปประยุกต์ใช้และประสบความสำเร็จ เพื่อนำประสบการณ์ความรู้ของครูภูมิปัญญาไปใช้ ในการแก้ปัญหาของชาวบ้านในพื้นที่ขยายผล ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ สิงห์บุรี และพิษณุโลก

- จังหวัดเชียงใหม่ นำครูภูมิปัญญาในจังหวัดเชียงใหม่ ๑๔ คน มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับชาวบ้านในพื้นที่ขยายผลโครงการปิดทองหลังพระฯ ๒ พื้นที่ คือ บ้านอมเรต อำเภอแม่แจ่ม และบ้านปาง อำเภอยางป่าสัก
- จังหวัดสิงห์บุรี เชิญครูภูมิปัญญาในจังหวัดสิงห์บุรี ๒๒ คน มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับชาวบ้านในพื้นที่ขยายผลบ้านท่าลอบ อำเภอค่ายบางระจัน และลงไปให้ความรู้ภาคปฏิบัติแก่เกษตรกรบ้านท่าลอบ ในเรื่องการป้องกันและกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และการเพิ่มผลผลิตข้าวโดยใช้น้ำหมักจุลินทรีย์ปรับปรุงดิน ชาวบ้านที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ ๒๐ ราย ทุกคนมีรายได้จากการปลูกผักปลอดสารพิษขายวันละ ๒๐๐ บาท โดยมีแม่ค้าจากตลาดบางระจันมารับซื้อผักถึงหมู่บ้านทุกวัน และชาวบ้านได้รวมกลุ่มจัดตั้งกองทุนสุกร กองทุนข้าวและกองทุนผัก มีกฎกติกาที่ชาวบ้านร่วมกันคิดและมีส่วนร่วม ทำให้กองทุนมีเงินหมุนเวียนใช้จ่ายอย่างต่อเนื่อง เช่น กองทุนข้าวและกองทุนผัก มีกติกาให้สมาชิกนำเมล็ดพันธุ์ไปปลูกและส่งคืนร้อยละ ๕๐ ของมูลค่าเมล็ดพันธุ์ที่นำไปจากกองทุนเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ปัจจุบันกองทุนสุกร มีเงินในกองทุนประมาณ ๑๔,๐๐๐ บาท กองทุนข้าว มีเงินในกองทุน ๗๐,๐๐๐ บาท และกองทุนผัก มีเงินในกองทุนประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท
- จังหวัดพิษณุโลก เชิญครูภูมิปัญญาในจังหวัดพิษณุโลก ๒๒ คน มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับชาวบ้านในพื้นที่ขยายผลบ้านหนองพระและเจริญผล ตำบลหนองพระ ทำให้มีการตั้งโรงเรียนชาวนาขึ้นที่โรงเรียนบ้านเจริญผล โดยอาจารย์

พัฒน สันทัด ครูภูมิปัญญาผู้ก่อตั้งโรงเรียนชาวนา มาอบรมให้ความรู้เรื่อง การเพิ่มผลผลิต การปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกพืชไร่ การปลูกพืชสวน การทำนา การปลูกสัตว์ การทำจุลินทรีย์จากหน่อกล้วย ฮอร์โมนไผ่พืชและสัตว์ การดูแลสุขภาพ ด้วยไผ่ดองฮ่องเต้และฮอร์โมนไผ่เพื่อสุขภาพ ปัจจุบันมีการทำของใช้ในครัวเรือน ใช้กันเองและจำหน่ายในงาน OTOP ต่างๆ เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาถูพื้น สบู่ทองคำ ข้าวกล้องหอมมะลิปลอดสาร ข้าวกล้องหอมนิลปลอดสาร เป็นต้น และยังขยาย ความรู้ไปสู่หมู่บ้านหนองปรือ ตำบลบ้านกลาง อำเภอสว่างแดนดิน

๒. บริการเชื่อมโยงองค์ความรู้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ เปิด “คลินิกเกษตร” ร่วมกับมูลนิธิพระดาบสในโครงการพระดาบสสัญจร เพื่อ เชื่อมโยงองค์ความรู้แนวพระราชดำริใน ๖ มิติ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๓ แห่ง (อบต. ๗ แห่ง และเทศบาลตำบล ๖ แห่ง) ใน ๑๑ จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี ลำพูน เชียงใหม่ นครนายก ประจวบคีรีขันธ์ กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ชัยนาท สระบุรี อุตรดิตถ์ และลพบุรี โดยสำนัก วิชาการจากสถาบันการศึกษาและหน่วยงานราชการ ลงไปให้คำแนะนำการแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น การป้องกันโรคพืชและแมลงศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิตข้าว การควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล การปรับปรุงบำรุงดิน การผลิตข้าวอินทรีย์ การลดต้นทุนการผลิต การจัดการข้าววัชพืชแบบ ผสมผสาน การจัดการแปลงเกษตรอย่างเหมาะสม การตรวจดิน เป็นต้น ทำให้เกิดช่องทาง การถ่ายทอดองค์ความรู้จากสถาบันการศึกษา และหน่วยงานราชการ ให้ไปสู่การรับรู้ของ ชาวบ้านโดยตรง ลดช่องว่างระหว่างหน่วยงานราชการกับชุมชน

๒.๒ สถาบันฯ ร่วมกับโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การเพิ่มศักยภาพองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนตามแนวพระราชดำริ” ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ณ โรงแรมรามาร์กเด้นส์ เพื่อติดตามผลการเชื่อมโยงองค์ความรู้ของเทศบาล และ อบต. ที่ดำเนินการในปี ๒๕๕๔ และสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่เทศบาล และ อบต.ที่ เข้าร่วมโครงการปี ๒๕๕๕ ในการนำหลักองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริทั้ง ๖ มิติ ไปประยุกต์ ใช้ในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น เป็นต้นแบบการเรียนรู้แก่พื้นที่อื่นๆ ได้ เพื่อให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ๖๐ แห่ง ๓๙ จังหวัด เรียนรู้การทำงานตามแนวพระราชดำริทั้ง ๖ มิติ (น้ำ ดิน ป่า เกษตร พลังงานทดแทน และสิ่งแวดล้อม) และปรับแนวทางเสนอโครงการแก้ไขปัญหาให้ตรง กับความต้องการของชุมชน โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน

๓. สนับสนุนการนำองค์ความรู้เข้าไปใช้ในสถาบันการศึกษา

๓.๑ พื้นที่เรียนรู้ ห้องปฏิบัติการทางสังคม (Social lab)

- สนับสนุนการประกวดผลงานของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการ SIFE Thailand (Student in Free Enterprise) โดยนำแนวทางของปิดทองหลังพระฯ ไปใช้ในการ จัดทำโครงการของนักศึกษาผู้มีจิตอาสาช่วยพัฒนาสังคม เปิดโอกาสให้นักศึกษาลงพื้นที่จริง

เก็บข้อมูล ปรึกษาชาวบ้านอย่างถ่องแท้ และร่วมกับชาวบ้านนำเสนอโครงการพัฒนาชนบทอย่างยั่งยืน แก้ปัญหาอย่างตรงจุด มีประสิทธิผล สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีกิจกรรมร่วมกับสถาบันฯ ดังนี้

- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการ SIFE ประจำปี ๒๕๕๕ ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๔ มกราคม ๒๕๕๕ ณ โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติปางมะหัน และโครงการพัฒนา ดอยตุงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงราย เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ SIFE ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาโดย มีคนเป็นศูนย์กลาง และความสำคัญของการสำรวจปัญหาและความต้องการ ของชุมชน โดยศึกษาเรียนรู้จากความสำเร็จจากโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ ปางมะหัน และโครงการพัฒนาดอยตุงฯ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการ SIFE ของมหาวิทยาลัย โดยมีผู้เข้าร่วมอบรม ๑๑๖ คน จาก ๔๐ มหาวิทยาลัย ทั่วประเทศ
- จัดกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อแนะนำการวางแผนและพัฒนาโครงการ หรือ SIFE Clinic ให้แก่สถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ SIFE ปี ๒๕๕๕ รวม ๕ ครั้ง ระหว่าง วันที่ ๘ มีนาคม-๒ เมษายน ๒๕๕๕ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากมูลนิธิปิดทอง หลังพระฯ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มูลนิธิรากแก้ว SIFE ประเทศไทย และปราชญ์ชุมชน ให้คำแนะนำแก่นิสิต นักศึกษาและอาจารย์รวม ๒๔๐ คน จากสถาบันอุดมศึกษา ๓๒ แห่งทั่วประเทศ
- จัดการประชุมระดับประเทศ “2012 SIFE Thailand National Exposition” ระหว่าง วันที่ ๒๘-๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อคัดเลือกผลงานจากสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ๒๘ แห่ง ส่งเข้าประกวด ระดับโลกต่อไป
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นำนักศึกษาโพธิวิรัชาลัย ๔ คน ฝึกงานเรียนรู้ กระบวนการ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ระหว่างวันที่ ๑๓ มิถุนายน-๑๑ กันยายน ๒๕๕๕ ในพื้นที่ โครงการปิดทองหลังพระฯ ทั้ง ๓ จังหวัด คือ ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย บ้านเปียงซ้อ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ บ้านยอด อำเภอสองแคว และบ้านน้ำปึก อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน และบ้านโคกล่าม-แสงอร่าม ตำบลกุดหมากไฟ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี
- นักเรียนทุนโครงการเศรษฐกิจพอเพียง รุ่นที่ ๑ เข้าค่าย เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานของสถาบันฯ เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนในพื้นที่ต้นแบบ บ้านร่องเบือ ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ๑๔ วัน ระหว่างวันที่ ๘-๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕

๓.๒ พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา ตามแนวทางปิดทอง หลังพระฯ เช่น สำนักงานจัดการศึกษาทั่วไป จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดวิชา “การพัฒนา ชุมชนบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับปริญญาตรี ๓ หน่วยกิต โดยสถาบันฯ จัดหาสถานที่ให้นิสิตได้ศึกษาวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้ที่น้อมนำ เศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ประสบความสำเร็จ เช่น เกษตรกรรอบศูนย์

ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ จังหวัดเพชรบุรี และเกษตรกรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนา
เขาหินซ้อนฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา

๓.๓ ถอดความรู้เกษตรกรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาและพื้นที่ขยายผล

สถาบันการศึกษา ๘ แห่ง ร่วมถอดความรู้จากครุภูมิปัญญาที่นำแนวพระราชดำริไปปรับ
ใช้และประสบความสำเร็จ ในปี ๒๕๕๕ รวบรวมได้ทั้งสิ้น ๑๐๐ ราย ดังนี้

- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สํารวจข้อมูลเกษตรในหมู่บ้านขยายผลและหมู่บ้าน
รอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส ๓๐ ราย
- มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ถอดความรู้ครุภูมิปัญญาบ้านท่าร้องชีควาย (หมู่บ้าน
เฉลิมพระเกียรติ) หมู่ ๓ ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๑ ราย
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ถอดบทเรียนองค์
ความรู้การนำแนวพระราชดำริมาประยุกต์ใช้ เพื่อขยายผลในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ๔ ราย
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครและนักวิจัยอิสระ เก็บข้อมูลเกษตรกรหมู่บ้านขยายผล
และหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร
พร้อมทั้งถอดบทเรียนและจัดทำชุดความรู้เกษตรกรต้นแบบฯ ๑๐ ราย
- มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ถอดความรู้ครุภูมิปัญญารอบศูนย์ศึกษาการพัฒนา
เขาหินซ้อนฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒๕ ราย
- มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่ ถอดบทเรียนและรวบรวมองค์ความรู้เกษตรกรต้นแบบ
ตามแนวพระราชดำริ ในพื้นที่จังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ ๔ ราย
- มหาวิทยาลัยศิลปากร ถอดความรู้ครุภูมิปัญญารอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ
จังหวัดเพชรบุรี ๑๙ ราย
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ถอดความรู้ครุภูมิปัญญารอบศูนย์ศึกษาการพัฒนา
อ่าวคุ้งกระเบนฯ จังหวัดจันทบุรี ๗ ราย

ทั้งนี้ ข้อมูลและองค์ความรู้ที่รวบรวมมา ได้จัดส่งให้ กปร.และศูนย์ศึกษาการพัฒนา
อันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง ๖ แห่ง เป็นข้อมูลประกอบการทำงาน และส่งให้ครุภูมิปัญญา
เจ้าขององค์ความรู้ เป็นเอกสารบอกเล่าเรื่องราวประวัติความเป็นมาของครุภูมิปัญญาแต่ละท่าน
ผลที่เกิดขึ้นจากการเชื่อมโยงความร่วมมือสถาบันการศึกษาลงไปถอดความรู้เกษตรกร และพัฒนา
หลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งให้นักศึกษาลงไปฝึกงาน หรือพัฒนา
โครงการที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิถีชีวิตและสภาพปัญหาของชาวบ้าน
นำไปสู่การค้นหาคำตอบความรู้ในมหาวิทยาลัย ที่สามารถนำมาแก้ไขปัญหาของชาวบ้านได้อย่าง
เหมาะสม

๔. การปรับเปลี่ยนวิถีคิดและมุมมองของข้าราชการในการทำงานร่วมกับชุมชน
สถาบันฯ ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย โดยสถาบันดำรงราชานุภาพ และมูลนิธิ
แม่ฟ้าหลวงฯ จัดทำ “หลักสูตรผู้ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทตามแนวพระราชดำริ” (พชร.)
เพื่อสร้างทีมปฏิบัติงานระดับอำเภอ ที่มีความเข้าใจการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ปรับเปลี่ยน
วิถีคิดและมุมมองในการทำงานของข้าราชการ ให้ลงไปทำงานร่วมกับชาวบ้านในพื้นที่ โดยยึด
ผลลัพธ์สุดท้ายที่ประโยชน์ของประชาชน และพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานของราชการ โดยมี
ประชาชนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ เพื่อลดช่องว่างและความเหลื่อมล้ำระหว่างประชาชน
กับราชการ ให้สามารถแก้ปัญหาและตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยยึดหลัก
ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด

กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม ประกอบด้วย ข้าราชการระดับจังหวัด เช่น สำนักงาน
จังหวัด ขลประธานจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ระดับอำเภอ
เช่น นายอำเภอ เกษตรอำเภอ พัฒนาการอำเภอ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล
ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้นำชาวบ้าน ในพื้นที่ที่รับประโยชน์จากอ่างเก็บน้ำตามแนว
พระราชดำริ ในปี ๒๕๕๕ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้คัดเลือกบุคลากรจากพื้นที่แหล่งน้ำขนาดเล็กอันเนื่อง
มาจากพระราชดำริ ที่ยังใช้ประโยชน์ไม่เต็มศักยภาพ ๓๕ แห่ง จาก ๓๑ อำเภอ ๒๔ จังหวัด
จัดแบ่งการอบรมเป็น ๖ รุ่น รุ่นละ ๕ วัน ดำเนินการระหว่างวันที่ ๒๕ มิถุนายน-๗ กันยายน
๒๕๕๕ ที่ศูนย์ฝึกอบรม อำเภอเมืองน่าน และอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน รวมผู้เข้ารับการอบรม
ทั้งหมด ๖๙๓ คน

เมื่อจบหลักสูตรอบรม ๕ วัน ผู้เข้ารับการอบรมในฐานะทีมปฏิบัติการระดับอำเภอ จะ
กลับไปทำงานจริงในพื้นที่แหล่งน้ำขนาดเล็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเกิดผลผลิตคือ
“แผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ” ที่มาจากความต้องการของชาวบ้าน
ในพื้นที่และการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่แก้ไขปัญหาของชาวบ้านได้จริง

การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการพัฒนา ปี ๒๕๕๕

รูปธรรมการดำเนินงานในโครงการสำคัญ

ผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน ปี ๒๕๕๕

โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถาบันฯ ให้ดำเนินงานตามแผนงานและงบประมาณ ในปี ๒๕๕๕ รวม ๗ โครงการ งบประมาณรวม ๑๐,๗๐๙,๕๗๐ บาท ดังนี้

๑. โครงการจัดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน
๒. โครงการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก โดยส่งเสริมให้ปลูกพืชตระกูลถั่ว เพื่อลดการใช้สารเคมี การปรับปรุงพื้นที่บริเวณคันนาของนาขั้นบันได ชุมใหม่ ด้วยการปลูกตะไคร้ และดอกไม้อื่น
๓. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ และพืชหลังนา
๔. โครงการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
๕. โครงการการจัดตั้งและการบริหารจัดการกองทุน
๖. โครงการพัฒนาบุคลากร
๗. โครงการพัฒนาเพื่อความพอเพียง

ผลการปฏิบัติงานตามแผนงานที่ได้รับการอนุมัติ มีการใช้งบประมาณไปทั้งสิ้น ๓,๗๒๒,๙๙๐ บาท จำแนกเป็น มิติน้ำ ๒,๐๑๕,๙๓๐ บาท มิติดิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท มิติเกษตร ๘๘๗,๐๖๐ บาท และการพัฒนาบุคลากร ๔๗๐,๐๐๐ บาท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. มิติน้ำ

การพัฒนาระบบน้ำปี ๒๕๕๕ ประกอบด้วย การส่งน้ำและกระจายน้ำด้วยระบบท่อ รวมระยะทาง ๑๕,๒๐๐ เมตร สร้างฝายเกษตร ๖ ตัว ขุดบ่อพวง ๔ บ่อ รวมมีพื้นที่รับน้ำเพิ่มขึ้น ๖๗๐ ไร่ ผู้รับประโยชน์ ๑๖๓ ราย งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาระบบน้ำในปี ๒๕๕๕ จำนวน ๒,๐๑๕,๙๓๐ บาท ดังนี้

พื้นที่	ฝายเกษตร	บ่อพวง สันเขา	ระบบท่อ (เมตร)	พื้นที่รับน้ำ (ไร่)	ผู้รับประโยชน์ (ราย)
อำเภอสองแคว (๓ หมู่บ้าน)	๑	๔	๒,๕๐๐	๔๓๗	๑๑๘
อำเภอนาน้อย (๓ หมู่บ้าน)	-	-	๑,๒๐๐	๑๓๗	๙
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ (๑๔ หมู่บ้าน)	๕	-	๑๑,๕๐๐	๙๖	๓๖
รวม	๖	๔	๑๕,๒๐๐	๖๗๐	๑๖๓

รวมทั้งมีการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำรวม ๒๕ กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีคณะกรรมการเหมืองฝาย มีกฎระเบียบการใช้น้ำ และการเก็บเงินเข้ากองทุนสำหรับซ่อมแซมระบบน้ำ ในอำเภอท่าวังผา ๖ กลุ่ม ที่บ้านห้วยธนู ๓ กลุ่ม (ฝายหลังโรงเรียน ฝายผาบ่อง และฝายนีอกดาวน์) บ้านน้ำป่า ๒ กลุ่ม (ฝายลูกเก่า และฝายวังเก่า) และบ้านห้วยม่วง ๑ กลุ่ม (ฝายข้างคับ) มีการเก็บเงินจากผู้ใช้น้ำไร่ละ ๕๐ บาท อำเภอสองแคว ๑๔ กลุ่ม ตามจำนวนฝายเกษตร และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ๕ กลุ่ม (บ้านด่าน นาคุ น้ำรี บวกอ้อม และเปียงซ้อ) ยังไม่มีเก็บเงินเข้ากลุ่ม เนื่องจากเพิ่งเริ่ม แต่มีเงินทุนเริ่มต้นที่เตรียมไว้ให้แต่ละกลุ่ม กลุ่มละ ๒,๐๐๐ บาท

๒. มิติอื่น

๒.๑ ทุนขั้วขันบันได เพิ่ม ๑๐๖ ไร่ ที่ ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ โดยสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด และสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริภูพยัคฆ์ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และรถขุดชาวบ้านออกค่าน้ำมันรถขุดเอง

๒.๒ ปรับปรุงดิน โดยหวานเมล็ดปอเทืองและโดโลไมท์ โดยการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด ๒๕,๐๐๐ กิโลกรัม จัดสรรให้พื้นที่ในอำเภอท่าวังผา ๓,๗๕๐ กิโลกรัม อำเภอสองแคว ๗,๕๐๐ กิโลกรัม และ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ๑๓,๗๕๐ กิโลกรัม

๒.๓ ปรับปรุงคันนาด้วยตะไคร้และดอกไม้อื่น ในพื้นที่ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ต่อยอดจากปี ๒๕๕๔ โดยซื้อต้นพันธุ์จากชาวบ้านที่ปลูกไปก่อนแล้วในราคา กิโลกรัมละ ๓ บาท

๒.๔ กองทุนผลิตปุ๋ย มีการจัดตั้งกองทุนปุ๋ยน้ำพือาร์ในพื้นที่ทั้ง ๓ อำเภอ คือ

- อำเภอท่าวังผา ต่อยอดจากกองทุนปุ๋ยเคมีบ้านน้ำป่า บริหารจัดการโดย อสพ. และชาวบ้านร่วมกัน มีชาวบ้านซื้อปุ๋ยจากกองทุน ๒๐๘ ราย ในปี ๒๕๕๕ เปลี่ยนเป็นกองทุนผลิตปุ๋ย PR โดยใช้มูลวัวเป็นส่วนผสม เพื่อให้ได้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง มีเงินในกองทุน ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๕ รวม ๒๙,๖๙๐ บาท มอบให้ชาวบ้านบริหารจัดการเองทั้งหมด

- อำเภอสองแคว จัดตั้งกลุ่มบ้านยอดและมอบให้กลุ่มผลิตปุ๋ยดำเนินการเอง มีคณะกรรมการกลุ่ม และทีมงานให้คำแนะนำ ผลิตปุ๋ยได้ทั้งหมด ๕,๐๒๐ กิโลกรัม ขายให้เกษตรกร กิโลกรัมละ ๙ บาท ปุ๋ย PR คุณภาพสูง กิโลกรัมละ ๑๒ บาท นอกจากขายให้เกษตรกรแล้ว ยังขายให้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ นำไปใช้ในแปลงเพาะกล้า มีเงินกองทุน ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๕ จำนวน ๑๘,๐๔๕ บาท และมีเงินสดหมุนเวียนในกองทุน ๑,๐๐๐ บาท

- อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ตำบลขุนน่าน ดำเนินการโดยทีมงาน สนับสนุนปุ๋ย PR (แบบผสม) ปุ๋ย PR อินทรีย์คุณภาพสูง ปุ๋ย PR สูตรขี้ค่างควาให้แก่ชาวบ้าน ๑๑ หมู่บ้าน และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ รวม ๘,๖๐๑ กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ ๑๐ บาท นอกจากนี้ ยังสนับสนุนปุ๋ย ๘๐๐ กิโลกรัมให้แก่เกษตรกรตัวอย่างที่ปลูกข้าวนาขันบันไดที่บ้านบวอ้อม บ้านเปียงซ้อ บ้านห้วยฟอง บ้านสะจุ และบ้านสะเกี้ยง มีเงินสดในกองทุน ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๕ จำนวน ๒๙,๔๗๖ บาท

๒.๕ กองทุนสารชีวภัณฑ์ (ไตรโคเดอร์มาและบิวเวอร์เรีย) สำหรับป้องกันโรคพืช และแมลง จัดตั้งกองทุนที่บ้านน้ำป่าเมื่อปี ๒๕๕๔ โดยโครงการฯ มอบเครื่องเขี่ยหัวเชื้อ

และจัดหาผู้เชี่ยวชาญถ่ายทอดความรู้ให้ อสพ. มีการเรียนรู้เพิ่มเติมจากศูนย์เครือข่ายเรียนรู้ การเลี้ยงสัตว์จังหวัดลำพูน ต่อยอดความรู้การทำข้าวจากเชื้อราในท้องถิ่น เช่น ต้นไผ่ ทำให้ผลิตหัวเชื้อได้เอง และเรียนรู้เชื้อราเขียวจาก อ.วีระ ภาคอุทัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๒.๖ การผลิตเชื้อแบคทีเรียกำจัดแมลง (BT) สำหรับป้องกันและกำจัดโรคพืชและแมลง ควบคุมตัวอ่อนของหนอนเจาะ โดยไม่มีสารพิษอันตราย โดยชาวบ้านเรียนรู้การผลิตเชื้อ BT จากการศึกษาฐานกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตหน่อไม้ฝรั่งที่กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม รายได้จากการขายนำมาเป็นเงินหมุนเวียนสำหรับซื้อหัวเชื้อและวัสดุอุปกรณ์ขยายหัวเชื้อ

๓. มิติเกษตร

๓.๑ การส่งเสริมปลูกพืชเศรษฐกิจและพืชหลังนา โครงการฯ ส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกพืช หลังนาในรูปแบบการยืมปัจจัยการผลิต โดยตั้งเป็นกองทุนพืชหลังนา และคืนเงินค่าปัจจัย การผลิตเมื่อจำหน่ายผลผลิตได้ พืชหลังนาที่ส่งเสริมให้ปลูก ได้แก่ หน่อไม้ฝรั่ง บรอกโคลี พริกขี้หนูเปราะฮอต พักเขียว/แพง ถั่วลิสงเตา ถั่วหวาน เผือก และวุ้นหางจระเข้ ปลูกโดยไม่ใช้ สารเคมี และจำกัดครวเรือนละไม่เกิน ๑ ไร่ ให้เหมาะสมกับกำลังแรงงานของครัวเรือน รวมทั้ง สนับสนุนตลาดรับซื้อ ด้วยการชักชวนบริษัทเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเจ้าของตลาด ส่งออกมาร่วมสนับสนุน ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ โดยบริษัทเป็นผู้ให้ความรู้และควบคุมคุณภาพ การผลิต ตั้งแต่เมล็ดพันธุ์ เทคนิควิธีการปลูก การดูแล และเก็บเกี่ยวให้ได้มาตรฐาน

ในปี ๒๕๕๕ มีการส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาและพืชข้างนา ๕ ชนิด ในพื้นที่รวม ๑๒๐ ไร่ ๒ งาน ๔๙ ตารางวา ได้แก่ หน่อไม้ฝรั่ง ๕๗ ไร่ ๕๕ ตารางวา บร็อกโคลี่ ๗ ไร่ ๓ งาน พริกชุบเปอร์ฮอท ๒๙ ไร่ ถั่วลันเตาและถั่วลันเตาหวาน ๒๖ ไร่ ๓ งาน ๙๔ ตารางวา มีเกษตรกรเข้าร่วม ๑๔๑ ราย รายได้จากการขายผลผลิต รวม ๕๙๔,๙๓๙ บาท จำแนกตามพื้นที่ ดังนี้

- อำเภอสองแคว ส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาในพื้นที่ตำบลยอด ๓๙ ไร่ ๒ งาน ๒๗ ตารางวา เกษตรกรเข้าร่วม ๒๗ ราย รวมรายได้ ๔,๔๙๓ บาท หน่อไม้ฝรั่ง ยังขยายผลไปที่บ้านสะแกอีก ๑๖ ไร่ ผลผลิตที่เก็บขายแล้ว ได้แก่ บร็อกโคลี่ ๘๓๓ บาท พริกชุบเปอร์ฮอท ชาวบ้านเก็บผลผลิตตากแห้งไว้รับประทานในครัวเรือน และขายให้กลุ่มทำน้ำพริกปลา

- อำเภอท่าวังผา ส่งเสริมการปลูกพริกชุบเปอร์ฮอท มีเกษตรกรที่เป็นสมาชิกรับเมล็ดพันธุ์ไปปลูก ๒๕ ราย พื้นที่รวม ๒๘ ไร่ ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ในปี ๒๕๕๕ รวม ๑๐,๓๕๐ กิโลกรัม เฉลี่ยไร่ละ ๔๕๐ กิโลกรัม ขายเป็นพริกสด ราคา กิโลกรัมละ ๑๘ บาท สร้างรายได้ ๑๘๖,๓๐๐ บาท แต่ส่วนใหญ่เกษตรกรจะนิยมขายเป็นพริกแห้ง เพราะมูลค่าสูงกว่า โดยพริกแห้ง ๔,๔๒๗.๕ กิโลกรัม จำหน่ายได้กิโลกรัมละ ๘๐ บาท รายได้จากการจำหน่ายทั้งพริกสดและพริกแห้ง ในปี ๒๕๕๕ รวม ๕๔๐,๕๐๐ บาท

- อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ส่งเสริมการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง บร็อกโคลี่ ถั่วลันเตาและถั่วหวาน ในตำบลขุนน่าน รวมพื้นที่ ๕๓ ไร่ ๑ งาน ๔๙ ตารางวา เกษตรกรเข้าร่วม ๘๙ ราย มีรายได้รวม ๔๙,๙๔๖ บาท

ชนิดพืช	ตำบลยอด อำเภอสองแคว			อำเภอท่าวังผา			ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ		
	เนื้อที่ (ไร่)	ผู้ปลูก	รายได้ (บาท)	เนื้อที่ (ไร่)	ผู้ปลูก	รายได้ (บาท)	เนื้อที่ (ไร่)	ผู้ปลูก	รายได้ (บาท)
หน่อไม้ฝรั่ง	๓๒-๐-๐	๑๖	ยังไม่ให้ผลผลิต	ไม่ปลูก			๒๕-๐-๕๕	๓๒	ยังไม่ให้ผลผลิต
บร็อกโคลี่	๑-๐-๐	๒	๘๓๓ บาท	ไม่ปลูก			๖-๓-๐	๑๔	๒๔,๓๘๓
พริก	๑-๐-๐	๑	บริโภค / ทำพริกแห้ง ขายกองทุน	๒๘-๐-๐	๒๕	๕๔๐,๕๐๐	ไม่ได้ปลูก		
ถั่วลันเตา/ถั่วหวาน	๕-๒-๐	๘	๓,๖๖๐	ไม่ได้ปลูก			๒๑-๑-๙๔	๔๓	๒๖,๓๘๖
รวม	๓๒-๒-๐	๑๖	๔๔๙๓	๒๘-๐-๐	๒๕	๕๔๐,๕๐๐	๕๓-๑-๕๙	๘๙	๔๙,๙๔๖

นอกจากนี้ โครงการฯ ยังสนับสนุนต้นทุนผลไม้ฝรั่งให้พื้นที่ขยายผล ๔ อำเภอ รวม ๙๘,๓๒๕ ต้น คิดเป็นมูลค่า ๒๙๔,๙๗๕ บาท ไปปลูกในเนื้อที่ ๒๙ ไร่ ๙๒ ตารางวา ผู้ปลูก ๕๑ ราย ดังนี้

- อำเภอทุ่งช้าง ๗ หมู่บ้าน ๔๗,๖๗๕ ต้น คิดเป็นมูลค่า ๑๔๓,๐๒๕ บาท ผู้ปลูก ๓๐ ราย เนื้อที่ ๙ ไร่ ๒ งาน ๖๐ ตารางวา

- อำเภอสันติสุข ๒ หมู่บ้าน ๙,๒๐๐ ต้น คิดเป็นมูลค่า ๒๗,๖๐๐ บาท ผู้ปลูก ๔ ราย เนื้อที่ ๓ ไร่

- อำเภอสองแคว บ้านสะเก็น ๔๑,๑๐๐ ต้น คิดเป็นมูลค่า ๑๒๓,๓๐๐ บาท ผู้ปลูก ๑๖ ราย เนื้อที่ ๑๖ ไร่ ๑ งาน ๗๖ ตารางวา

- อำเภอป่อเถือ ศูนย์ภูฟ้าฯ ๓๕๐ ต้น คิดเป็นมูลค่า ๑,๐๕๐ บาท เนื้อที่ ๕๖ ตารางวา

๓.๒ ส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัว โดยทำแปลงเพาะปลูกในศูนย์การเรียนรู้ปิดทองหลังพระฯ ปลูกผักบุ้ง กวางตุ้ง มะเขือ พืชผักตามฤดูกาล และเลี้ยงสัตว์ ดำเนินการในพื้นที่ ต้นแบบ ๓ อำเภอ สำหรับเป็นอาหารของเจ้าหน้าที่และเป็นแบบอย่างให้กับชาวบ้าน รวมทั้งสนับสนุนในรูปแบบกองทุนเมล็ดพันธุ์ผักให้ชาวบ้านนำไปปลูกในพื้นที่ว่างของครัวเรือน ๑,๕๔๓ ครัวเรือน ช่วยลดค่าใช้จ่ายเดือนละ ๓๐๐ บาท สร้างรายได้ให้ครอบครัว วันละ ๑๐ บาท

๓.๓ การแปรรูปและเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร

- อำเภอสองแคว ที่บ้านยอด กลุ่มแปรรูปน้ำพริกสามมะแขว่น มีเงินในบัญชีธนาคาร ณ เดือนกันยายน ๘๑,๖๑๗ บาท เงินหมุนเวียน ๕,๑๖๐ บาท บ้านผาหลักมีเงินในธนาคาร ๘๘,๙๔๙ บาท เงินหมุนเวียน ๕๔,๐๙๙ บาท ปัจจุบันกำลังเสนอยกระดับผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้า OTOP โดยโครงการฯ สนับสนุนงบประมาณในการต่อเติมอาคารโรงเรียนเดิมให้ได้มาตรฐาน

- อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีการแปรรูปกล้วยเหลียงนวล มาทำกล้วยฉาบ โดยโครงการฯ ประสานกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น

๓.๔ การจัดตั้งและบริหารจัดการกองทุน โครงการฯ สนับสนุนการจัดตั้งกองทุน ต่างๆ เพื่อลดต้นทุนปัจจัยการผลิต และส่งเสริมอาชีพให้ชาวบ้าน ๑๑ กองทุน ซึ่งแต่ละพื้นที่ มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานแตกต่างกัน ดังนี้ (ผลการดำเนินงานกองทุน ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๕)

• กองทุนสุกร

- อำเภอท่าวังผา มีกองทุนสุกรทั้ง ๓ หมู่บ้าน สมาชิก ๑๐๘ ราย บ้านน้ำป่าก ๕๖ ราย บ้านห้วยธนู ๔๕ ราย และบ้านห้วยม่วง ๗ ราย มีลูกสุกรคืนให้กองทุน ๑๑๙ ตัว ขยายให้ชาวบ้านน้ำป่าก บ้านห้วยธนู และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ และเจ้าหน้าที่ รวมรายได้จากการจำหน่ายลูกสุกร ๗๘๗ ตัว ๘๒๐,๔๗๗ บาท นำไปซื้อพ่อพันธุ์มาเพิ่มเพื่อลดปัญหาเลือดชิด ซื้ออาหารและรำละเอียด มีเงินเหลือในกองทุน ๖,๗๓๕ บาท

- อำเภอสองแคว มีการดำเนินงาน ๕ หมู่บ้าน (รวมบ้านขยายผล) มีสมาชิก ๑๕๕ ราย คือ บ้านยอด ๕๔ ราย บ้านน้ำเกาะ ๙ ราย บ้านผาหลัก ๕๒ ราย บ้านสะเก็น ๒๑ ราย และบ้านผาสิงห์ ๑๙ ราย รวมสุกรที่ส่งมอบตั้งแต่ปี ๒๕๕๒-๒๕๕๕ จำนวน ๑๓๙ ตัว เกิดลูกสุกร ๘๙๙ ตัว ส่งคืนให้กองทุนแล้ว ๑๘๓ ตัว นำไปขยายและจำหน่ายให้ชาวบ้านในพื้นที่ อำเภอสองแคว ห้วยค่าน้ำปาก และบัว และนำเงินไปซื้ออาหารสุกร และพ่อแม่พันธุ์เพื่อลดปัญหาเลือดชิด มีเงินเหลือในกองทุน ๓,๗๓๒ บาท สมาชิก ๓ หมู่บ้าน ยกเว้นบ้านน้ำเกาะและบ้านผาสิงห์ (ที่ยังไม่มีรายได้ในรอบการสำรวจ) มีรายได้จากการจำหน่ายลูกสุกร ๔๑๐,๙๕๐ บาท
- ตำบลขุนน่าน มีกองทุนสุกร ๑๔ หมู่บ้าน สมาชิกรวม ๔๖๐ ราย มากที่สุด คือ บ้านน้ำช้าง ๖๕ ราย รองลงมา คือ บ้านห้วยกานต์และบ้านสะเก็ง ๔๕ ราย น้อยที่สุดคือ บ้านห้วยฟอง ๑๒ ราย นอกจากนี้ ยังมีชาวบ้าน ข้าราชการ และโรงเรียนนำสุกรหมยซานไปขยายผลอีก ๑๕ ราย เกษตรกรส่งมอบลูกสุกรเข้ากองทุน ณ เดือนมกราคม ๒๕๕๕ รวม ๗๐ ตัว และขยายผลให้เกษตรกรรายอื่นๆ เลี้ยงต่อ ๔๘ ตัว จำหน่ายเพื่อนำเงินเข้ากองทุน ๑๓ ตัว ในราคาตัวละ ๕๗๓ บาท เป็นเงิน ๗,๔๔๙ บาท ที่ผ่านมาเกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายสุกรไปแล้ว ๑๒๒,๖๓๕ บาท (ราคาจำหน่ายตัวละ ๗๒๖ บาท)

- กองทุนอาหารสัตว์
 - อำเภอสองแคว ที่บ้านยอด มีทุนสนับสนุนก่อตั้ง ๔,๐๐๐ บาท ปัจจุบันมีเงินหมุนเวียนในกองทุน ๙,๓๕๔ บาท เพื่อใช้ในการจัดซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์ อาทิ รำข้าว หัวอาหาร ให้กับสมาชิกกองทุนซึ่งเป็นกลุ่มผู้เลี้ยงหมูของบ้านยอด
 - อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ที่ตำบลขุนน่าน มีเงินกองทุนรวม ๖๗,๖๐๐ บาท ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเครื่องบดข้าวโพด ๑๐,๖๘๐ บาท และโครงการฯ มอบอาหารสัตว์เป็นกองทุนประจำหมู่บ้าน ๕,๒๐๐ กิโลกรัม มูลค่า ๖๗,๖๐๐ บาท จำหน่ายให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในราคา ๑๓ บาทต่อกิโลกรัม สำหรับผสมเองเมื่ออาหารสัตว์หมด โดยใช้วัตถุดิบที่หาได้จากท้องถิ่น
- กองทุนเครื่องบดข้าวโพด
 - อำเภอท่าวังผา โครงการฯ มอบเครื่องบดข้าวโพดมูลค่า ๒๑,๐๐๐ บาท ให้ทั้ง ๓ หมู่บ้าน โดยบ้านน้ำปากติดตั้งและดำเนินการรับบดข้าวโพด มีรายได้ในปี ๒๕๕๕ รวม ๑,๓๐๐ บาท ส่วนบ้านห้วยธนูและห้วยม่วงยังไม่มีวามเคลื่อนไหวของกองทุน
 - อำเภอสองแคว โครงการฯ สนับสนุนเครื่องบดข้าวโพดมูลค่า ๒๑,๐๐๐ บาท ให้ทั้ง ๓ หมู่บ้าน (บ้านยอด บ้านผาหลัก และบ้านน้ำเกาะ) ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ ปัจจุบันมีบ้านผาหลักดำเนินการอยู่ และมีเงินคงค้างในกองทุนบ้านยอด ๓๕๖ บาท และกองทุนบ้านผาหลัก ๑๐๕ บาท
 - อำเภอเฉลิมพระเกียรติ โครงการฯ สนับสนุนเครื่องบดข้าวโพดในกองทุนอาหารสัตว์ ให้ ๑๓ หมู่บ้าน ในตำบลขุนน่าน โดยมีเกษตรกรใช้บริการรวม ๗๒ คน

ปริมาณการบดข้าวโพด ณ เดือนตุลาคม ๒๕๕๕ รวม ๕,๔๒๐ กิโลกรัม คิดค่าบริการกิโลกรัมละ ๒ บาท รวมรายได้เข้ากองทุน ๑๐,๘๔๐ บาท (ยังไม่หักค่าใช้จ่าย)

- กองทุนยาและสุขภาพสัตว์
 - อำเภอท่าวังผา มีกองทุนที่บ้านน้ำปาก ให้บริการสมาชิกกองทุนผู้เลี้ยงหมูทั้ง ๓ หมู่บ้าน ยอดการให้บริการรักษาสัตว์ถึงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ รวม ๙๕๙ ตัว มีรายได้จากการเก็บค่าบริการเข้ากองทุน ๖,๙๘๒ บาท นำไปซื้อยาและอุปกรณ์
 - อำเภอสองแคว กองทุนเฉพาะหมู่บ้านยอดให้บริการทั้ง ๕ หมู่บ้าน มีการให้บริการยาและเวชภัณฑ์ รวม ๑๒๖ ครั้ง ประเภทสัตว์ที่รับบริการ ได้แก่ สุกร โค สุนัข มีรายได้เข้ากองทุน ๒,๔๓๕ บาท
 - อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ที่ตำบลขุนน่าน ต่อยอดจากกองทุนเดิม มีการออกหน่วยบริการรักษาสุขภาพสัตว์ ๓๒,๑๙๓ ตัว โดยเก็บค่าบริการจากชาวบ้านในราคาต้นทุน มีเงินในกองทุน ๘๖๐ บาท
- กองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด
 - อำเภอท่าวังผา มีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดทั้ง ๓ หมู่บ้าน มีทุนสนับสนุนเริ่มต้น ๖๘๑,๖๖๐ บาท เพื่อซื้อเมล็ดพันธุ์ มีสมาชิก ๑๓๓ ราย อยู่ในบ้านน้ำปาก ๓๐ ราย บ้านห้วยธนู ๙๕ ราย และบ้านห้วยม่วง ๒๘ ราย สามารถเก็บเงินคืนได้ครบถ้วนในปี ๒๕๕๔ ส่วนปี ๒๕๕๕ อยู่ระหว่างการรอเก็บผลผลิต ปัจจุบันทั้ง ๓ หมู่บ้านได้รวมกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าว และเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง เข้ากับกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ทำให้มีเงินกองทุนเมล็ดพันธุ์ทั้ง ๓ หมู่บ้านรวม ๙๙๖,๑๙๒ บาท จำแนกเป็นบ้านน้ำปาก ๑๙๓,๒๒๒ บาท ห้วยธนู ๕๐๙,๙๓๐ บาท และบ้านห้วยม่วง ๙๕,๐๒๐ บาท
 - อำเภอสองแคว มีกองทุนทั้ง ๓ หมู่บ้าน ทุนสนับสนุน ๓๔๐,๙๖๐ บาท สมาชิก รวม ๑๐๒ ราย กองทุนจะจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดแก่สมาชิก โดยเก็บค่าบริการจัดการกระสอบละ ๓๐ บาท ผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๕ จำแนกได้ดังนี้ บ้านยอด มีสมาชิกกองทุน ๙๑ ราย ซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเป็นเงิน ๖๕,๒๖๐ บาท บ้านน้ำเกาะ สมาชิกกองทุน ๑๑ ราย ซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเป็นเงิน ๙๒,๒๐๐ บาท คงเหลือเงินในบัญชี ๑,๙๒๕ บาท บ้านผาหลัก มีสมาชิก ๒๐ ราย ซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเป็นเงิน ๖๙,๙๕๐ บาท
- กองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าว
 - อำเภอท่าวังผา มีกองทุนทั้ง ๓ หมู่บ้าน สมาชิกรวม ๘๐ ราย อยู่ที่บ้านน้ำปาก

๓๙ ราย บ้านห้วยธนู ๒๖ ราย บ้านห้วยม่วง ๑๕ ราย เงินกองทุนในปี ๒๕๕๔ รวม ๑๐๐,๖๕๐ บาท จำแนกเป็น บ้านน้ำป่าก ๓๙,๐๐๐ บาท ห้วยธนู ๔๖,๐๐๐ บาทและห้วยม่วง ๑๕,๖๕๐ บาท ปัจจุบันทั้งสามหมู่บ้าน รวมบัญชีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวกับกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเข้าด้วยกันแล้ว

- อำเภอสองแคว มีกองทุนข้าวที่บ้านผาหลักแห่งเดียว โดยมีเงินทุนสนับสนุน ๑๕,๐๐๐ บาท สำหรับซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวให้แก่สมาชิก ๑๙ ราย มียอดค้างจ่ายกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ๗,๑๒๐ บาท

- กองทุนโรงสีข้าว

- อำเภอท่าวังผา โครงการฯ สนับสนุนโรงสีข้าวให้ทั้ง ๓ หมู่บ้าน บ้านห้วยม่วง มีการดำเนินงานต่อเนื่อง มีเงินในกองทุน ๑๐,๘๘๙ บาท ส่วนโรงสีข้าวบ้านห้วยธนูและบ้านน้ำป่ากมีปัญหาขาดทุน เนื่องจากเครื่องสีกินน้ำมันมาก โรงสีข้าวบ้านห้วยธนูจึงไม่เคลื่อนไหวมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ โดยมีเงินในกองทุน ๗,๐๖๐ บาท โรงสีข้าวบ้านน้ำป่าก มีเงินคงที่ในกองทุนตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๕,๘๙๐ บาท ผู้นำชุมชนและกลุ่มบริหารจัดการโรงสีข้าว แก้ไขปัญหา

โดยปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการในรูปแบบการเปิดประมูล โดยมีคณะกรรมการ
กองทุนกำกับดูแล เริ่มมาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕

- อำเภอสองแคว โครงการฯ สนับสนุนการก่อตั้งโรงสี ๒ หมู่บ้าน คือ บ้านยอด
และบ้านน้ำเกาะ โรงสีข้าวบ้านยอด มีเงินในการดำเนินงาน ๒,๑๓๔ บาท และ
มีการปรับเปลี่ยนผู้ดำเนินการสีข้าว โดยมีข้อตกลงสมทบเงินเข้ากองทุนปีละ
๓,๐๐๐ บาท บ้านน้ำเกาะ ก็มีการปรับเปลี่ยนผู้ดำเนินการ โดยจ่ายเงินสมทบ
เข้ากองทุนปีละ ๓,๐๐๐ บาท
- อำเภอเฉลิมพระเกียรติ โครงการฯ สนับสนุนโรงสีข้าวใน ๓ หมู่บ้าน คือ บ้านด่าน
เปิงซ้อ และน้ำรี ตำบลขุนน่าน โรงสีทั้ง ๓ แห่ง สีข้าวรวม ๔๓๕ กระสอบ
คิดค่าสีข้าว ๒๕ บาท/กระสอบ โดยโรงสีข้าวบ้านเปิงซ้อ มีผู้มาสีข้าว ๑๓ ราย
๖๙ กระสอบ มีรายได้ ๑,๓๐๕ บาท โรงสีข้าวบ้านด่าน เป็นโรงสีที่มีสมาชิก
มาใช้บริการมากที่สุด ๑๓๕ ราย มียอดการสีข้าว ๓๑๒ กระสอบ มีเงินในกองทุน
๕,๒๒๐ บาท และโรงสีข้าวน้ำรี เหลือเงินในกองทุน ๗,๖๕๐ บาท มีผู้มาสีข้าว
๑๙ ราย ๕๔ กระสอบ

- กองทุนกระเทียม

กองทุนกระเทียมบ้านยอด อำเภอสองแคว เริ่มดำเนินการเมื่อปี ๒๕๕๓ ด้วย
เงินทุนสนับสนุนจากโครงการฯ ๓๑,๗๐๐ บาท ในปีแรกมีสมาชิก ๑๗ ราย ปัจจุบันสมาชิกเพิ่ม
เป็น ๓๙ ราย ปี ๒๕๕๕ มียอดค้างชำระสะสมจากสมาชิกรวม ๑๓,๔๐๐ บาท และยังไม่มี
การดำเนินการใดๆ ของกองทุน

- กองทุนถั่วเหลือง

เริ่มก่อตั้งกองทุนถั่วเหลืองที่บ้านยอดในปี ๒๕๕๒ มีเงินสนับสนุน ๓๔,๐๐๐ บาท
มีสมาชิกรวม ๖๒ ราย มีเงินอยู่ในบัญชีธนาคาร ๒๗,๖๐๐ บาท ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ และมีสมาชิก
ค้างจ่ายปี ๒๕๕๔ จำนวน ๖,๓๒๐ บาท

- กองทุนน้ำพริกลาบ

มีการดำเนินงานเฉพาะที่บ้านยอดและบ้านผาหลัก อำเภอสองแคว สนับสนุน
การก่อตั้งทั้ง ๒ หมู่บ้าน รวม ๒๖๐,๐๐๐ บาท (หมู่บ้านละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท และค่าวัตถุดิบ
มะแขว่นที่สนับสนุนครั้งแรก ๖๐๐ กิโลกรัม) ปัจจุบันทั้งสองหมู่บ้านมีผลิตภัณฑ์น้ำพริก ๒ ชนิด
ได้แก่ น้ำพริกข่า และน้ำพริกลาบมะแขว่น มาฝากขายที่สำนักงานโครงการปิดทองหลังพระฯ
นอกจากการขายน้ำพริกแล้ว ยังมีรายได้อีกส่วนหนึ่งจากการขายมะแขว่นแห้งด้วย เมื่อรวม
รายได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว กลุ่มบ้านยอดมีเงินหมุนเวียน ๘๑,๖๑๗ บาท บ้านผาหลัก ๑๓๙,๔๔๘
บาท ซึ่งมีการแบ่งเงินปันผลให้สมาชิกแล้ว ๓๐,๑๐๐ บาท

- กองทุนพืชหลังนา

โครงการฯ ส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกพืชหลังนาในรูปแบบของการยืมปัจจัยการผลิต โดยตั้งเป็นกองทุนพืชหลังนา ที่คืนเมื่อจำหน่ายผลผลิตได้ พืชหลังนาที่ส่งเสริมให้ปลูก ได้แก่ หน่อไม้ฝรั่ง บร็อกโคลี่ พริกซูปเปอร์ฮอต พักเขียว/แดง ถั่วลิสงเตา ถั่วหวาน เผือก และ วุ้นหางจระเข้

๔. การพัฒนาศักยภาพคน

การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การศึกษาดูงานและฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่ อสพ. และเกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ ให้มีความรู้และทักษะในการผลิต รวมถึงการจัดทำข้อมูล ในปี ๒๕๕๕ มีการอบรมถ่ายทอดความรู้และการศึกษาดูงาน รวม ๒๑ ครั้ง ทั้งด้านปศุสัตว์ เกษตรพืช การทำบัญชีครัวเรือน และเพิ่มศักยภาพด้านการใช้คอมพิวเตอร์ โดยมีเกษตรกร และ อสพ.เข้าร่วมอบรม/ศึกษาดูงาน ๑๐๐ คน ใช้งบประมาณทั้งหมด ๔๗๐,๐๐๐ บาท

ความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ

ในการดำเนินงาน โครงการฯ ยังได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานราชการต่างๆ คือ

- สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริภูพยัคฆ์ สนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ ปอเทือง โดโลไมท์ การทำแนวคอนทัวร์ขุดนา ขึ้นบันได และขุดนา ๑๐๖ ไร่ ที่บ้านน้ำรี น้ำช้าง ห้วยกานต์ ตำบลขุนน่าน อำเภอ

เฉลิมพระเกียรติ โดยชาวบ้านออกค่าน้ำมันรดชุดเอง และโครงการฯ สนับสนุนระบบ
ท่อส่งน้ำจากบ่อบรงในพื้นที่โครงการฯ เข้าสู่พื้นที่เกษตร

- สำนักงานโครงการชลประทานน่าน ให้คำแนะนำการปรับระบบน้ำที่ต่อจากน้ำว่า
มาเข้าบ่อบ่งที่บ้านเปียงซ้อทุกบ่อ
- สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สร้างฝายอนุรักษ์ในพื้นที่อำเภอท่าวังผา
๑,๘๘๔ ตัว
- เทศบาลตำบลยอด อำเภอสองแคว สนับสนุนงบประมาณซ่อมแซมฝายเกษตร ๒ ตัว
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพทางการเกษตรจังหวัดน่าน ให้ใช้สถานที่เพาะกล้าไม้
และห้องเย็นเก็บรักษาผลผลิต สนับสนุนต้นกล้าไม้ มะนาว มะม่วง มะละกอ ชะอม
๒๒,๐๐๐ กล้า และอบรมให้เกษตรกร/อสพ.มีความรู้เรื่องการปลูกพริก และหน่อไม้ฝรั่ง

นอกจากนี้ ในการประชุมคณะทำงานระดับจังหวัด การประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับ
อำเภอทั้งสามอำเภอต้นแบบ และการประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในสามอำเภอต้นแบบ มีการบรรจุ
วาระโครงการปิดทองหลังพระฯ ในการประชุมทุกเดือน เพื่อให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ รายงาน
ความคืบหน้า และปรึกษาหารือความร่วมมืองานในพื้นที่

การเชื่อมโยงความร่วมมือกับส่วนราชการต่างๆ ทำให้เกิดอำเภอขยายผลอีก ๑๒ อำเภอ
ดำเนินการตามแนวทางโครงการปิดทองหลังพระฯ และให้การสนับสนุนการขับเคลื่อนงานใน
พื้นที่ เนื่องจากส่วนราชการที่มาร่วมประชุมด้วยทุกเดือน เริ่มมีความเข้าใจกระบวนการทำงาน
ของโครงการ หากมีข้อติดขัดในการดำเนินงานจะทำหนังสือขอความร่วมมือมาที่สำนักงาน
โครงการปิดทองหลังพระฯ จังหวัดน่าน ขอให้ส่งเจ้าหน้าที่ไปให้คำแนะนำ เช่น

- อำเภอเมือง บ้านห้วยปูละมอกระบวนกรขยายผลที่บ้านใหม่สาระสุขสันต์
ชาวบ้านสร้างฝายอนุรักษ์ แล้ว โดย อบต.สนับสนุนงบประมาณ
- อำเภอนาหมื่น ขยายผลจากบ้านน้ำอูนที่อำเภอดำเนินการ ไปสู่บ้านน้ำแขวง
ซึ่งชาวบ้านเห็นตัวอย่างจากบ้านน้ำอูน และเริ่มกิจกรรมส่งเสริมอาชีพโดย
โครงการหลวง เช่น เลี้ยงหมู ปลา
- อำเภอบ้านหลวง เห็นตัวอย่างของพื้นที่ในอำเภออื่นที่รายงานความคืบหน้าโครงการ
ปิดทองหลังพระฯ ในพื้นที่ จึงเริ่มดำเนินงานโครงการ โดยขอความร่วมมือมาที่
สำนักงานโครงการปิดทองหลังพระฯ ไปให้องค์ความรู้เรื่องการทำฝาย และขุดบ่อบรง
- บ้านนาอุดม ตำบลศรีภูมิ อำเภอท่าวังผา ซึ่งเข้าร่วมอบรม พชร. เริ่มทำกระบวน
การเข้าใจ เข้าถึง และกิจกรรมแก้ปัญหาเร่งด่วน คือ พัฒนาระบบน้ำ ต่อท่อจากฝายเดิม
ขุดลอกหน้าฝาย โดยใช้แรงงานชาวบ้านและงบประมาณจากจังหวัดสำหรับซื้อท่อ
ต่อน้ำประปาเข้าพื้นที่เกษตร
- อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ขยายผลไปที่บ้านปางทก ตำบลห้วยโก๋น ชาวบ้านขับเคลื่อน
งานเองโดยใช้งบจังหวัดสร้างฝาย ทำระบบน้ำ (งบจังหวัด ๑๒ ล้าน หมู่บ้านละ
๖๒๐,๐๐๐ บาท) ขอความร่วมมือให้ทีมปิดทองฯ เป็นพี่เลี้ยง

- นายอำเภอสองแคว สนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนขยายผลให้เต็มพื้นที่ตำบลยอด ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินงานที่บ้านสะเก็น โดยนำผู้ใหญ่บ้านผาสึงห์ บ้านปางล้าน ตำบลยอด และบ้านห้วยเลา ตำบลชนแดน ไปศึกษาเรียนรู้การปรับแต่งอ่างพวง ปลูกพลาสติคที่บ้านสะเก็น และจัดงบประมาณส่วนอื่นของอำเภอ มาใช้ในการขุดบ่อบ้านผาสึงห์ ส่วนระบบท่ออาจจะใช้งบภัยแล้ง และ SML
- บ้านกอก ตำบลเชียงกลาง อำเภอเชียงกลาง ถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องของการปลูกพลาสติคบ่อพวงสันเขา ๒ บ่อ และการต่อระบบน้ำเข้าบ่อพวงสันเขา

การบูรณาการความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พื้นที่ต้นแบบอำเภอสองแคว ทั้ง ๓ หมู่บ้าน มีการประสานความร่วมมือกับเทศบาลตำบลยอดในทุกกิจกรรม ตั้งแต่เริ่มดำเนินงานโครงการในปี ๒๕๕๒ ส่งผลให้เทศบาลตำบลยอด นำปัญหาและความต้องการของชาวบ้านยอด บ้านผาหลัก และบ้านน้ำเกาะ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลตำบลยอด พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๗ และ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘ โดยกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วในปี ๒๕๕๕ จำนวน ๖ โครงการ รวมงบประมาณ ๑,๑๑๔,๘๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๕ ของประมาณการงบประมาณเทศบาล ในปี ๒๕๕๕ ประกอบด้วย

การเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษา และภาคเอกชน

- ๑) สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย (EDP) มอบทุนสนับสนุนการศึกษาดูงานจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ โครงการฯ นำไปสร้างฝายบ้านยอด ๒๐,๐๐๐ บาท สมทบกองทุนปุ๋ย PR บ้านน้ำป่าก ๒๐,๐๐๐ บาท และที่ส่วนที่เหลือสนับสนุนอุปกรณ์การศึกษามอบให้โรงเรียนบ้านผาหลัก

ร-	โครงการ	หมู่ที่	งบประมาณ บาท)
๑	โครงการซ่อมแซมคลองส่งน้ำเข้านารูปตัวยู	๒	๔๓,๘๐๐
๒	โครงการขุดลอกห้วยน้ำยอด	๒	๒๖๐,๐๐๐
๓	โครงการขุดลอกคลองส่งน้ำเข้านาห้วยผีป่า	๓	๕,๗๐๐
๔	โครงการขุดลอกหน้าฝายน้ำยอด, ห้วยน้ำเกาะ	๓	๙๙,๐๐๐
๕	โครงการขุดลอกห้วยจอก	๓	๖๒๕,๐๐๐
๖	โครงการหมู่บ้านขยายผลโครงการปิดทองหลังพระฯ จังหวัดน่าน (ขยายครัวเรือนต้นแบบ)	๓	๓๐,๐๐๐
	รวม		๑,๑๑๔,๘๐๐

- ๒) โรงเรียนอนุบาลอุทัยวิทยา สร้างฝายอนุรักษ์บ้านน้ำเกาะ ๘๔ ตัว ระบบท่อส่งน้ำเข้าพื้นที่การเกษตรอีก ๗๐๐ เมตร และสร้างบ่อพวงที่บ้านราษฎรพัฒนา อำเภอสันติสุข ซึ่งเป็นพื้นที่ขยายผลของโครงการ จำนวน ๓ บ่อ ทำให้ชาวบ้านไม่ต้องขึ้นไปปลูกที่ทำกินบนเขา และคืนเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๒,๐๐๐ ไร่
- ๓) สโมสรโรตารีบ้าน และสโมสรโรตารีเวียงสา สนับสนุนงบประมาณสร้างฝายอนุรักษ์อำเภอสองแคว ๔๐ ตัว
- ๔) บริษัทโตชิบา สนับสนุนงบประมาณกองทุนสุกร ๕๐,๐๐๐ บาท
- ๕) บริษัท เจริญโภคภัณฑ์โปรดิ๊วส์ จำกัด กลุ่มธุรกิจพืชครบวงจร เครือเจริญโภคภัณฑ์ ทำโครงการธรรมชาติปลอดภัยจังหวัดน่าน ณ หมู่บ้านราษฎรพัฒนา ตำบลพงษ์ อำเภอสันติสุข ซึ่งเป็นพื้นที่ขยายผลโครงการปิดทองหลังพระฯ จังหวัดน่าน โดยมอบกล้าและกิจกรรมปลูกป่า สร้างฝายอนุรักษ์ ปลูกต้นไม้ตามร่องห้วย ปลูกหญ้าแฝก
- ๖) มูลนิธิ SCG สนับสนุนชุดบ่อพวงสันเขاب้านผาหลัก อำเภอสองแคว ๑ บ่อ พร้อมระบบท่อ งบประมาณสนับสนุน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ชาวบ้านได้รับประโยชน์ ๒๐ ราย พื้นที่รับน้ำทั้งหมด ๙๑ ไร่
- ๗) นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๗๐ คน ลงพื้นที่บ้านยอด อำเภอสองแคว และบ้านน้ำปาก อำเภอท่าวังผา เพื่อศึกษาข้อมูลสำหรับทำแผนธุรกิจ
- ๘) นักศึกษาฝึกงาน เช่น นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ๑๓ คน และนักศึกษาจากวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสระแก้ว ๔ คน เข้าร่วมเรียนรู้หลักสูตรฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทตามแนวพระราชดำริ (พชร.) รุ่นที่ ๓ และเรียนรู้งานในพื้นที่โครงการปิดทองหลังพระฯ จังหวัดน่าน

แผนปฏิบัติการ ๒๕๕๖

โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน ได้กำหนดแผนงานที่จะดำเนินการในปี ๒๕๕๖ ไว้ ดังนี้

๑. การส่งเสริมการพัฒนา

๑.๑ การพัฒนาระบบน้ำ

- สร้างฝายเกษตร เพื่อให้มีน้ำเพียงพอสำหรับการเกษตรในฤดูทำนาและพืชหลังนาครอบคลุมทั้งพื้นที่ มีเป้าหมายสร้างเพิ่ม ๖ ตัว พื้นที่รับน้ำ ๑๘๐ ไร่ ๑ งาน ๓๕ ตารางวา ผู้รับประโยชน์ ๒๘ ราย
- ซ่อมแซมฝาย ๑๗ ตัว โดยใช้แรงงานชาวบ้านทั้งหมด
- ขุดลอกตะกอนหน้าฝาย เพื่อเปิดทางให้น้ำไหลลงบ่อพวง ๑๕๓ ตัว โดยใช้แรงงานชาวบ้าน
- ซ่อมแซมระบบท่อ และต่อท่อส่งน้ำเข้าพื้นที่การเกษตรที่ยังไม่ได้รับน้ำ โดยเจ้าของแปลงนาลงทุนซื้อท่อต่อเข้าแปลงนาของตัวเอง มีเป้าหมายต่อระบบท่อเพิ่มเติม ๙,๙๙๘ เมตร

- ซ่อมแซมผ้าพลาสติกคลุมบ่อพวง ซึ่งชำรุดฉีกขาด ๑๕ บ่อ ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ เพื่อให้เก็บกักน้ำไว้ใช้ในการทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี
- ติดตามกลุ่มผู้ใช้น้ำ ๒๕ กลุ่ม ให้ดำเนินงานตามกฎระเบียบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ชาวบ้านสามารถดูแลบริหารจัดการน้ำ และซ่อมแซมระบบส่งน้ำได้เอง
- การปรับปรุงมีทศน์บ่อพวง เช่น ปลุกพืชรอบบ่อและล้อมรั้ว เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สืบสานแนวพระราชดำริ ให้ชาวบ้านมีรายได้

๑.๒ ปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับพืชที่เพาะปลูก พื้นที่ ๒,๕๓๔ ไร่ ประกอบด้วย หว่านเมล็ดปอเทือง ๘๙๙ ไร่ และโดโลไมท์ ๘๕๕ ไร่ โดยสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดสนับสนุน การปรับปรุงดินนาขั้นบันได โดยปลูกพืชตระกูลถั่ว ๕๐๐ ไร่ ปรับปรุงคันนาโดยปลูกตะไคร้ และดอกไม้จีน ๑๐๐ ไร่ ส่งเสริมการใช้ไตรโคเดอร์มาและบีวเวอร์เรีย เพื่อป้องกันโรคพืช และแมลง และส่งเสริมการใช้น้ำ ๒๐๐ ไร่

๑.๓ ส่งเสริมการเกษตรและปศุสัตว์ เพื่อเสริมรายได้ ลดต้นทุนการผลิต และสร้างอาชีพให้แก่ชาวบ้าน

- ส่งเสริมพืชหลังนา ๑๙ ชนิด ในพื้นที่ ๕๔๔ ไร่ ได้แก่ หน่อไม้ฝรั่ง พริกขี้หนู พริกขี้หนู พริกหัวเรือ ปืทุท บร็อกโคลี่ ถั่วลิสงเตา ถั่วลิสงเตาหวาน ถั่วลิสง กระเจี๊ยบแดง ข้าวขาว พักทอง ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ มันฝรั่ง และงา ซึ่งเพาะกล้าที่ศูนย์เพาะเมล็ดบ้านดินตลก อำเภอปัว มีเกษตรกรที่สนใจเตรียมแปลงแล้ว ๓๖๙ ราย สามารถสร้างรายได้ตลอดทั้งปี ๑๑,๑๙๘,๖๐๐ บาท เฉลี่ยไร่ละ ๒๐,๕๘๖ บาท

- ส่งเสริมปลูกพืชผักสวนครัว การเพาะเห็ดหอม ๔,๐๐๐ ก้อน และการเลี้ยงเชื้อเห็ดหอม โดยใช้วัสดุในพื้นที่ เริ่มทำที่ศูนย์เรียนรู้ปิดทองหลังพระฯ เพื่อให้ชาวบ้านเห็นตัวอย่างรูปธรรมความสำเร็จ และนำไปปฏิบัติตาม
- ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรในลักษณะการรวมกลุ่มและกองทุน เช่น กลุ่มแปรรูปกล้วยเหลืองนวล กลุ่มแปรรูปตำว และกลุ่มแปรรูปหมู
- การพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรที่แปรรูปแล้วในปี ๒๕๕๕ เช่น น้ำพริก ลาบมะแขว่น โดยปรับปรุงโรงเรือนที่ผลิตเพื่อให้ได้ตามมาตรฐาน
- ติดตามผลการส่งเสริมพืชเศรษฐกิจที่ปลูกอยู่แล้วในพื้นที่ เช่น มะนาว ส้มโอ มะแขว่น ส้มเขียวหวาน ให้ผลผลิตดี มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด
- ติดตามผลการดำเนินงานกองทุนต่างๆ เพื่อให้มีการดำเนินงานต่อเนื่อง และจะส่งมอบกองทุนทั้งหมดให้ชาวบ้านบริหารจัดการเอง ในปี ๒๕๕๖
- สร้างตลาดชุมชน ๓ แห่ง (ห้วยธนู ผาหลัก เปียงก่อ) เป็นจุดรวมผลผลิตทางการเกษตรและการแปรรูปของชุมชน และเป็นจุดแวะพักบริการนักท่องเที่ยว เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้จากการขายผลผลิต และเป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้ในการค้ากาแฟจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

๒. การแก้ไขปัญหา

๒.๑ ปรับปรุงระบบเครื่องสีข้าวของโรงสี ๕ แห่ง (ห้วยธนู น้ำปาก บ้านยอด น้ำเกาะเปียงซ้าย) เนื่องจากกินน้ำมันมาก รวมทั้งสนับสนุนให้มีระบบบริหารจัดการโรงสี ที่เน้นบริการคนในชุมชนมากขึ้น

๒.๒ ปรับปรุงพันธุ์สุกร โดยการผสมเทียมและเปลี่ยนพ่อพันธุ์ใหม่ โดยใช้พ่อพันธุ์ในพื้นที่อื่นของโครงการฯ

๓. การถ่ายทอดองค์ความรู้

๓.๑ อบรมให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จด้านการเกษตรปศุสัตว์ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การทำบัญชีครัวเรือน เพื่อนำไปปรับใช้และต่อยอดในพื้นที่ตนเอง ให้ชาวบ้านแก้ไขปัญหาและพัฒนาผลผลิตให้ดีขึ้น ๑๔ ครั้ง

๓.๒ สนับสนุนองค์ความรู้ให้แก่พื้นที่ขยายผลและสถานศึกษา ๑๖ ครั้ง

๓.๓ พัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีทักษะความสามารถในการทำงานสนับสนุนชาวบ้าน โดยอบรมทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ การอ่านแผนที่ และการตรวจวิเคราะห์ดิน

๔. งานริเริ่มใหม่

๔.๑ โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อยอดการพัฒนาร่วมกับศูนย์ประสานงานประชาคมน่าน (๗ พื้นที่) มูลนิธิฮักเมืองน่าน และกลุ่มฮักเมืองน่าน (พระครูพิทักษ์นันทคุณ) เพื่อต่อยอดการพัฒนาในหมู่บ้านที่มีความเข้าใจและมีความพร้อมด้านการพัฒนาในมิติต่างๆ แล้ว เช่น การถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาระบบน้ำ การสร้างฝาย ระบบส่งน้ำ ระบบเก็บกักน้ำ เป็นต้น

๔.๒ พัฒนาระบบติดตามผลการปฏิบัติงานและจัดทำฐานข้อมูลด้วยระบบ Scorecard Cockpit เพื่อให้ผู้บริหารมีระบบข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจวางแผนการพัฒนา และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ขององค์กร โดยได้รับความร่วมมือจากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์

๕. ขยายความร่วมมือกับภาคี ทั้งหน่วยงานราชการ ท้องถิ่น ท้องที่ เอกชน ประชาสังคม และสถาบันการศึกษา

ผลการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน อ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี ปี ๒๕๕๕

การน้อมนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นแนวทางแก้ไข ปัญหาการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายฯ อย่างครบวงจร โดยชาวบ้านในพื้นที่ลุกขึ้นมาทำงานด้วยตนเอง และเริ่ม “แก้ไขปัญหาคู่จุดเล็ก” จากแปลงเกษตรนาร่อง ๒ แปลง ขนาด ๖ ไร่ และ ๒๐ ไร่ ด้วยการประยุกต์ฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มาเป็นต้นแบบ และบริหารจัดการโครงการฯ โดยเน้น “การมีส่วนร่วม” ของชาวบ้านในรูปแบบกลุ่ม/กองทุน รวมทั้งบูรณาการทำงานร่วมกันทุกภาคส่วน ทำให้ปัจจุบัน โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายฯ เป็นห้องปฏิบัติการทางสังคม (Social Lab) ในการปรับกระบวนการ ทัดสนทุกภาคส่วน

การพัฒนา ที่เริ่มด้วยการปรับปรุงระบบส่งน้ำ โดยเสริมตอม่อบริเวณ Spillway เพื่อเพิ่ม ความจุเก็บกักน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายฯ ปรับปรุงและซ่อมแซมฝายเดิม ขุดและวางแนวท่อส่งน้ำ ความยาว รวม ๒,๔๘๓ เมตร เข้าสู่แปลงนา และจัดตั้งคณะกรรมการผู้ใช้น้ำ ๗ กลุ่ม ทำให้ มีพื้นที่รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจากเดิม ๘๐๐ ไร่ เป็น ๑,๗๕๒ ไร่ ณ เดือนตุลาคม ๒๕๕๕ มีแปลงเกษตรขยายเพิ่มขึ้นจาก ๒ แปลง เป็น ๑๑๖ แปลง มีชาวบ้านเข้าร่วมโครงการ ๑๕๖ ครัวเรือน จาก ๒๔๕ ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๔ ของครัวเรือนทั้งหมด

กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนา ที่ชาวบ้านทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็น ระดมสติปัญญา และประสบการณ์มาช่วยกันพัฒนาหมู่บ้านในลักษณะกองทุน ทำให้ชุมชนมีความสามัคคี เข้มแข็ง และเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน เกิดเป็นกองทุนจากความคิดและการร่วมมือ ร่วมใจกันของชาวบ้านถึง ๙ กองทุน ที่สามารถเชื่อมโยง เชื้อประโยชน์แก่กันและกันอย่าง ครบวงจร คือ กองทุนผู้ใช้น้ำ กองทุนหมู กองทุนเปิด กองทุนยาและเวชภัณฑ์ กองทุนเมล็ดพันธุ์ผัก กองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าว กองทุนปุ๋ย กองทุนการตลาด และกลุ่มแม่บ้านต้อนรับคณะศึกษาดูงาน ซึ่งมีผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๕ ดังนี้

- กองทุนผู้ใช้น้ำ

มีคณะกรรมการ ๒๓ คน ดูแลระบบน้ำให้สอดคล้องกับแนวท่อส่งน้ำ มีเงินทุนหมุนเวียน ๑,๐๒๐ บาท ที่เก็บจากชาวบ้านหลังขายผลผลิตพืชหลังนา ๒๘ ราย โดยเงินที่เก็บได้ จะใช้สำหรับซ่อมแซมท่อหรือฝายที่ชำรุด

ในปี ๒๕๕๕ ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายฯ ลดลงมากเมื่อเปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๕๔ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง จนถึงไม่มีฝนตกในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๕ เกิดภัยแล้งในพื้นที่ภาคอีสาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อพื้นที่โครงการฯ ด้วย ชาวบ้านจึงปล่อยน้ำตามท่อส่งน้ำ เริ่มจากปลายท่อถึงต้นทางแนวท่อ โดยคำนวณปริมาณน้ำที่ปล่อยจากแนวท่อ จากวิธีโค้งความจุ (Capacity Curve) ตามที่สำนักงานชลประทานอุดรธานีสอน

สภาวะความแห้งแล้ง ทำให้เกษตรกรจำนวนหนึ่ง ไม่ปฏิบัติตามระเบียบผู้ใช้น้ำ เช่น

เปิดน้ำไม่ตรงตามตารางจ่ายน้ำ แอบเปิดน้ำเอง ปลดวาล์วล็อก เป็นต้น ชาวบ้านได้ร่วมกัน คลี่คลายสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนี้

- คณะกรรมการผู้ใช้น้ำ เข้าไปให้ความรู้รายบุคคลหรือรายกลุ่ม สร้างความเข้าใจให้ชาวบ้านเห็นแก่ “ประโยชน์ส่วนรวม” และความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎที่ตนเองและส่วนรวมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เมื่อพบการละเมิด ก็ใช้มาตรการทางสังคม เช่น ส่งผู้ได้รับผลกระทบเข้าไปพูดคุยถึงผลที่ตามมา
- สำรวจความต้องการปลูกพืชหลังนา เพื่อคำนวณความต้องการเกษตรกรกับปริมาณน้ำต้นทุน ให้สามารถจัดสรรได้อย่างสอดคล้องกับพืชที่ปลูกลดปัญหาการแย่งน้ำในนาคนต
- แก้ปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า ด้วยการปล่อยน้ำจากท่อไปจุดที่ไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติก่อน เช่น บริเวณห้วยขี้เกียจ ห้วยอ่าง สำหรับพื้นที่บริเวณที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติและพื้นที่ดอน อบต.กุดหมากไฟ สถาบันปิตุโฆหลังพระฯ และชาวบ้านร่วมกันสมทบค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสูบน้ำเข้าแปลงนาก่อน ป้องกันไม่ให้ข้าวแห้งตาย

• กองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าว

มีสมาชิก ๗๘ ราย กติกาของกองทุน คือ หากนำเมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือกไป ๑ กระสอบ (๒๕ กิโลกรัม) ต้องคืนกองทุน ๓๕ กิโลกรัม ในปี ๒๕๕๕ ได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ดี (กข ๖ และข้าวหอมมะลิ ๑๐๕) จากศูนย์วิจัยเมล็ดพันธุ์ข้าวจังหวัดอุดรธานี ๔ ตัน และสนับสนุนต่ออีก ๒ ปี ๒ ตัน และ ๑ ตัน ตามลำดับ เพื่อให้กองทุนบริหารจัดการและคัดพันธุ์ข้าวให้มีใช้ในปีต่อไป ปัจจุบันมีเงินทุนหมุนเวียน ๒๑,๖๔๐ บาท

กองทุนยังร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอหนองวัวซอ สถานีพัฒนาที่ดินอุดรธานี ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอุดรธานี ศูนย์วิจัยข้าวอุดรธานี หาแนวทางเพิ่มผลผลิตข้าว และสนับสนุนองค์ความรู้และเทคโนโลยีผลิตข้าวคุณภาพดี และผลิตข้าวอินทรีย์ครบวงจร ตั้งแต่การเตรียมดิน การคัดเลือกพันธุ์ การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การเก็บเกี่ยว การแปรรูป ผ่านกิจกรรม ๓ โครงการ คือ

- โครงการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน (ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี) เริ่มต้นด้วยการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวให้กองทุน ๔ ตัน มูลค่า ๙๐,๐๐๐ บาท มีชาวบ้านนำร่อง ๒๐ ราย โดยมีเงื่อนไขว่าต้องมีที่ดิน ๕ ไร่ เป็นของตนเอง มีน้ำทำนาแบบปักดำ และถ่ายทอดความรู้ ตั้งแต่การเตรียมดิน การปักดำ วิธีการดูแลรักษาและการเก็บเกี่ยว เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจะมีการตรวจคุณภาพข้าว ถ้าผ่านมาตรฐานก็จัดบรรจุภัณฑ์ เป็นข้าวคุณภาพดีจำหน่ายให้กองทุนเมล็ดพันธุ์ และกองทุนฯ นำไปขายต่อให้ชาวบ้านทั้งในและนอกหมู่บ้าน
- โครงการสาธิตการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว เป็นแหล่งเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงพื้นที่ชาวบ้าน ด้วยการเลือกแปลงของสมาชิกกองทุน ๓ ราย ที่รับเมล็ดพันธุ์ไป ทำเป็นแปลงสาธิตการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ที่มีทางเดินสำหรับตรวจแปลง

กว้าง ๔๐ เซนติเมตร โดยศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสนับสนุนค่าไถ ปุ๋ยอินทรีย์ และ
ตั้งป้ายแปลงสาธิต

- การผลิตข้าวอินทรีย์ครบวงจร ตั้งเป้าผลผลิต ๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ระยะเวลา
๓ ปี ลดการใช้สารเคมี ใช้เมล็ดพันธุ์จากไหนก็ได้ แต่ต้องไม่ใช่ปุ๋ยเคมี ใช้แต่
ปุ๋ยชีวภาพ และถ่ายทอดความรู้ให้ ตั้งแต่การเตรียมดิน การดูแลรักษา
การให้ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว

• กองทุนเมล็ดพันธุ์ผัก

มีเมล็ดพันธุ์จำหน่ายในพื้นที่ ๑๕ ชนิด ได้แก่ พักทอง ข้าวโพด มะเขือเปราะ
พริกเขียว พักแพง ผักบุ้ง ถั่วฝักยาว โหระพา คื่นหอย แงลัก ผักชีลาว กวางตุ้ง ผักชีฝรั่ง ผักกาด
หอมแดง ที่ผ่านมามีการขายได้หมด เนื่องจากมีเกษตรกรลงชื่อสนใจปลูกพืชหลายชนิด
ในปริมาณมาก จึงมีการสั่งซื้อเมล็ดพันธุ์ตามความต้องการ แต่ขาดการตรวจสอบความต้องการ
ซ้ำก่อนการปลูกจริง รวมทั้งเมื่อนำมาแบ่งขายเป็นซองขนาดเล็ก จึงมีราคาสูงกว่าท้องตลาด
ประมาณ ๒-๕ บาท เกษตรกรจึงไม่นิยมซื้อเมล็ดพันธุ์จากกองทุนฯ

คณะกรรมการกองทุนคลี่คลายปัญหา ด้วยการทดลองอัตราการงอกของเมล็ดพันธุ์
เพื่อไม่ให้ชาวบ้านที่นำเมล็ดพันธุ์ไปปลูกเกิดความเสียหาย ปรับราคาเมล็ดพันธุ์ที่คงค้างและมี
อัตราการงอกดี ให้มีราคาถูกกว่าหรือเท่ากับราคาตลาด พร้อมทั้งปิดป้ายประชาสัมพันธ์ราคา
ขายให้ชาวบ้านได้รับรู้เพื่อประกอบการตัดสินใจ และร่วมกับ อสพ.สำรวจความต้องการปลูก
พืชหลังนา เพื่อดำเนินการปริมาณเมล็ดพันธุ์ผัก พบว่าชาวบ้านต้องการปลูกพืชหลังนา ๕๐ ราย
เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๔ จำนวน ๕ ราย ชนิดพืช ๑๙ ชนิด พื้นที่รวม ๑๐๗ ไร่ ๓ งาน โดยพืชที่
ต้องการปลูกมากที่สุด คือ ข้าวโพด

• กองทุนปุ๋ย

ปี ๒๕๕๕ มีสมาชิก ๘๗ ราย เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๔ จำนวน ๔๕ ราย การดำเนินงาน
เริ่มแรก มีปุ๋ยรองพื้นสูตร ๐-๓๐-๐ จำนวน ๗๐ กระสอบ จำหน่ายให้สมาชิกกระสอบละ ๑๗๐
บาท ซึ่งเป็นราคาท้องตลาด ตามช่วงฤดูการผลิตของชาวบ้าน และมีการพัฒนาสูตรปุ๋ย
โดยทำปุ๋ยอัดเม็ดอินทรีย์ชีวภาพ ด้วยความรู้จากการไปศึกษาดูงาน ที่จังหวัดนครราชสีมา
เดือนตุลาคม ๒๕๕๕ มีเงินทุนคงเหลือ ๔๐ บาท มีปุ๋ยในกองทุน คือ ไคโลไมท์ ๕๑ กระสอบ
ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ จำนวน ๔๔ กระสอบ ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๕ กระสอบ ปุ๋ยสูตร ๑๕-
๑๕-๑๕ จำนวน ๓๘ กระสอบ ปุ๋ยสูตร ๙-๒๔-๒๔ จำนวน ๑๘ กระสอบ ปุ๋ยคอก ๙ ตัน และ
ปุ๋ยชีวภาพ ๒๐๑ กระสอบ

ที่ผ่านมาพบว่า กองทุนมีปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียน เนื่องจากจำหน่ายเป็นระบบ
การยืม เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตจึงจะนำเงินมาคืนให้กับกองทุนตามราคาที่นำปุ๋ยไปใช้ โดยจำหน่าย
ปุ๋ยเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕ จะเก็บเงินในเดือนมกราคม ๒๕๕๖ ทำให้กลุ่มไม่มีเงินทุนหมุนเวียน
จัดซื้อปุ๋ยชนิดอื่นๆ มาจำหน่าย

อย่างไรก็ตาม มีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ จัดให้ความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ย เช่น ร่วมกับอบจ.อุดรธานี นำกรรมการกองทุนปุ๋ยไปเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพ (ปุ๋ยอัดเม็ด) ณ บ้านกลาง ตำบลกระเบื้อง อำเภอกุมภวาปี จังหวัดนครราชสีมา บริษัทน้ำตาลเอราวัณ สนับสนุนกากน้ำตาล ๓,๐๐๐ ลิตร โดย อบจ.สนับสนุนรถบรรทุกขนส่ง กองทุนปุ๋ยออกค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และภาษีโรงเรือนที่ดิน สถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดอุดรธานี นำถั่วพล้าไสน์ ให้ชาวบ้านปลูกเพื่อบำรุงดิน คณะเทคโนโลยี สาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี อบรมให้ความรู้การปรับปรุงบำรุงดินให้มีธาตุอาหารสมบูรณ์ โดยให้หมอดินประจำหมู่บ้าน คัดเลือกเกษตรกร ๙ คน มาร่วมอบรมและลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้ดำเนินการได้ด้วยตนเอง และฝึกให้ชาวบ้านวิเคราะห์ดินอย่างง่ายด้วยชุดตรวจดิน (Test Kit) และแก้ไขได้เอง

- กองทุนสุกร

กติกากองทุน คือ ผู้ที่รับหมูแม่พันธุ์ ๑ ตัว ต้องคืนลูกหมูตัวเมียที่หย่านมแล้วอายุ ๔๕-๖๐ วัน ๓ ตัว ภายใน ๒ ปี เพราะเมื่อครบ ๓ ปี จะได้ลูกหมูครบ ๑๐๐ ตัวต่อคร้วเรือน และแม่พันธุ์หมูจะปลดระวางพอดี จะได้เปลี่ยนแม่พันธุ์ชุดใหม่ สำหรับผู้ที่ได้พ่อพันธุ์ไปเลี้ยง จะได้ค่าผสมพันธุ์คอกละ ๕๐๐ บาท หักเข้ากองทุน ๓๕๐ บาท

ยอดเงินในกองทุน ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน มีรายได้จากการผสมพันธุ์ ๑,๓๐๐ บาท และรายได้จากการจำหน่ายลูกหมู ๑๓,๙๐๐ บาท เมื่อหักรายจ่ายค่าก่อสร้างคอก ๔,๘๐๐ บาท

จะเหลือเงิน ๑๐,๒๐๐ บาท ปัจจุบันมีแม่พันธุ์ ๗ ตัว และพ่อพันธุ์ ๔ ตัว มีลูกหมูอายุต่างกัน เป็นตัวผู้ ๑๗๕ ตัว ตัวเมีย ๒๑๒ ตัว รวม ๓๘๗ ตัว

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้สนับสนุนกล้วยเหลียงนวลสำหรับเลี้ยงสุกร ๘,๓๗๒ ต้น มีชาวบ้านรับไป ๑๒๗ ราย ปัจจุบันสามารถนำมาเป็นวัตถุดิบอาหารหมูได้แล้ว และมีบอน ผักบุ้ง จอก แหน กระถิน ผักตบชวา ที่มีอยู่ในพื้นที่ แต่ยังมีปัญหาขาดรำละเอียดผสมเป็นอาหารหมู ต้องซื้อในราคากิโลกรัมละ ๗-๘ บาท

- กองทุนเปิด

คณะกรรมการกองทุนทำหน้าที่จัดสรรเปิด ๒,๐๐๐ ตัว และให้ความรู้การเลี้ยงเปิด จากที่เคยไปเรียนรู้วิธีการเลี้ยงเปิดที่ฟาร์มตัวอย่างฯ และปนัดดาฟาร์ม (ฟาร์มเอกชน) ปัจจุบันมีสมาชิก ๔๙ ราย รับเปิดไปแล้ว ๗๑๐ ตัว

ในปีที่ผ่านมา มีการสนับสนุนเปิดแก่ชาวบ้านที่สนใจ ๑๐-๕๐ ตัว โดยมีเงื่อนไข คือ รับ ๑ ตัว คืน ๒ ตัว หรือ ๗๐ บาท ในระยะเวลา ๑ ปี โดยยังไม่มีเตรียมความพร้อมต่างๆ เช่น แหล่งอาหาร เล้าเปิด และสถานที่ให้เปิดว่ายน้ำ จึงชะลอการรับเปิดให้ชาวบ้านไปเตรียมความพร้อมก่อนรับการสนับสนุน ส่งผลให้มีเปิดคงเหลือ ๑,๔๐๐ ตัว ดังนั้น ในปี ๒๕๕๖ คณะกรรมการจะตรวจความพร้อมของชาวบ้านก่อนสนับสนุนเปิด

- กองทุนการตลาด

ทำหน้าที่วางแผน และรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกรวบรวมไปขายส่งที่ตลาด ตามความ

ต้องการของลูกค้า การดำเนินงานที่ผ่านมา มีปัญหา คือ รับซื้อผักจากสมาชิกในราคาสูง เมื่อนำไปปลีกที่ตลาด ราคาจึงแพงกว่าเจ้าอื่น ขายยากกว่าร้านในตลาด ซึ่งมีลูกค้าประจำอยู่แล้ว และสมาชิกป้อนผลผลิตไม่ทันกับความต้องการผักอินทรีย์ โดยเฉพาะผักชีหอม กระเพรา ผักบุ้ง ผักกาด โหระพา ตะไคร้ กล้วย เป็นต้น

คณะกรรมการกองทุน จึงปรับบทบาทการรับซื้ออย่างเดียวมาทำงานมากขึ้น โดยออกสำรวจตลาดภายในและนอกหมู่บ้าน เช่น ตลาดโพธิ์ ตลาดเมืองทอง ตลาดหนองวัวซอ เพื่อวางแผนการผลิตและรองรับผลผลิตที่จะเกิด และปรับมาเป็นการขายส่ง เช่น พักทอง ตะไคร้ ให้กับพ่อค้าแม่ค้าในตลาดเมืองทอง ที่มารับซื้อในหมู่บ้าน และติดต่อตลาดที่ไม่ไกลจากหมู่บ้านมาก เพื่อลดต้นทุนการขนส่ง ปรับกำหนดการซื้อผลผลิตให้ยืดหยุ่นมากขึ้น โดยไม่กำหนดวันและประเภทสินค้า ขึ้นอยู่กับความพร้อมของผลผลิตและความต้องการของตลาด ถ้าผลผลิตมีปริมาณน้อย กองทุนจะนำสินค้าออกไปจำหน่ายด้วยตัวเอง แต่หากมีมากจะประสานให้พ่อค้ามารับซื้อในพื้นที่

• กลุ่มแม่บ้านศึกษาดูงาน

ณ เดือนตุลาคม ๒๕๕๕ มีคณะศึกษาดูงานรวม ๖๕ คณะ รวมทั้งสิ้น ๗,๕๑๓ คน มีรายได้เข้ากองทุน ๑,๒๓๘,๘๐๐ บาท ซึ่งจัดสรรเพื่อกิจกรรมในหมู่บ้าน ดังนี้

ซื้ออุปกรณ์เครื่องครัว	๔๘,๐๐๐ บาท
ซื้อที่ดิน สำหรับโรงสีและโรงปุ๋ย	๒๐๐,๐๐๐ บาท
ค่าปรับดิน (ถมที่)	๓๕,๐๐๐ บาท
ค่าใช้จ่ายในการทำอาหาร	๓๒๙,๓๓๗ บาท
ค่าใช้จ่ายแรงงาน สำหรับแม่ครัวและคนจัดสถานที่	๑๙๕,๙๓๐ บาท
สนับสนุนกองทุนการตลาด	๕,๐๐๐ บาท
สนับสนุนกองทุนเมล็ดพันธุ์ผัก	๕,๐๐๐ บาท
สนับสนุนกองทุนเปิด	๒๐,๐๐๐ บาท
สนับสนุนกิจกรรมสาธารณะของชุมชน	๒๘๐,๕๓๓ บาท
รวม	๑,๑๑๘,๘๐๐ บาท
ปัจจุบันกองทุนมีเงินเหลือ	๑๒๐,๐๐๐ บาท

ปัญหาในการดำเนินงานที่ผ่านมา คือ มีการศึกษาดูงานเข้ามาอย่างต่อเนื่อง โดยไม่สอดคล้องกับปฏิทินเพาะปลูกของชาวบ้าน คณะศึกษาดูงานจากต่างอำเภอ กว่าจะชำระค่าบริการ ใช้เวลาถึง ๓ สัปดาห์ ทำให้กลุ่มแม่บ้านขาดเงินหมุนเวียน บางคณะศึกษาดูงานมีงบประมาณน้อย แต่มีจำนวนผู้ศึกษาดูงานมาก บางครั้งจึงขาดทุน เนื่องจากไม่มีการกำหนดเมนูอาหารให้สอดคล้องกับงบประมาณ คณะกรรมการกลุ่ม จึงคลี่คลายปัญหาด้วยการปรับช่วงเวลาการศึกษาดูงาน ให้สอดคล้องกับวิถีการผลิตของชาวบ้าน คือ ช่วงเดือน มกราคม-มีนาคม และสิงหาคม-กันยายน ปรับราคาค่าอาหารให้สอดคล้องกับงบประมาณของผู้มาศึกษาดูงาน

โดยกำหนดเป็นเมนูให้เลือกตามระดับราคา ๓ ระดับ คือ ๑๗๕ บาท ๒๐๐ บาทและ ๒๕๐ บาท และปรับกำหนดการศึกษาดูงานให้ผู้มาศึกษาดูงานเลือก เป็นกำหนดการครึ่งวัน และเต็มวัน

ความคืบหน้าการจัดตั้งโรงสีข้าวชุมชน

สถาบันปิดทองหลังพระฯ นำชาวบ้าน ๓๘ คน ไปเรียนรู้รูปแบบการดำเนินงานโรงสีข้าวชุมชนทั้งที่ประสบความสำเร็จ คือ บ้านหนองหว้า จังหวัดนครราชสีมา และอยู่ระหว่างการจัดตั้งโรงสีชุมชน คือ บ้านหนองหญ้ารางำง จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเปรียบเทียบประกอบการตัดสินใจของชาวบ้าน ทั้งในเรื่องรูปแบบโรงสี วิธีการดำเนินงาน วิธีการบริหารจัดการ โครงสร้างคณะกรรมการ และระเบียบการดำเนินงาน

หลังกลับจากศึกษาดูงานโรงสี ชาวบ้านได้วิเคราะห์ข้อมูลของหมู่บ้าน เพื่อประกอบการตัดสินใจการดำเนินงานโรงสีข้าวชุมชน ได้ข้อสรุป ดังนี้

- ให้คณะกรรมการโรงสีข้าวชุมชน มีจำนวน ๑๒ คน
- เปิดรับสมัครและระดมทุน เพื่อตั้งโรงสีตั้งแต่วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ทุนละ ๑๐๐ บาท ไม่เกินคนละ ๕๐ ทุน (วงเงินไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท)
- กำหนดการสร้างโรงเรือนโดยลงเสาเอก วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เป็นวันฤกษ์ดีของหมู่บ้านตามความเชื่อของชาวบ้าน ซื้อที่ดิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยใช้เงินรายได้การศึกษาดูงานจากกลุ่มแม่บ้านศึกษาดูงาน และอำเภอสนับสนุนอุปกรณ์ในการก่อสร้างโรงเรือน มูลค่า ๕๐,๐๐๐ บาท
- แบ่งบทบาทหน้าที่คณะกรรมการตามความถนัด เป็นฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายขายและการตลาด ฝ่ายการเงินและบัญชี ผู้ทำการสีข้าวและดูแลเรื่องเครื่องสีข้าว โดยเน้นคนที่มีความซื่อสัตย์ มีน้ำใจบริการ รู้จักผู้คนในหมู่บ้าน สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง
- จากการประเมินลักษณะพื้นที่และการใช้ประโยชน์ เห็นควรว่าใช้เครื่องสีข้าวขนาด ๓ ลูกหิน สีได้ ๑.๕-๒ ตันต่อวัน

การพัฒนาบุคลากร

สถาบันฯ มีการพัฒนา อสพ.อย่างต่อเนื่อง เช่น ให้เจ้าหน้าที่ IT ส่วนกลาง สอนการใช้ computer โปรแกรมพื้นฐาน เช่น Word, Excel และ Power Point เพื่อพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูล และรายงานผลการทำงาน เติมเต็มความรู้เฉพาะด้าน โดยนำ อสพ.ไปเรียนเพิ่มเติมในเรื่องการดูแลแปลงเกษตรอย่างถูกวิธี การเพาะกล้าไม้ การปลูกสัตว์ อำเภอปัว อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน โดยทีมภาคสนามของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้

แผนปฏิบัติการ ปี ๒๕๕๖

ชาวบ้านโคกล่าม-แสงอร่าม มีการประชุมหมู่บ้านสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และวางแผนการทำงานปี ๒๕๕๖ ซึ่งได้ข้อสรุปว่า

ในปี ๒๕๕๖ จะทำการปรับปรุงและสร้างแหล่งเก็บน้ำเพิ่มเติม โดยเพิ่มปริมาณเก็บกักน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายฯ ด้วยการเพิ่มสันอ่างเก็บน้ำให้สูงขึ้น และขยายอ่างฯ ไปด้านข้าง ปรับปรุงฝายเดิม บริเวณต้นน้ำลำห้วยอ่าง เพื่อยกระดับน้ำเข้าสู่แปลงนาบริเวณที่ดอน ซึ่งปัจจุบันยังไม่ได้รับประโยชน์จากแนวท่อ ปรับปรุงฝายที่มีอยู่เดิม ๓ ตัวบริเวณลำห้วยขี้เกียจ พร้อมทั้งก่อสร้างฝายใหม่เพิ่มเติมด้านท้ายลำห้วย เพื่อยกระดับน้ำเข้าแปลงนา ต่อแนวท่อเพิ่มเติมบริเวณห้วยคำเข ประมาณ ๙๕๗.๖ เมตร และสร้างฝายอนุรักษ์

เตรียมทำนาปีต่อไป ด้วยการเก็บข้อมูลผลผลิตข้าวประจำปี โดยเทียบเคียงกับปี ๒๕๕๔ คัดเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ ใช้วิธีการตัดพันธุ์ปนในนาข้าว โดยเริ่มจากการเก็บเกี่ยวด้วยการใช้รถนวดสีข้าวเฉพาะกลุ่มเพื่อป้องกันพันธุ์ข้าวปน บรรจुและรับซื้อข้าวจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และติดตามการคืนเมล็ดพันธุ์เข้ากองทุน

สำหรับแผนการปลูกพืชหลังนา จะสำรวจความต้องการปลูกพืชหลังนา ทั้งรายชื่อชาวบ้าน ชนิดพืชที่จะปลูก เพื่อให้การปลูกพืชหลังนามีประสิทธิภาพ รวมทั้งคำนวณปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่ในช่วงฤดูแล้ง ตรวจสอบคุณภาพดินและปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อกำหนดพืชที่เหมาะสม ปรับสูตรปุ๋ยอินทรีย์ให้เหมาะสมกับพืชแต่ละชนิดที่จะปลูก สำรวจความต้องการของตลาด และแหล่งตลาดที่ต้องการพืชในแต่ละชนิด ทดลองอัตราการงอกของเมล็ดพันธุ์ที่ยังคงค้างอยู่ในกองทุนฯ เพื่อขายเมล็ดพันธุ์ออกจากกองทุนโดยการประชาสัมพันธ์ และกำหนดราคาขายที่ถูกลงกว่าหรือเท่ากับราคาท้องตลาด ระดมทุนสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนกองทุนปุ๋ย โดยจำหน่ายปุ๋ยที่เหมาะสมกับพืชที่ปลูกในท้องถิ่น ได้แก่ ปุ๋ยสำหรับปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง ปุ๋ยรองพื้นและปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพสำหรับเกษตรกรที่ปลูกพืชหลังนา และเติมองค์ความรู้ในการปลูกพืชหลังนาที่ได้ผลผลิตที่ดี มีคุณภาพสูง การกำจัดศัตรูพืช

กำหนดแผนการดูแลและเพิ่มมูลค่าผลผลิตในท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาของผลิตภัณฑ์ในหมู่บ้านอย่างครบวงจร เช่น ปรับเปลี่ยน/เพิ่มพืชน้ำจืดสุกร ปรับแผนการผสมพันธุ์ไม่ให้พืชน้ำจืดต้องใช้งานมากเกินไป รวมทั้งกระจายลูกเปิดที่ค้างอยู่ที่ฟาร์ม ๑,๔๐๐ ตัว ให้แก่เกษตรกรที่มีความพร้อม รวมทั้งสุขาภิบาลสัตว์ใหม่ทั้งระบบเพื่อฆ่าเชื้อ บริหารจัดการสถานที่เลี้ยงสัตว์และพาหนะในการเกิดโรคสัตว์ ส่งเสริมความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตในหมู่บ้าน เพื่อเพิ่มมูลค่าโดยการนำผู้รู้ที่อยู่ในหมู่บ้านมาสอน หรือนำผู้รู้จากภายนอกมาสอนในหมู่บ้าน สำรวจตลาดที่ขายผลิตภัณฑ์แปรรูปในปัจจุบัน ว่าต้องการประเภทผลิตภัณฑ์ชนิดไหน โดยนำร่องกับตลาดในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง หรือตลาดใกล้เคียงก่อน

นอกจากนี้ ยังจะมีการปรับปรุงสำนักงานโครงการฯ และศูนย์เรียนรู้บริเวณใกล้เคียงอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายฯ ให้เป็นจุดสาธิตจากการปฏิบัติงานจริง เป็นศูนย์ประสานงานชาวบ้าน หน่วยงานราชการ และสถานที่ในการหาหรือวาระต่างๆ

ผลการดำเนินงานโครงการต้นแบบปิดทองหลังพระฯ อ่างเก็บน้ำห้วยสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงราย ปี ๒๕๕๕

“โครงการต้นแบบปิดทองหลังพระฯ อ่างเก็บน้ำห้วยสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างจังหวัดเชียงราย มหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสถาบันฯ เพื่อสร้างพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาโดยประยุกต์พุทธศาสนา กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง ๓๐ หมู่บ้านของตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย สรุปความก้าวหน้าได้ ดังนี้

๑. การดำเนินงานขั้นตอน เข้าใจ เข้าถึง และจัดทำแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ ตามพระราชดำริ แบ่งได้เป็น ๓ พื้นที่ คือ พื้นที่ที่จัดทำแผนพัฒนาชนบทฯ แล้ว และอยู่ระหว่าง ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่ที่อยู่ระหว่างการจัดทำร่างแผนการพัฒนาฯ และพื้นที่ที่อยู่ระหว่าง การสร้างความเข้าใจ

๑.๑ พื้นที่จัดทำแผนพัฒนาชนบทฯ แล้ว และอยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนา มี ๔ หมู่บ้าน (บ้านร่องเบือ หมู่ที่ ๙, ๑๒, ๑๙ และ ๒๙) ในลุ่มน้ำห้วยตาด ซึ่งมีการแก้ไขปัญหา ระยะเร่งด่วนของหมู่บ้าน ดังนี้

- พัฒนาระบบน้ำเพื่อการเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วยตาดและระบบคลองส่งน้ำ
 - ขุดลอกตะกอนหน้าฝายห้วยตาด ๑ และสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กยกระดับน้ำ ๔ แห่ง โดยแรงงานชาวบ้านหมู่ที่ ๑๒ และ ๒๙ ทำให้สามารถเก็บกักน้ำได้สูงขึ้นอีก ๒ เมตร ส่งน้ำให้พื้นที่รอบอ่างได้ ๑,๓๔๓ ไร่
 - ขุดลอกตะกอนหน้าฝายห้วยตาด ๒ และสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กยกระดับน้ำ ๒ แห่ง เพื่อให้สามารถกักเก็บน้ำได้สูงขึ้นอีก ๑ เมตร อยู่ระหว่างออกแบบโดยช่างเทคนิคและรอความพร้อมของชาวบ้าน
 - ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำบริเวณลำเหมืองส่งน้ำ ๑๒ แห่ง แล้วเสร็จ ๙ จุด สามารถเก็บกักน้ำตามลำเหมืองและผันน้ำเข้าสู่แปลงเกษตรชาวบ้านบริเวณใกล้เคียงได้
 - เปลี่ยนท่อคอนกรีตเสริมเหล็กในคลองส่งน้ำหมู่บ้าน ๑๘ จุด ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จ ๑๓ จุด เพื่อให้น้ำไหลได้สะดวก แก้ปัญหาที่เคยเอ่อล้นและท่วมภายในหมู่บ้านได้สำเร็จ
 - สร้างฝายอนุรักษ์ ๓๑ ตัว และจัดทำทะเบียนฝายอนุรักษ์ทั้งหมด

- ลดอัตราการตายของสัตว์ปีก

จากเดิมที่พื้นที่ลุ่มน้ำห้วยตาด มีอัตราการตายของสัตว์ปีกสูงถึงร้อยละ ๕๐ เพราะขาดความรู้การเลี้ยงสัตว์ปีกอย่างถูกวิธี กิจกรรมลดอัตราการตายของสัตว์ปีกได้สนับสนุน ไก่กระดูกดำให้กับเกษตรกร ๒ ราย เป็นต้นแบบ ปัจจุบันทั้งสองรายสามารถเลี้ยงและเพาะพันธุ์ ลูกไก่กระดูกดำ ฆีตวัชชีนและเลี้ยงสัตว์ในระบบปิด ป้องกันโรคระบาด และสอนชาวบ้านต่อได้

- เชื่อมโยงหน่วยงานภาคีเพื่อแก้ปัญหาผลผลิตลำไยปี ๒๕๕๕

มีการเชิญหน่วยงาน เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอเมืองเชียงราย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอเมืองเชียงราย และทีมปฏิบัติการระดับอำเภอ มาร่วมหารือกับตัวแทนทุกหมู่บ้านในตำบล ห้วยสัก ๑๐๐ คน ข้อมูลที่ได้จากการหารือทั้งเรื่องกระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาด ทีมปฏิบัติการระดับอำเภอ จะนำมาใช้วางแผนเตรียมการในปี ๒๕๕๖ ต่อไป

๑.๒ พื้นที่ที่อยู่ระหว่างการจัดทำร่างแผนการพัฒนาชนบทฯ ๙ หมู่บ้าน (๕ ลุ่มน้ำ) ในจำนวนนี้ ๘ หมู่บ้านใน ๔ ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำโป่งค่าง บ้านดงป่าเหมี้ยง หมู่ที่ ๑๐ ลุ่มน้ำหนองสลับ บ้านดงป่าเหมี้ยง หมู่ที่ ๑๐ ลุ่มน้ำร่องเดียว บ้านร่องเดียว หมู่ที่ ๘, ๑๘ และ ๒๔ ลุ่มน้ำแม่ต๋าก ๓ หมู่บ้าน บ้านโป่งขามหมู่ ๑๖ บ้านร่องปลาขาว หมู่ ๙ และ ๒๓ มีการประชุม

ยกร่างแผนพัฒนาฯแล้ว โดยชาวบ้านให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาที่ดินน้ำและการเกษตร ส่วนลุ่มน้ำห้วยอ้อ บ้านสันสลี หมู่ที่ ๑๕ ยังไม่มีการประชุมยกร่างแผนพัฒนาฯ เนื่องจากรอความพร้อมชาวบ้านในการเดินทางภาพ แต่มีเป้าหมายจะประชุมยกร่างแผนพัฒนาฯ ภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕

๑.๓ พื้นที่ที่อยู่ระหว่างสร้างความเข้าใจ ๑๗ หมู่บ้าน ๓ ลุ่มน้ำ (ลุ่มน้ำห้วยสัก ลุ่มน้ำพญาเก้า ลุ่มน้ำห้วยบ้าน) มีแผนสร้างความเข้าใจและเริ่มสร้างความเข้าใจกับชาวบ้านในลุ่มน้ำพญาเก้าและลุ่มน้ำห้วยบ้าน ๗ หมู่บ้าน คือ บ้านโป่งฮ้าง หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๒๖ บ้านสันโค้งใหม่ หมู่ที่ ๑๗ บ้านป่าแห้ง หมู่ที่ ๖ บ้านทุ่งป่ายาง หมู่ที่ ๓ บ้านใหม่่นาวา หมู่ที่ ๒๐ หลังจากทำความเข้าใจกับชุมชน และมีมติยอมรับหลักการทำงานของโครงการฯ จะทำการชี้แจงแบบสำรวจรายชื่อย่อยอย่างละเอียดกับ อสม.หมู่บ้าน และเก็บข้อมูลชุมชน โดยมีทีมปฏิบัติการระดับอำเภอเป็นพี่เลี้ยง ในการทำแบบสำรวจแต่ละหมู่บ้าน

๒. การจัดทำแผนแก้ไขปัญหาระยะเร่งด่วน ระยะที่ ๒

๒.๑ การส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำ

นำตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ ในเขตลุ่มน้ำห้วยสัก ห้วยบ้าน ห้วยพญาเก้า ไปศึกษารูปแบบการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ที่อ่างเก็บน้ำห้วยไผ่เนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ซึ่งได้รับพระราชทานรางวัลชนะเลิศ ด้านบริหารจัดการโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒.๒ กิจกรรมการสร้างกลุ่มและหาแนวทางร่วมกันเพื่อจัดการผลผลิตลำไย

นำเกษตรกรผู้ปลูกลำไย ศึกษาดูงานพื้นที่ต้นแบบของกลุ่มเกษตรกรสหกรณ์การเกษตรประตูป่า จำกัด และศึกษาดูแปลงเกษตรกรลำไยตัวอย่าง การจัดตั้งกลุ่ม สถานที่ การคิดบรรจุ ขึ้นตอน วิธีการ และช่องทางการจัดจำหน่ายในรูปแบบต่างๆ การตัดแต่งกิ่งลำไย รูปแบบต่างๆ และการจัดการระบบน้ำในสวนลำไย ที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้

๒.๓ การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตข้าวส่งเสริมการทำเกษตรในฤดูแล้ง (ข้าวและพืชหลังนา)

นำเกษตรกรผู้ปลูกข้าวไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากพื้นที่ตัวอย่างการปลูกข้าวในระบบอินทรีย์ส่งออก และแนวทางการดำเนินงานกลุ่ม ที่ตำบลแม่ลอย อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย และเข้าร่วมกิจกรรมตามกระบวนการโรงเรียนชาวนาพุทธเศรษฐศาสตร์ ณ ไร่เชิญตะวัน เพื่อศึกษาหลักสูตรการทำนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการดิน การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการตลาด

๓. กิจกรรมการเชื่อมโยงพุทธศาสนากับการพัฒนา

เนื่องจากตำบลห้วยสัก เป็นพื้นที่ต้นแบบปิดทองหลังพระฯ ที่ประยุกต์พระพุทธศาสนาเข้ากับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดทำแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ ควบคู่กับการพัฒนาด้านจิตใจ ช่วงเช้าพระภิกษุจะมีการอบรมหลักธรรมทางพุทธศาสนา โดย

พระมหาจุฬาลงกรณ วชิรเมธี ให้กับอาสาสมัครพัฒนาหมู่บ้านและชาวบ้าน เรียนรู้วิถีวัฒนธรรมฐาน
ทุกวันพระ เพื่อฟื้นฟูวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นวิถีชีวิตเชิงพุทธ ผ่านรูปแบบกิจกรรมพิธี
ทางสงฆ์ ทำบุญตักบาตร ฟังธรรมเทศนา หมุนเวียนไปทุกวัดในตำบลห้วยสัก เริ่มไปแล้ว ๓ วัด
คือ วัดร่องเบ้อใน วัดร่องเบ้อนอก และวัดร่องเจียว

ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ ประยุกต์ตามพระราชดำริ บ้านโป่งลึก-บางกลอย จังหวัดเพชรบุรี ปี ๒๕๕๕

ในปี ๒๕๕๕ สถาบันปิดทองหลังพระฯ เป็นคนกลางประสานงานให้เกิดการทำงานร่วม
กันของทุกหน่วยงานในจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย จังหวัดเพชรบุรี กระทรวงมหาดไทย
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวัฒนธรรม
สำนักพระราชวัง สำนักพระราชวัง กองทัพบก และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
ภายใต้แผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริพื้นที่บ้านโป่งลึก-บางกลอย ทำให้

สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน คนกับป่า และคนกับสัตว์ป่า ที่เป็นมากกว่า ๓ ปี ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานคลี่คลายลง

การดำเนินการในพื้นที่ โดยทีมปฏิบัติการพื้นที่ระดับจังหวัดเพชรบุรี ทีมปฏิบัติการพื้นที่ระดับอำเภอแก่งกระจาน มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เริ่มต้นขึ้นในวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยชาวบ้านในพื้นที่ลุกขึ้นมาร่วมด้วยอย่างแข็งขัน

การดำเนินงานในพื้นที่ เริ่มด้วยการสำรวจจำนวนประชากร ทั้งที่อยู่และไม่อยู่ในพื้นที่ การแก้ไขปัญหาโรคมาลาเรีย การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร การจัดการที่ดินที่ทำกิน การพัฒนาอาชีพ การแก้ไขปัญหาสุขอนามัย และที่อยู่อาศัย โดยทั้งหมดนี้ ต้องไม่มีผลกระทบต่ออุทยาน

วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ แผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ บ้านโป่งลึก-บางกลอยก็จัดทำขึ้นสำเร็จ และนำเสนอในที่ประชุมร่วมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งชาวบ้านจากบ้านโป่งลึกและบางกลอย เพื่อขอฉันทามติในการดำเนินงาน

แนวทางการพัฒนาบ้านโป่งลึกและบางกลอย เริ่มต้นด้วยการทำแปลงสาธิต ชาวบ้านปลูกผักกินเอง เพื่อให้ชาวบ้านมีอาหารรับประทานเพียงพอ และพัฒนาระบบน้ำ ให้มีน้ำเพียงพอที่จะทำนาได้มากกว่าปีละครั้ง รวมทั้งสามารถปลูกพืชหลังนา พืชผักสวนครัว และเลี้ยงสัตว์ได้ ด้วยการสร้างฝายห้วยยายโป่ง ตามหลักการทรงงาน “ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ” ให้ฝายคร่อมหิน เพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้ฝาย พร้อมระบบส่งน้ำด้วยท่อขนาด ๘ นิ้ว ระยะทาง ๑๔.๐๘ กิโลเมตร ส่งน้ำด้วยระบบแรงโน้มถ่วงเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค ขุดสระเก็บน้ำขนาดความจุ ๑,๐๐๐ ลบ.ม. สร้างถังคอนกรีตเก็บน้ำ พร้อมกับมีข้อเสนอทางเลือกจากชลประทานและโยธาธิการ จังหวัดเพชรบุรี เพิ่มอีก ๒ รูปแบบ คือ การสูบน้ำจากแม่น้ำเพชรบุรีด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ การสูบน้ำด้วยระบบพลังงานน้ำ

การจัดการที่ดินและที่ทำกิน เพื่อให้ชาวบ้านบางส่วนที่ยังไม่มีที่ดินทำกิน สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับอยู่รอด พอเพียง และยั่งยืน จำนวน ๒ ไร่ต่อครัวเรือน โดยใช้พื้นที่ว่างบางส่วนของโรงเรียน ตชด. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และพื้นที่บริเวณรอบ ๒ หมู่บ้าน ตามข้อมูลแผนที่จัดสรรพื้นที่ทำกินของกรมพัฒนาที่ดินจังหวัดราชบุรี และป่าไม้เพชรบุรี

ควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนาอาชีพ ด้วยการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้แก่ การขุดนาขั้นบันได ๓๖๕ ไร่ ปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว การดูแลรักษาข้าว การเก็บเกี่ยว ออกแบบแผนการเพาะปลูกในพื้นที่ ๒ งาน ๙ รูปแบบ ให้ชาวบ้านเลือกไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการและสภาพพื้นที่ ทั้งพืชระยะสั้น พืชระยะยาวที่จะให้ผลผลิตได้ตลอดทั้งปี และพันธุ์พืชไม่ผล ที่มีศักยภาพในพื้นที่ เพิ่มชนิดพืชที่เหมาะสมต่อการปลูกกิน ปลูกขายและปลูกเสริม เลี้ยงสัตว์ที่ไม่มีผลกระทบต่อพื้นที่อุทยานและใช้วัตถุดิบในหมู่บ้านเป็นอาหารสัตว์ เช่น หมูเหมาขน ไก่ เป็ด เพื่อให้มีอาหารบริโภคและลดรายจ่าย รวมทั้งสนับสนุนพันธุ์ปลา เพื่อนำไปปล่อยในแหล่งน้ำที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและขยายพันธุ์ในแม่น้ำเพชรบุรี เพื่อเป็นแหล่งอาหารในชุมชน

ระยะเริ่มต้น มีการตั้งกองทุนข้าวสาร จำนวน ๗๒๐ กระสอบ เพื่อให้ชาวบ้านมีข้าวพอกินไป ๔ เดือน และมีแรงงาน โดยแจกข้าวสารให้ตามจำนวนคนในครัวเรือน และชาวบ้านต้องคืนเป็นเงินหรือข้าวสาร ภายหลังเก็บเกี่ยวข้าวหรือจำหน่ายผลผลิตในพื้นที่ได้ รวมทั้งสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชผักสวนครัวบริเวณบ้าน เพื่อให้ชาวบ้านเก็บกินได้ตลอดปี ไม่ต้องไปซื้อจากภายนอก เช่น ผักบุ้ง ถั่วฝักยาว มะเขือ กระเจี๊ยบเขียว กระเจี๊ยบแดง และพืชผักในท้องถิ่น ส่งเสริมการปลูกไม้ผลที่สร้างรายได้

รวมทั้งจะมีการปรับปรุงที่อยู่อาศัย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและป้องกันโรค โดยไม่ขัดกับกฎระเบียบของอุทยานฯ ที่ไม่สามารถปลูกสร้างถาวรได้ ด้วยการส่งเสริมพลาสติกที่มีความหนา คงทน ใช้งานหลังคา ฝาบ้าน เพื่อกันแดด กันฝน กันยุง ซึ่งเป็นพาหะนำโรค ในรูปของกองทุน หรือก่อสร้างบ้านดินเพื่อช่วยลดปริมาณการตัดไม้ โดยเชิญครูภูมิปัญญาที่มีความรู้มาถ่ายทอดความรู้ให้

นอกจากการพัฒนาใน ๖ มิติ (น้ำ ดิน ป่า เกษตร สิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน) แล้ว การพัฒนาพื้นที่บ้านโป่งลึก-บางกลอย ยังมีการพัฒนามิติคุณภาพชีวิต และแผนงานพัฒนาสุขภาพ ด้วยการตรวจรักษา นวัตกรรมขึ้น รับฝากครรภ์ เฝ้าระวังและตรวจรักษาโรคมาลาเรีย แผนปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ด้วยการปรับปรุงถนนลูกรังเข้าหมู่บ้าน เพื่อความสะดวกในการสัญจรไปมา และมีติความมั่นคง คือ หลังการพัฒนาให้มีน้ำกินน้ำใช้ เพื่อการเกษตร สามารถปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ มีอาหารรับประทานในหมู่บ้านแล้ว ชาวบ้านต้องช่วยกันรักษาทรัพยากรป่าไม้ไม่ให้ถูกทำลายลงด้วย

ผลการดำเนินงานในพื้นที่ขยายผลปิดทองหลังพระฯ

๑๐ จังหวัด ปี ๒๕๕๕

๑. จังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ดำเนินการ ๒ หมู่บ้าน คือ บ้านปาง หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ และบ้านอมเรต หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านทับ อำเภอแม่แจ่ม

ทั้ง ๒ หมู่บ้าน อยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทฯ และการดำเนินงานตามโครงการระยะเร่งด่วน (Quick Win) ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสถาบันฯ และดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมต่อเนื่องจากโครงการระยะเร่งด่วน ด้วยงบประมาณประจำปี ๒๕๕๕ จากกระทรวงและกรมที่เกี่ยวข้อง งบประมาณตามโครงการแผนพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ และงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้บ้านปาง ๔ โครงการ งบประมาณ ๗๒๐,๐๐๐ บาท และบ้านอมเรต ๑ โครงการ งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท

๒. จังหวัดพิษณุโลก

พื้นที่ดำเนินการ ๒ หมู่บ้าน คือ บ้านหนองพระ หมู่ที่ ๓ และบ้านเจริญผล หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองพระ อำเภอวังทอง

ทั้ง ๒ หมู่บ้าน อยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทฯ รวม ๒๒ โครงการ สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของชุมชนในมิติดิน น้ำ เกษตร ดิน พลังงานทดแทน สิ่งแวดล้อม และภูมิสังคม โดยหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการงบประมาณในการดำเนินการภายใต้แผนฯ เป็นงบประมาณจากกระทรวงเกษตรฯ ๗๐,๐๐๐ บาท (โครงการส่งเสริมอาชีพด้วยสหกรณ์) และงบอำนวยการ ๑๐,๐๐๐ บาท งบประมาณจากกระทรวงมหาดไทย ๑๐๐,๐๐๐ บาท (โครงการขยายผลหมู่บ้านพัฒนาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ที่ ๓ บ้านหนองพระ และงบประมาณจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติฯ ๗๕,๐๐๐ บาท โครงการปลูกป่า ๓ อย่างประโยชน์ ๔ อย่าง และโครงการอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องจัดการสิ่งแวดล้อม/การปลูกป่าและการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน)

๓. จังหวัดสิงห์บุรี

พื้นที่ดำเนินการ คือ บ้านท่าลอบ หมู่ที่ ๔ ตำบลโพทะเล อำเภอด่านช้างราชบุรี

ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทฯ รวม ๕ โครงการ งบประมาณ ๘๑,๙๐๐ บาท สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของชุมชนในมิติดิน น้ำ และเกษตร

๔. จังหวัดเพชรบุรี

พื้นที่ดำเนินการ ๒ หมู่บ้าน คือ บ้านโป่งลึก หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน และบ้านบางกลอย หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน

ขณะนี้ทั้ง ๒ หมู่บ้าน อยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทฯ ๑๒ โครงการ โดยสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของชุมชนในมิติดิน น้ำ เกษตร ดิน พลังงานทดแทน สิ่งแวดล้อม และภูมิสังคม โดยหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการงบประมาณในการดำเนินการภายใต้แผนฯ เป็นงบประมาณจากกระทรวงเกษตรฯ ๑๕,๗๙๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย มิติ น้ำ ได้แก่ โครงการแกัดดินแคลนแหล่งน้ำ จำนวน ๑๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท มิติดิน ได้แก่ โครงการอนุรักษ์ดินและน้ำ จำนวน ๑,๗๕๐,๐๐๐ บาท และโครงการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท และเป็นงบประมาณจากกระทรวงทรัพยากรฯ ๕๔,๘๐๐ บาท โครงการส่งเสริมวนเกษตรในพื้นที่บ้านบางกลอยและบ้านโป่งลึก

๕. จังหวัดเลย

พื้นที่ดำเนินการ คือ บ้านกลาง หมู่ที่ ๓ ตำบลปลาปาก อำเภอภูเรือ

การดำเนินการของจังหวัดเลย ได้บูรณาการแผนงานงบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินงานในแผนงานหลักทั้ง ๖ มิติ รวมทั้งสิ้น ๑๙ โครงการ เป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๑,๓๓๙,๔๐๐ บาท โดย อบต.ปลาปาก ได้สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการร่วมทุกกิจกรรม/โครงการ คือ มิติดิน (โครงการป้องกันฟื้นฟูการชะล้างพังทลายของดิน โดยการจัดทำหลุมหญ้าแฝก จำนวน ๒๕,๐๐๐ กล้า) มิติ น้ำ (จัดสร้างฝาย แบบ ฉ ตามแบบของชลประทาน งบประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท) มิติป่า (จัดหา

กล้าไม้ และปรับปรุงระบบนิเวศในผืนป่า) มิติสิ่งแวดล้อม (ส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ เพื่อรักษาสีแวดล้อม) มิติพลังงานทดแทน (ส่งเสริมการใช้เตาชีวมวล เพื่อลดการใช้แก๊ส แอลพีจีในครัวเรือน) มิติเกษตร (ส่งเสริมการเลี้ยงเปิดเทศ ส่งเสริมการจัดตั้งเกษตรกรรชาวสวนยาง รวบรวมผลผลิตชาวสวนยาง) และมิติอื่นๆ ประกอบด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ด้านสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมอบหมายให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกลาง ดำเนินการโครงการหมู่บ้านเกลือไอโอดีน และดูแลผู้ป่วยเรื้อรังในครัวเรือน ด้านการอ่านและการเรียนรู้หนังสือ โครงการฝึกระยะสั้น กศน. ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

๖. จังหวัดน่าน

พื้นที่ดำเนินการ ๔ หมู่บ้าน มีความก้าวหน้า ดังนี้

- บ้านห้วยปุก หมู่ที่ ๙ ตำบลสะเนียน อำเภอเมืองน่าน

อยู่ระหว่างการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ มีการทำนาขั้นบันได ๖๘ ไร่ ๒๘ ครัวเรือน ด้วยงบประมาณสนับสนุนจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำอ่างพวง ด้วยงบประมาณของจังหวัด และจัดสร้างฝายแล้ว ๒๑๔ ตัว เหลือที่ต้องดำเนินการอีก ๓๖ ตัว

นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทย ยังสนับสนุนงบประมาณ ๗๐๓,๗๕๕ บาท เพื่อโครงการพัฒนาฝายต้นแบบ (ฝายอนุรักษ์) ๒๕๐ แห่ง ๑๕๐,๐๐๐ บาท โครงการพัฒนาระบบน้ำเพื่อการเกษตร ๓๙๐,๒๙๒ บาท และโครงการพัฒนาระบบน้ำอุปโภคบริโภค ๒๖๓,๕๐๓ บาท กระทรวงทรัพยากรฯ สนับสนุนงบประมาณ ๑๖๓,๐๐๐ บาท เพื่อก่อสร้างฝายต้นน้ำถาวร ๒ ตัว

- บ้านสะเก็น หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านยอด อำเภอสองแคว

อยู่ระหว่างการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ โดยกระทรวงมหาดไทยจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการพัฒนาระบบส่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ๙๒,๕๕๕ บาท กระทรวงทรัพยากรฯ สนับสนุนงบประมาณ ๑๕๐,๘๐๐ บาท สำหรับโครงการสร้างฝายชะลอน้ำ ๑๐๕,๐๐๐ บาท และโครงการการผลิตแก๊สชีวภาพเป็นแหล่งพลังงานทดแทนเพื่อการหุงต้มของครัวเรือนในชุมชน ๔๕,๘๐๐ บาท

- บ้านห้วยคำ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง

อยู่ระหว่างการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ โดยโครงการวางระบบท่อน้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค งบประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ดำเนินการเสร็จแล้ว ส่วนมิติอื่นๆ ดำเนินการโดยบูรณาการงบประมาณร่วมกัน โดยทีมกรมการปกครอง อำเภอเกษตร ปศุสัตว์ จัดตั้งกองทุนเวชภัณฑ์ยา และกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าว รวมทั้งการก่อสร้างถังพักน้ำ และแนวกันไฟ และได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกระทรวงทรัพยากรฯ ๑๖๓,๐๐๐ บาท เพื่อก่อสร้างฝายต้นน้ำถาวร ๒ ตัว

- บ้านโป่งคำ หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่งพงษ์ อำเภอสันติสุข

เสนอแผนพัฒนาชนบทฯ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณใน ๓ มิติ คือ มิติน้ำ โครงการพัฒนาระบบน้ำ มิติดิน แผนงานปรับปรุงบำรุงดิน และมิติพลังงาน รวม ๖ โครงการ วงเงินงบประมาณเสนอขอ ๑,๘๐๒,๐๑๔ บาท ขณะนี้คณะทำงานพิจารณาจัดสรรงบประมาณฯ อยู่ระหว่างการพิจารณาแผนและจัดสรรงบประมาณต่อไป และกระทรวงทรัพยากรฯ สนับสนุนงบประมาณ ๑๖๓,๐๐๐ บาท เพื่อก่อสร้างฝายต้นน้ำถาวร ๒ ตัว

๗. จังหวัดเชียงราย

พื้นที่ดำเนินการ ๓๐ หมู่บ้าน ในตำบลห้วยสัก อำเภอเมืองเชียงราย

แบ่งเป็น ๔ กลุ่มน้ำ คือ กลุ่มน้ำห้วยตาด กลุ่มน้ำโป่งค่าง กลุ่มน้ำหนองแสลับ กลุ่มน้ำร่องเผียว กลุ่มน้ำแม่ต๋าก กลุ่มน้ำห้วยอ้อ กลุ่มน้ำห้วยสัก กลุ่มน้ำพญาเก้า และกลุ่มน้ำห้วยบ้าน

ขณะนี้ในพื้นที่กลุ่มน้ำห้วยตาด ๔ หมู่บ้าน ดำเนินงานตามแผนเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วน (Quick Win) ในมิติน้ำ มิติเกษตร โดยงบประมาณจากกระทรวงมหาดไทย ๙๔๑,๑๐๐ บาท เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว และได้เสนอแผนพัฒนาชนบทฯ ของกลุ่มน้ำห้วยตาด ใน ๖ มิติ ๒๒ โครงการ วงเงินงบประมาณเสนอขอ ๗,๒๘๓,๒๖๐ บาท สำหรับพื้นที่ที่อยู่ระหว่างการจัดทำร่างแผนพัฒนาชนบทฯ ๔ หมู่บ้าน (๕ กลุ่มน้ำ: กลุ่มน้ำโป่งค่าง กลุ่มน้ำหนองแสลับ กลุ่มน้ำร่องเผียว กลุ่มน้ำแม่ต๋าก และกลุ่มน้ำห้วยอ้อ) พื้นที่อยู่ระหว่างการสร้างความเข้าใจ ทั้งหมด ๑๗ หมู่บ้าน ใน ๓ กลุ่มน้ำ (กลุ่มน้ำห้วยสัก กลุ่มน้ำพญาเก้า และกลุ่มน้ำห้วยบ้าน)

กระทรวงเกษตรฯ ได้จัดสรรงบประมาณให้พื้นที่กลุ่มน้ำห้วยตาด ๑,๖๖๓,๘๔๐ บาท สำหรับโครงการก่อสร้างฝายดาดสัก (หมู่ ๙) ๑๗๖,๘๐๐ บาท โครงการปรับปรุงฝายหินก่อบ้านร่องเบือ (หมู่ ๑๙) ๑๐๒,๑๐๐ บาทโครงการปรับปรุงฝาย คลส. บ้านร่องเบือ (หมู่ ๑๒) ๑๒๙,๕๐๐ บาทโครงการก่อสร้างท่อลอดเหลี่ยม คลส. ๑ ชุด ๒ ช่องทาง (หมู่ ๑๒) ๗๒๙,๗๐๐ บาท โครงการก่อสร้าง Box Culvert (หมู่ ๑๙, ๒๙) ๔๐๓,๒๐๐ บาท และโครงการส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ลูกผสมหมอยาน ๑๒๒,๕๔๐ บาท

๘. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พื้นที่ดำเนินการ ๒ หมู่บ้าน คือ บ้านโป่งโก หมู่ที่ ๒ และบ้านห้วยเกรียบ หมู่ที่ ๔ ตำบลทองมงคล อำเภอบางสะพาน

เสนอแผนพัฒนาชนบทฯ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในมิติน้ำ ๑ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๒,๑๔๓,๐๐๐ บาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะทำงานพิจารณาจัดสรรงบประมาณ

๙. จังหวัดตราด

พื้นที่ดำเนินการ คือ บ้านท่าตะเภา หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองเสม็ด อำเภอเมือง

เสนอแผนพัฒนาชนบทฯ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ใน ๔ มิติ คือ มิติน้ำ

มิติป่า มติเกษตร และมติสิ่งแวดล้อม ๒๖ โครงการ วงเงินงบประมาณเสนอขอ ๗,๑๗๑,๓๖๑ บาท ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาจัดสรรงบฯ จะนำเสนอที่ประชุมคณะทำงานพิจารณาจัดสรรงบฯ ต่อไป สำหรับโครงการก่อสร้างเพิ่มประสิทธิภาพพื้นที่เกษตรกรรม ได้รับงบประมาณสนับสนุนแล้วจากกระทรวงทรัพยากรฯ ๕๙๐,๐๐๐ บาท

๑๐. จังหวัดยะลา

พื้นที่ดำเนินการ คือ บ้านดอน หมู่ที่ ๗ ตำบลยี่แยกระวัง อำเภอบาง

เสนอแผนพัฒนาชนบทฯ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ใน ๗ มติ ได้แก่ มิติน้ำ ๕ โครงการ มิติป่า ๕ โครงการ มติเกษตร ๘ โครงการ มติดิน ๑ โครงการ มติสิ่งแวดล้อม ๕ โครงการ มติพลังงาน ๒ โครงการ มติอื่น ๆ ๑ โครงการ รวม ๒๗ โครงการ วงเงินงบประมาณเสนอขอ ๓๑,๒๙๒,๒๐๐ บาท ทั้งนี้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาจัดสรรงบฯ จะนำเสนอที่ประชุมคณะทำงานพิจารณาจัดสรรงบฯ ต่อไป

อย่างไรก็ตาม กระทรวงมหาดไทยได้ให้งบประมาณสนับสนุนแล้ว ๑๑๐,๐๐๐ บาท สำหรับโครงการสร้างฝายชะลอน้ำ ๑๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการก่อสร้างเตาเผาถ่านอิวาเต๊ะ ๒ ตัว งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท และกระทรวงทรัพยากรฯ สนับสนุนงบประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท สำหรับโครงการจัดเวทีประชาคม ๑๐,๐๐๐ บาท โครงการปลูกต้นไม้พื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกแบบประชาอาสา ๕๐,๐๐๐ บาท โครงการจัดกิจกรรมนิทรรศการโครงการพระราชดำริด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฯ ๗๐,๐๐๐ บาท โครงการจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน ๑๐,๐๐๐ บาท และโครงการประชุมร่วมกับชาวบ้านสรุปผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานโครงการฯ ๑๐,๐๐๐ บาท

การดำเนินงานด้านสื่อสารสาธารณะและภาคีสัมพันธ์ ปี ๒๕๕๕

แผนกสื่อสารสาธารณะและภาคีสัมพันธ์ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมของหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ มีภารกิจหลักในการส่งเสริมประชาชนภาคส่วนต่างๆ ให้เข้าถึงแนวพระราชดำริ และเสริมความพร้อมในการนำแนวพระราชดำริไปพัฒนาชีวิตและชุมชนต่อไป

การดำเนินงานจึงวางแนวทางเป็น ๒ มิติหลัก คือ

๑. มิติด้านการแบ่งกลุ่มเป้าหมาย คือ

๑.๑ กลุ่มคนทั่วไป จะมุ่งเน้นส่งเสริมการรับรู้ผ่านการเรียนรู้แนวพระราชดำริในกิจกรรม เช่น การจัดนิทรรศการแนวพระราชดำริ การจัดสื่อมวลชนและผู้นำชุมชนเยี่ยมชมงานตามแนวพระราชดำริ เป็นต้น

๑.๒ กลุ่มผู้ประสงค์จะพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เช่น กลุ่มผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มนักพัฒนาชนบท จัดกิจกรรมร่วมกับฝ่ายจัดการความรู้ในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การพัฒนา เป็นต้น

๒. มิติด้านการทำงานเป็นเครือข่าย ปิดทองหลังพระฯ

ยึดถือมติดังรัฐธรรมนูญที่เน้นให้ “การพัฒนาตามแนวพระราชดำริเป็นแนวทางหลักของชาติ และขยายออกไปอย่างกว้างขวาง” ดังนั้น จึงมุ่งในการทำงานร่วมกับองค์กรภาคี เช่น มูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยและชมรมสื่อมวลชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในสืบสานแนวพระราชดำริไปสู่ประชาชน และเพื่อให้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาประเทศ

การดำเนินงานภายใต้แนวทางทั้งสอง ในปีที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ คือ พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ก่อให้เกิดโครงการต่างๆ ได้แก่

๑. การเผยแพร่กิจกรรมพัฒนาตามแนวพระราชดำริ แก่สาธารณชนในรูปแบบการจัดนิทรรศการ

- จัดแสดงนิทรรศการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ในงาน “โครงการลงแขกเกี่ยวข้าวชาวอุดรร่วมใจเทิดไท้องค์ราชัน” ณ โครงการพัฒนาอ่างเก็บน้ำห้วยคล้าย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔
- ร่วมกับสำนักงาน กปร. จัดนิทรรศการ “๘๔ พรรษา ประโยชน์สุขสู่ปวงประชา” เมื่อวันที่ ๘-๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ โดยการนำเสนอผลการดำเนินงานในโครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน ตามแนวพระราชดำริ พร้อมนำชาวบ้านที่ได้รับประโยชน์จากโครงการมานำเสนอผลงาน
- จัดแสดงนิทรรศการปิดทองหลังพระฯ ในกิจกรรมเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๔
- ร่วมกับสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย จัดนิทรรศการในงานประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๕ วันที่ ๓๐-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ณ ศูนย์การประชุมอิมแพค ฟอรั่ม เมืองทองธานี โดยจัดแสดงความสำเร็จของเทศบาลที่น้อมนำองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริไปปรับใช้ในการดำเนินงานในด้านต่างๆ ได้แก่ การจัดการขยะ การบำบัดน้ำเสีย การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การปลูกป่าชายเลนและการปลูกป่าสมุนไพรรักษาสุขภาพเพื่อเสริมสร้างสุขอนามัย เป็นต้น
- ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดนิทรรศการในงานวันเกษตรแห่งชาติประจำปี ๒๕๕๕ ระหว่างวันที่ ๑-๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการน้ำตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตั้งแต่ต้นน้ำ คือ การทำฝนหลวง ฝายอนุรักษ์ ฝายเกษตร

การปลูกป่ากลางน้ำ คือการเก็บกักน้ำไว้ในฤดูแล้ง การป้องกันน้ำท่วม
ปลายน้ำ คือ การบำบัดน้ำเสีย กั้นน้ำช่วยพัฒนา การปลูกป่าชายเลน ด้วย
เทคนิคการเล่นเงาและการตุนแอนิเมชั่น

๒. กิจกรรมพิเศษ

- โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา
- มุลินธิปัตของหลังพระฯ ร่วมกับสื่อมวลชน และร้านอาหารชั้นนำในกรุงเทพฯ รวม ๑๒๐ สาขา จัดทำเมนูพิเศษเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ๘๐ พรรษา ในชื่อโครงการ “๑ จานจากใจ” ตั้งแต่วันที่ ๑-๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยใช้วัตถุดิบจากโครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เช่น เป็ดอู่เลี้ยง หมูจินหัว ปลาเทราต์ ผักปลอดสารพิษชนิดต่างๆ ผลไม้ ข้าว โดยมีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนรับรู้ผลงานโครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และส่งเสริมให้เกษตรกรรอบโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ มีรายได้เพิ่มขึ้น

ในการนี้ ได้มีการนำผู้ประกอบการร้านอาหารที่เข้าร่วมโครงการ “๑ จานจากใจ” และสื่อมวลชน ศึกษาดูงานโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ และศูนย์ศิลปาชีพ บ้านยางกลาง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ระหว่างวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เพื่อให้ทราบถึงที่มาของวัตถุดิบที่นำมาประกอบอาหารในโครงการ “๑ จานจากใจ” และที่มาของงานหัตถกรรมและงานฝีมือ อันเกิดจากพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงคำนึงถึงความสำคัญของความมั่นคงทางอาหารและด้านอาชีพ จนก่อให้เกิดเป็นโครงการฟาร์มตัวอย่าง และศูนย์ศิลปาชีพ ซึ่งเปรียบเสมือนโรงเรียนของประชาชนทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังนำสื่อมวลชนไปดูโครงการพัฒนาของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในจังหวัดสกลนคร โดยเฉพาะโครงการปาร์กน้ำ ซึ่งเป็นโครงการปลูกป่าโครงการแรกของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งจะครบ ๓๐ ปีในวันที่ ๒๐ ธันวาคมนี้ เพื่อให้เห็นประโยชน์ของการปลูกป่าที่เกิดขึ้นกับทั้งด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕

๓. การนำสื่อมวลชน ศึกษาดูงาน

- นำคณะสื่อมวลชนเข้าร่วมงาน “โครงการลงแขกเกี่ยวข้าว ชาวอุดรร่วมใจเทิดไท้องค์ราชัน” ณ โครงการพัฒนาอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี วันที่ ๒๒-๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔
- นำคณะผู้บริหารหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ศึกษาดูงานโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านตามแนวพระราชดำริ ระหว่างวันที่ ๑๗-๒๐ มกราคม ๒๕๕๖
- นำคณะสื่อมวลชนศึกษาดูงาน “ถนนห้วยมงคล” โครงการพัฒนาชนบทแห่งแรก

- ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โครงการขังห้วยม้านตามพระราชดำริ ศูนย์
ศึกษาการพัฒนาฯ ห้วยทราย โครงการอ่างเก็บน้ำเขาเต่าอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ โครงการสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบรมราชชนนี จังหวัดเพชรบุรี
เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงการทรงงานพัฒนาชนบทของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวที่ยาวนานต่อเนื่องถึง ๖๐ ปี ระหว่างวันที่ ๒๙-๒๙ เมษายน ๒๕๕๕
- ผู้บริหารไทยรัฐและสื่อมวลชนเดินทางเยี่ยมชมการดำเนินงานโครงการพัฒนา
พื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านตามแนว
พระราชดำริ ระหว่างวันที่ ๑๔-๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๕

๔. การนำหน่วยงานภาคีและภาคเอกชนศึกษาดูงาน

- นำคณะนักศึกษาหลักสูตร TLCA Executive Development Program รุ่นที่ ๙
เดินทางศึกษาดูงานโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนา
พื้นที่จังหวัดน่านตามแนวพระราชดำริ ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕
- คณะนักศึกษาศาสนาพระปกเกล้าศึกษาดูงานโครงการพัฒนาอ่างเก็บน้ำ
ห้วยคล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ ๑๘-๑๙
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕
- คณะนายกรัฐมนตรี เยี่ยมชมการดำเนินโครงการโครงการพัฒนาอ่างเก็บน้ำ
ห้วยคล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕
- นำคณะ CRS Club ของสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย และผู้บริหารของ
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศึกษาดูงานโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ
บูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านตามแนวพระราชดำริ ใน
พื้นที่อำเภอสองแคว อำเภอท่าวังผา ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕
เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ซึ่งเป็นทางออกสำคัญที่จะพาคนไทยและสังคมไทยไปสู่ความยั่งยืน หากภาค
เอกชนสามารถประยุกต์ปรัชญาดังกล่าว สู่งานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
และองค์กร

๕. การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์

- จัดทำวีดิทัศน์ นำเสนอปรัชญาและหลักการทำงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ
ตัวอย่างงานพัฒนาชนบท ตามแนวพระราชดำริและความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม
ในพื้นที่ต้นแบบจังหวัดน่านและจังหวัดอุดรธานี เช่น ประโยชน์ที่ชาวบ้านได้รับ
จากระบบน้ำ การร่วมทำฝ่ายเกษตร ฝ่ายอนุรักษ์ และการส่งน้ำด้วยระบบท่อ
เข้าแปลงเกษตรมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี ผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยไม่ต้องใช้เครื่องสูบน้ำ
ทำให้ลดรายจ่าย หนี้สินลดลง ไม่ต้องไปทำงานที่กรุงเทพฯ
- ผลิตจดหมายข่าวปิดทองหลังพระฯ ๘ ครั้ง ครั้งละ ๑๐,๐๐๐ เล่ม เพื่อเผยแพร่
กิจกรรมการดำเนินงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และหน่วยงานสืบสาน
แนวพระราชดำริ ไปสู่กลุ่มเป้าหมายทั่วประเทศ โดยเป็นสื่อในการรายงาน

ความก้าวหน้าของโครงการ ความเคลื่อนไหวของชุมชนและหน่วยงานที่สนับสนุนโครงการ รวมทั้งเผยแพร่องค์ความรู้ด้านอาชีพ (ด้านเกษตร ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง) ด้านสิ่งแวดล้อม (ป่าชายเลน การบำบัดน้ำเสีย การลดละเลิกสารเคมี) ของครูภูมิปัญญา กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มสตรี ที่นำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้สำเร็จ

๖. การจัดกิจกรรมร่วมกับชมรมสื่อบ้านนอก

- มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ร่วมกับสื่อมวลชนอาวุโส จากหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุ ที่สนใจปัญหาของชนบทที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ได้รวมตัวกันจัดตั้ง “ชมรมสื่อบ้านนอก” ขึ้น เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาของสังคมตามบทบาทที่เหมาะสม โดยนำเสนอกิจกรรมนำสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ลงพื้นที่ของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และโครงการพระราชดำริ เพื่อเรียนรู้และสะท้อนปัญหาชนบทและแนวทางแก้ไขให้สังคมรับทราบผ่านช่องทางสื่อสารต่างๆ โดยกิจกรรมที่จัดขึ้น คือ
 - เสวนาพัฒนา “ชนบท” ปลอดภัยประเทศ ณ สยามสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕
 - ปาฐกถาและเสวนา “ประชานิยม...ชนบทได้หรือเสีย” และประชุมสามัญชมรมสื่อบ้านนอก วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๕

๗. อื่นๆ

- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ฝ่ายสื่อสารสาธารณะ เข้าร่วมการนำเสนอแผนการประชาสัมพันธ์เศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี เพื่อให้ข้อเสนอแนะการประชาสัมพันธ์โครงการประชาสัมพันธ์ของนักศึกษา ณ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ในวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๕

การดำเนินงานในช่วงระยะเวลา ๑ ปี ที่ผ่านมา พบว่า สามารถสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน หน่วยงาน องค์กร และภาคส่วนต่างๆ ผ่านกิจกรรมของมูลนิธิฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนได้เข้าไปสัมผัสและรับรู้เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ การดำเนินงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ รวมทั้งผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตามแนวพระราชดำริในพื้นที่ดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ ทั้งที่ จังหวัดน่าน อุตรดิตถ์ เชียงราย เพชรบุรี ที่ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน

ทำให้ผลการดำเนินงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ได้รับการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ อย่างกว้างขวาง ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ชั้นนำต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ บ้านเมือง แนวหน้า มติชน ข่าวสด กรุงเทพธุรกิจ คม ชัด ลึก Bangkok Post ไทยโพสต์ สยามรัฐ หุ่นไทย บางกอกทูเดย์ สยามธุรกิจ พิมพ์ไทย ฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการรายวัน ประชาชาติธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ เนชั่นสุดสัปดาห์ รวม ๘,๙๐๒ คอลัมน์นี้ คิดเป็นมูลค่าข่าว ๓๙,๕๒๔,๗๒๗.๘๐ บาท อีกทั้งมีการเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ เว็บไซต์ต่างๆ คิดเป็นมูลค่าทางการประชาสัมพันธ์รวม ๑,๐๒๐,๐๐๐ บาท

โครงการทุนเศรษฐกิจพอเพียง ของมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

คณะอนุกรรมการธุรกิจเพื่อสังคม (CSR) มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ดำริที่จะส่งเสริมให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่มีคุณสมบัติความเป็นผู้นำ มีจิตอาสา มีความรู้ความสามารถให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อเป็นการสร้างกลุ่มคนรุ่นใหม่ให้เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นแหล่งรวมของบุคลากรที่มีจิตอาสาพร้อมทำประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป จึงได้จัดตั้งโครงการทุนขึ้นในปี ๒๕๕๓ และกำหนดเกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นนักเรียนที่จบมัธยมศึกษาจากโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศึกษา และเป็นแกนนำในกิจกรรมขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน เป็นที่ประจักษ์ถึงความเป็นผู้นำและจิตอาสาในการช่วยเหลือกิจกรรม เพื่อส่วนรวมของโรงเรียนและของชุมชน

โครงการทุนฯ ได้เริ่มดำเนินการเป็นปีแรก ในปี ๒๕๕๔ โดยการนำร่องของมูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มีการมอบทุนการศึกษาครั้งแรกจำนวน ๑๒ ทุน แก่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับการประเมินให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปีแรกจำนวน ๑๒ โรงเรียน

ในปี ๒๕๕๕ มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ได้รับโอนโครงการทุนเศรษฐกิจพอเพียง จากมูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์มาดำเนินการต่อ ภายใต้การกำกับดูแลด้านนโยบายโดยคณะอนุกรรมการธุรกิจเพื่อสังคม (CSR) ของสถาบันฯ และแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารทุนเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีผู้อำนวยการสถาบันฯ เป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ กำกับดูแลการบริหารงานและการดำเนินงานโครงการทุนฯ รวมทั้งมีการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน (ชมรม CSR Club) มีส่วนร่วมบริจาคเงินทุนการศึกษา และจัดตั้งเป็นรูปแบบกองทุน ชื่อ “กองทุนเศรษฐกิจพอเพียงของมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ”

ในปีนี้มีทุนการศึกษาอีก ๑๖ ทุน แก่โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ฯ ๑๖ โรงเรียน นับเป็นนักเรียนทุนรุ่นที่ ๒ เมื่อรวมกับนักเรียนทุนรุ่นที่ ๑ จำนวน ๑๒ คน ขณะนี้มีจำนวนนักเรียนทุนทั้งหมด ๒๘ คน ที่อยู่ในระหว่างการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ๒๑ แห่ง ในทุกภาค

นอกจากการให้ทุนการศึกษาแล้ว ยังมีการพัฒนาและฝึกอบรมนักเรียนทุน ในช่วงปิดภาคการศึกษา ๒/๒๕๕๔ มีการจัดกิจกรรมการลงพื้นที่ ระหว่างวันที่ ๘-๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เพื่อพัฒนาปลูกฝังทัศนคติ การเรียนรู้และทักษะพื้นฐานการทำงานจริงในชนบท โครงการต้นแบบปิดทองหลังพระฯ อ่างเก็บน้ำห้วยสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นแนวทางการฝึกอบรมที่เน้นการเรียนรู้แนวคิดและหลักการพัฒนาตามตำรามูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ การปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ ในกระบวนการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และการศึกษาดูงานการพัฒนาต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ

ช่วงปิดภาคการศึกษา ๑/๒๕๕๕ จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ระหว่างวันที่ ๑๕-๒๐

ตุลาคม ๒๕๕๕ เพื่อให้ให้นักเรียนทุนเรียนรู้และฝึกการใช้ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ การเพิ่มผลผลิตของตน และเทคนิคการสื่อสาร เสริมด้วยการฟังบรรยายพิเศษในช่วงเย็นจากวิทยากรรับเชิญเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืน และเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล

กองทุนเศรษฐกิจพอเพียง มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ได้รับการบริจาคสมทบจากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- มูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จำนวน ๒๑ ล้านบาท
 - มูลนิธิเอสซีจี จำนวน ๕ ล้านบาท
 - ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๕ ล้านบาท
 - บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๕๐,๐๐๐ บาท
 - บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑ ล้านบาท
 - บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จะบริจาค จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท
- รวมเงินบริจาค ๓๒,๖๕๐,๐๐๐ บาท ณ เดือนตุลาคม ๒๕๕๕

การดำเนินงานในระยะต่อไป

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ
W.F. ๒๕๕๕-๒๕๕๘

คณะทำงานคัดเลือกพื้นที่การดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งขึ้น เพื่อพิจารณาลั่นกรองหมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพมาดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทฯ ซึ่งมีปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานร่วมด้วย ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ และส่วนราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

พิจารณาคัดเลือกโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กฯ ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘ ตามลำดับความสำคัญของโครงการ ดังนี้ ๑) โครงการที่เป็นอ่างเก็บน้ำ ๒) โครงการที่เป็นฝาย ๓) โครงการที่เป็นท่อส่งน้ำ ระบบส่งน้ำ และ ๔) โครงการที่เป็นสถานีส่งน้ำ พิจารณาความพร้อมเบื้องต้นในพื้นที่ของประชาชนและส่วนราชการ ระดับความเป็นอยู่ของหมู่บ้าน ปริมาณความจุของแหล่งน้ำ ปัญหาที่ควรได้รับแก้ไข พิจารณาคัดเลือกเป้าหมายในปีแรก และปีถัดไปตามลำดับความสำคัญ

ที่ประชุมมีมติคัดเลือกโครงการฯ ตามเกณฑ์ ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวน ๓๕ โครงการ ๓๑ อำเภอ ๒๔ จังหวัด

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๓๕ โครงการ ๓๔ อำเภอ ๒๖ จังหวัด

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๓๕ โครงการ ๓๑ อำเภอ ๒๕ จังหวัด

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๓๗ โครงการ ๓๑ อำเภอ ๒๔ จังหวัด

ความร่วมมือในพื้นที่โครงการพระราชดำริของกองทัพบก กับสถาบันปิดทองหลังพระฯ

จากการที่กองทัพบกให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันฯ อย่างเต็มที่ ทั้งด้านกำลังพล เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ และร่วมปฏิบัติงานในพื้นที่ ทำให้กองทัพเกิดแนวความคิดที่จะปรับเปลี่ยนการดำเนินงานโครงการพระราชดำริ ๑๒๖ โครงการ ทั่วประเทศ จากการดำเนินงานแบบโครงการ (Project Based) เป็นการทำงานในลักษณะการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Based) และปรับปรุงข้อมูลของหน่วยงานในพื้นที่ให้เข้ากับแนวทางการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ในขั้นตอน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และการเชื่อมโยงองค์ความรู้ ๖ มิติ

เป็นที่มาของความร่วมมือในพื้นที่โครงการพระราชดำริ ของกองทัพบกกับสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ภายใต้กรอบความร่วมมือ ดังนี้

๑. ดำเนินงานภายใต้แผนงานของกองทัพบกในปี ๒๕๕๖ จำนวน ๒๕ แห่ง จัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นแก้มลิง เพื่อแก้ไขปัญหาในระยะยาวของการป้องกันน้ำท่วมและเก็บกักน้ำไว้ในฤดูแล้ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒. การพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริเดิม ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๒ ที่ปัจจุบันยังไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เช่น ไม่มีระบบส่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำโดยใช้รูปแบบบูรณาการ

๓. การศึกษาข้อมูลและการทำงานของสมาชิกโครงการศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งเป็นชุมชนที่เข้มแข็งดังนั้นก็จะสามารถต่อยอดการพัฒนาตามองค์ความรู้ ๖ มิติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ฝึกอบรมบุคลากรของกองทัพบกในพื้นที่ต้นแบบของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จังหวัดเชียงราย และมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ จังหวัดน่าน และจังหวัดอุดรธานี โดยจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่กำลังพลในหลายระดับ ทั้งฝ่ายเสนาธิการ ให้เข้าใจรูปแบบและวิธีการในการดำเนินงานของมูลนิธิฯ อย่างแท้จริง สามารถนำมาใช้ในการวางแผน อำนวยการและกำกับดูแลงานโครงการพระราชดำริ ในความรับผิดชอบของกองทัพบกได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับเจ้าหน้าที่ประจำโครงการฯ จะได้มีความรู้ ความเข้าใจถึงหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการชี้นำชาวบ้านให้เห็นถึงประโยชน์และความสำเร็จที่จะได้รับการจากการเข้าร่วมโครงการฯ และสร้างการยอมรับจากชาวบ้านเพิ่มมากขึ้น

การเปลี่ยนผ่านแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ ให้เป็นระบบปกติของราชการ

จากปัญหาโครงสร้างการทำงาน การกำหนดพื้นที่ Area Based ที่เป็น Top down และการติดตามงานตามขั้นตอนของแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ ในจังหวัดขยายผล ๑๐ จังหวัด สถาบันฯ จึงจัดทำข้อเสนอขอรับการสนับสนุนเงินนโยบายต่อ นายกรัฐมนตรี ในการเปลี่ยนผ่านแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ ให้เป็นระบบปกติของราชการ

นายกรัฐมนตรีเห็นชอบกับแนวทางดังกล่าวและมอบหมายให้สำนักงานนายกรัฐมนตรี ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ยกร่างระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาพื้นที่เชิงประยุกต์ พ.ศ..... โดยมีสาระสำคัญ คือ ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำกับการดำเนินงาน และมีสำนักงานบริหารโครงการ เป็นคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงาน ภายใต้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีนายพันธุชัย วัฒนชัย (อดีตรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) เป็นหัวหน้าคณะทำงาน รับผิดชอบบริหารจัดการในภาพรวม และมีคณะทำงาน ประกอบด้วยอดีตผู้บริหารจากกระทรวงต่างๆ

ระดับภูมิภาคมีทีมปฏิบัติงานพื้นที่ระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ปลัดจังหวัดหรือหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นเลขานุการ มีหน้าที่สนับสนุนแก้ไขปัญหาข้อติดขัด สนับสนุนนโยบาย หน่วยงานต้นสังกัด เทคนิค และวิธีการต่างๆ บูรณาการงบประมาณ ของจังหวัดและท้องถิ่น ติดตามการดำเนินงานของทีมปฏิบัติการอำเภอ และมีทีมปฏิบัติงาน พื้นที่ระดับอำเภอ ซึ่งมีนายอำเภอเป็นประธาน และปลัดอำเภอหรือหน่วยงานในอำเภอเป็น เลขานุการ มีหน้าที่ปฏิบัติงานร่วมกับชาวบ้าน ในขั้นตอนเข้าใจ เข้าถึง จัดทำแผนพัฒนาชนบท เชิงพื้นที่ และพัฒนาตามกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผนฯ

กำหนดคุณลักษณะของข้าราชการที่ปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชนบทฯ ในพื้นที่เป้าหมาย ว่า ต้องสมัครใจ อยากเห็นความสำเร็จเพื่อบ้านเมือง เพื่อช่วยเหลือชาวบ้าน ภาคภูมิใจที่ทำให้ ชาวบ้านมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตลอดจนมีความก้าวหน้าในสายอาชีพที่ดี พร้อมกับสร้าง ระบบสิ่งตอบแทนและความภูมิใจ เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน

ให้พัฒนาให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบ และมีคู่มือในการปฏิบัติงาน ที่เป็นแนวทาง ให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำแทนได้ กรณีสับเปลี่ยนหมุนเวียนข้าราชการ และมีการพัฒนา ระบบติดตาม ประเมินผล โดยการประชุมทางไกลผ่านระบบ Video Conference ระหว่าง นายกรัฐมนตรี กับผู้ว่าราชการจังหวัด ประจำทุกเดือน และพัฒนาระบบการตรวจสอบจาก ภาคประชาชน (People's Audit)

ทั้งนี้ มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ จะสนับสนุนบุคลากรด้านองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ ให้คำปรึกษาการปฏิบัติงานในพื้นที่แหล่งน้ำขนาดเล็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในระยะ เริ่มต้น ๔๖ จังหวัด

๓ | งบการเงินปี ๒๕๕๕

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

งบการเงิน

วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอ คณะกรรมการของมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔ งบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งผู้บริหารของมูลนิธิเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่างบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่มูลนิธิใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญซึ่งผู้บริหารเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่น่าเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔ และรายได้และค่าใช้จ่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

สุพมาภรณ์ วงศ์อริยาพร

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขที่ ๔๔๔๓

บริษัท ไพร์วอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอส จำกัด

กรุงเทพฯ

๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

		พ.ศ. ๒๕๕๕	พ.ศ. ๒๕๕๔
	หมายเหตุ	บาท	บาท
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	๓	๑๖,๗๗๖,๑๘๕	๙๒,๕๓๔,๑๓๔
เงินลงทุนชั่วคราว	๔	๘๒๐,๒๙๘,๖๘๐	๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐
ลูกหนี้อื่น	๕	๕,๑๒๖,๑๓๗	๑,๕๘๔,๖๔๕
เงินสำรองจ่าย	๖	๗๑๗,๗๒๘	๑๕,๙๐๒,๓๑๕
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		๕๐,๕๔๑	๑๘,๖๔๔
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		๘๔๒,๙๖๘,๒๗๑	๖๑๐,๐๓๙,๗๓๘
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
อุปกรณ์ - สุทธิ	๗	๑๓,๖๘๑,๒๘๔	๑๑,๐๕๒,๘๑๔
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	๘	๑๐๔,๘๖๙	๑๓๙,๗๕๓
เงินมัดจำระยะยาว		๑,๐๗๙,๙๕๔	๑๓๓,๖๐๐
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		๑๔,๘๖๖,๑๐๗	๑๑,๓๒๖,๑๖๗
รวมสินทรัพย์		๘๕๗,๘๓๕,๓๗๘	๖๒๑,๓๖๕,๙๐๕

(นาย วัชรวิทย์)

ประธานกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
 งบแสดงฐานะการเงิน
 ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

	พ.ศ. ๒๕๕๕	พ.ศ. ๒๕๕๔
	บาท	บาท
หนี้สินและส่วนของทุน		
หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้	๒,๐๔๐,๒๕๕	๖๔๑,๙๓๑
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	๑,๙๕๖,๖๕๑	๒,๖๑๖,๘๙๖
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	๒๔๑,๙๕๘	๒๕๐,๒๒๓
รวมหนี้สินหมุนเวียน	๔,๒๓๘,๘๖๔	๓,๕๐๘,๘๕๐
รวมหนี้สิน	๔,๒๓๘,๘๖๔	๓,๕๐๘,๘๕๐
ส่วนของทุน		
ทุนจดทะเบียน	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	๘๕๓,๐๙๗,๘๓๔	๖๑๗,๖๕๗,๐๕๕
กำไร (ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง		
จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	๒๙๘,๖๘๐	-
รวมส่วนของทุน	๘๕๓,๕๙๖,๕๑๔	๖๑๗,๘๕๗,๐๕๕
รวมหนี้สินและส่วนของทุน	๘๕๗,๘๓๕,๓๗๘	๖๒๑,๓๖๕,๙๐๕

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
 งบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

หมายเหตุ	พ.ศ. ๒๕๕๕	พ.ศ. ๒๕๕๔
	บาท	บาท
รายได้		
เงินจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดิน	๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐
รายรับจากเงินบริจาค ๙	๓๓,๔๕๐,๕๙๐	๑๑๒,๕๐๐
ดอกเบี้ยรับ	๑๓,๖๕๒,๑๔๖	๙,๒๕๔,๒๑๒
รายได้อื่น	-	๗,๕๗๐
รวมรายได้	๓๔๗,๑๐๒,๗๓๖	๓๐๙,๓๑๔,๒๖๒
ค่าใช้จ่าย		
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	๒๔,๕๕๒,๐๙๒	๑๗,๑๗๐,๙๘๑
ค่าตอบแทนบุคคลภายนอก	๑๐,๒๕๒,๙๐๐	๑๕,๑๔๙,๒๗๘
ค่าธรรมเนียมวิชาชีพ	๑๒๔,๐๗๕	๑๒๓,๔๕๐
ค่าใช้จ่ายการเดินทาง	๙,๔๔๒,๖๕๗	๘,๕๗๕,๓๙๔
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	๔,๘๑๓,๐๓๘	๑๑,๑๙๘,๕๘๒
ค่าเช่าอาคารและอุปกรณ์	๓,๔๗๕,๙๕๖	๒,๗๕๔,๗๕๑
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาอุปกรณ์/ค่าติดตั้งระบบโทรศัพท์	๘๓๑,๙๙๐	๕๗๗,๘๖๗
ค่าเสื่อมราคา	๓,๖๙๔,๗๐๖	๑,๘๔๕,๓๖๖
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	๓๔,๘๘๔	๓๐,๘๙๐
ค่าสาธารณูปโภค	๑,๑๕๗,๐๔๓	๖๙๖,๘๔๖
ค่ารับรอง	๕,๐๓๐,๘๗๓	๓,๙๕๒,๗๙๐
ค่าประกันภัย	๑๑๖,๗๑๔	๔๗,๘๙๐
ค่าประชาสัมพันธ์และจัดนิทรรศการ	๘,๗๑๐,๐๑๑	๑๑,๐๐๘,๘๗๐
เงินอุดหนุน	๓๘,๓๗๒,๒๐๕	๘,๔๒๒,๑๙๓
ค่าขนส่ง	๙๗,๓๘๕	๑,๗๗๐,๒๗๑
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	๙๕๕,๖๒๘	๗๓๑,๖๔๔
รวมค่าใช้จ่าย	๑๑๑,๖๖๑,๙๕๗	๘๔,๐๕๗,๐๖๓
รายได้สูงกว่า(ต่ำกว่า)ค่าใช้จ่ายสุทธิสำหรับปี	๒๓๕,๔๔๐,๗๗๙	๒๒๕,๓๑๗,๒๑๙

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของคุณ
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

หมายเหตุ	ทุนจดทะเบียน บาท	รายได้สูงกว่า (ต่ำกว่า) ค่าใช้จ่ายสะสม		ผลกำไร(ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้น	
		บาท	บาท	เงินลงทุนเพื่อขาย บาท	รวม บาท
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔	๒๐๐,๐๐๐	๖๑๗,๖๕๗,๐๕๕	-	๖๑๗,๖๕๗,๐๕๕	
ผลกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง					
จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	๔	-	-	๒๙๘,๖๘๐	๒๙๘,๖๘๐
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิสำหรับปี		๒๓๕,๔๔๐,๘๗๙	-	๒๓๕,๔๔๐,๘๗๙	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕	๒๐๐,๐๐๐	๘๕๓,๐๙๗,๙๓๔	๒๙๘,๖๘๐	๘๕๓,๕๙๖,๕๑๔	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓	๒๐๐,๐๐๐	๓๙๒,๓๓๙,๘๓๖	-	๓๙๒,๕๓๙,๘๓๖	
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิสำหรับปี		๒๒๕,๓๐๗,๒๑๙	-	๒๒๕,๓๐๗,๒๑๙	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔	๒๐๐,๐๐๐	๖๑๗,๖๕๗,๐๕๕	-	๖๑๗,๖๕๗,๐๕๕	

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

๘๒

รายงานประจำปี ๒๕๕๕

ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

๑ ข้อมูลทั่วไป

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (“มูลนิธิ”) ได้จดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ต่อนายทะเบียนมูลนิธิกรุงเทพมหานคร เลขทะเบียนลำดับที่ กท ๑๙๑๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยมีที่อยู่ที่ได้จดทะเบียนดังนี้

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล เลขที่ ๑ ถนนนครปฐม แขวงจตุจักร เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

มูลนิธิเป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ดังนี้

- ๑) ให้จัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติของมูลนิธิ ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งการจัดตั้ง
- ๒) ให้สถาบัน โดยมีมูลนิธิ สนับสนุนให้ทุนดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้
 - ก) สนับสนุนส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาแก่องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ ในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมิติการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้ประชาชน มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงส่งผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - ข) สนับสนุนการจัดการความรู้ตามแนวพระราชดำริ โดยประสานความร่วมมือกับศูนย์ศึกษา การพัฒนา โครงการส่วนพระองค์ โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการหลวง โครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร ภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้เกิดคลังความรู้ การยกระดับ ความรู้ การต่อยอดความรู้ใหม่ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในและนอกระบบ ตลอดจน การขยายผลเชื่อมโยงสู่การนำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

๑ ข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

มูลนิธิเป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ดังนี้ (ต่อ)

๒) ให้สถาบัน โดยมีมูลนิธิ สนับสนุนให้ทุนดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (ต่อ)

ค) ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการ ภารกิจและกิจกรรมของสถาบัน กับแผนชุมชน แผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และนโยบายรัฐบาล

ง) สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำ และช่วยเหลือ องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้สนับสนุนแนวพระราชดำริไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาทุกระดับของประเทศ

จ) สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือดำเนินการตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง

๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา และทัศนศึกษาที่เกี่ยวกับการนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ และขยายผลสู่ชุมชน

๔) เพื่อส่งเสริมการประสานการดำเนินงานร่วมกับองค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อกิจกรรมพัฒนาและกิจกรรมสาธารณประโยชน์

๕) ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการมูลนิธิเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

๒ นโยบายการบัญชี

นโยบายการบัญชีที่สำคัญ ซึ่งใช้ในการจัดทำงบการเงินมีดังต่อไปนี้

๒.๑ เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ นี้เป็นงบการเงินแรกที่ทำขึ้นภายใต้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี

งบการเงินได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน ยกเว้นเงินลงทุนเพื่อขายที่แสดงมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรม

ในการจัดทำงบการเงินนี้ นโยบายการบัญชีที่ใช้เป็นนโยบายเดียวกันกับนโยบายการบัญชีที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินสำหรับงวดปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ยกเว้นนโยบายการบัญชี สำหรับเรื่องต่อไปนี้

- ต้นทุนในการซื้อ การขนย้าย และการบูรณะสถานที่ตั้งของสินทรัพย์
- การคิดค่าเสื่อมราคาแยกตามส่วนประกอบที่มีนัยสำคัญ

มูลนิธิได้ประเมินและเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่มีผลกระทบที่เป็นสาระสำคัญต่องบการเงินที่น่าเสนอ

นอกจากนี้ ชื่อของงบดุลได้ถูกเปลี่ยนเป็นงบแสดงฐานะการเงิน

ตัวเลขเปรียบเทียบได้มีการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับการนำเสนอรายการในงบการเงินปัจจุบัน มูลนิธิได้มีการจัดประเภทรายการในงบการเงินปีก่อนจากเคยแสดงไว้ดังนี้

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

๒ นโยบายการบัญชี (ต่อ)

๒.๑ เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน (ต่อ)

มูลนิธิได้พิจารณาจัดประเภทลูกหนี้อื่น ซึ่งเดิมได้แสดงรายการรวมไว้กับสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น โดยให้ไปแสดงไว้ภายใต้ลูกหนี้อื่น

๓๐ กันยายน

พ.ศ. ๒๕๕๔

บาท

งบแสดงฐานะการเงิน

ลูกหนี้อื่นเพิ่มขึ้น

๑,๕๘๔,๖๔๕

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นลดลง

(๑,๕๘๔,๖๔๕)

งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษจัดทำขึ้นจากงบการเงินตามกฎหมายที่เป็นภาษาไทย ในกรณีที่มีเนื้อความขัดแย้งกันหรือมีการตีความในสองภาษาแตกต่างกัน ให้ใช้งบการเงินตามกฎหมายฉบับภาษาไทยเป็นหลัก

๒.๒ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสด หมายถึง เงินสดในมือ และเงินฝากธนาคารทุกประเภท แต่ไม่รวมเงินฝากธนาคารประเภทที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนด (เงินฝากประจำ) และบัตรเงินฝากที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่น และไม่รวมเงินฝากธนาคารที่มีข้อจำกัดในการเบิกถอน และรายการเทียบเท่าเงินสด รวมถึงเงินลงทุนระยะสั้นอื่นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งมีอายุไม่เกินสามเดือนนับจากวันที่ได้มา

๒ นโยบายการบัญชี (ต่อ)

๒.๓ เงินลงทุนชั่วคราว

เงินลงทุนชั่วคราวหมายถึง

เงินฝากประจำ

เงินฝากประจำที่เป็นเงินลงทุนชั่วคราวคือ เงินฝากประจำที่มีอายุตั้งแต่วันฝากจนถึงวันครบกำหนดอยู่ระหว่าง ๓ ถึง ๑๒ เดือน และเงินฝากประจำที่มีอายุตั้งแต่วันฝากจนถึงวันครบกำหนดมากกว่า ๑๒ เดือน แต่จะครบกำหนดในอีก ๑๒ เดือนข้างหน้า โดยวัดมูลค่าด้วยวิธีราคาทุน

เงินลงทุนเพื่อขาย

เงินลงทุนเพื่อขาย คือ เงินลงทุนที่จะถือไว้โดยไม่ระบุช่วงเวลาและอาจขายเพื่อเสริมสภาพคล่องหรือเมื่ออัตราผลตอบแทนเปลี่ยนแปลง โดยได้แสดงไว้ในสินทรัพย์หมุนเวียน เงินลงทุนเพื่อขายแสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรม รายการกำไรและขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงของเงินลงทุนเพื่อขายรับรู้ในส่วนของทุนจนกระทั่งมูลนิธิจำหน่ายเงินลงทุนดังกล่าว จึงบันทึกการเปลี่ยนแปลงมูลค่านั้นในงบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย

เงินลงทุนที่ถือไว้จนครบกำหนด

เงินลงทุนที่ถือไว้จนครบกำหนด คือ เงินลงทุนที่มีกำหนดเวลาและผู้บริหารตั้งใจแน่วแน่และมีความสามารถถือไว้จนครบกำหนดได้แสดงรวมไว้ในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เว้นแต่จะครบกำหนดภายใน ๑๒ เดือนนับแต่วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานก็จะแสดงไว้ในสินทรัพย์หมุนเวียน เงินลงทุนที่ถือไว้จนครบกำหนดแสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยวิธีราคาทุนหักด้วยค่าเผื่อการลดลงของมูลค่า (ถ้ามี)

มูลนิธิจะทดสอบค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าของเงินลงทุนเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าเงินลงทุนนั้นอาจมีค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าเกิดขึ้น หากราคาตามบัญชีของเงินลงทุนสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน มูลนิธิจะบันทึกรายการขาดทุนจากค่าเผื่อการลดลงของมูลค่ารวมไว้ในงบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

๒ นโยบายการบัญชี (ต่อ)

๒.๓ เงินลงทุนชั่วคราว (ต่อ)

ในการจำหน่ายเงินลงทุน ผลต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมของผลตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายเมื่อเปรียบเทียบกับราคาตามบัญชีของเงินลงทุนนั้นจะบันทึกรวมอยู่ในงบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย กรณีที่จำหน่ายเงินลงทุนที่ถือไว้ในตราสารหนี้หรือตราสารทุนชนิดเดียวกันออกไปบางส่วน ราคาตามบัญชีของเงินลงทุนที่จำหน่ายจะกำหนดโดยใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยราคาตามบัญชีจากจำนวนทั้งหมดที่ถือไว้

๒.๔ เงินสำรองจ่าย

เงินสำรองจ่ายเป็นเงินที่สำรองจ่ายให้แก่พนักงานและหน่วยงานต่างๆ เพื่อใช้สำหรับการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ของมูลนิธิ ซึ่งรับรู้เริ่มแรกด้วยมูลค่าตามจำนวนเงินที่สำรองที่จ่ายจริง และจะวัดมูลค่าต่อมาด้วยจำนวนเงินที่เหลือหลังหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างงวด

๒.๕ อุปกรณ์

อุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการลดลงของมูลค่า (ถ้ามี)

ราคาทุนของอุปกรณ์ รวมถึง ราคาซื้อ อกรักษาเข้า ภาษีซื้อที่เรียกคืนไม่ได้ (หลังหักส่วนลดการค้า และจำนวนที่ได้รับคืนจากผู้ขาย) และต้นทุนทางตรงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์ เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร รวมทั้งต้นทุนที่ประเมินที่ดีที่สุดสำหรับการรื้อ การขนย้าย และการบูรณะสถานที่ตั้งของสินทรัพย์ ซึ่งเป็นภาระผูกพันของกิจการที่เกิดขึ้นเมื่อกิจการได้สินทรัพย์นั้นมาหรือเป็นผลจากการใช้สินทรัพย์นั้นในช่วงเวลาหนึ่ง

มูลนิธิจะรับรู้ต้นทุนในการเปลี่ยนแทนส่วนประกอบของสินทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องเมื่อต้นทุนนั้นเกิดขึ้นและคาดว่าจะให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตแก่มูลนิธิ และจะตัดมูลค่าตาม บัญชีของชิ้นส่วนที่ถูกเปลี่ยนแทนออกจากรายการสินทรัพย์ สำหรับค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาอื่นๆ มูลนิธิจะรับรู้ต้นทุนดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงรายได้และค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

๒ นโยบายการบัญชี (ต่อ)

๒.๕ อุปกรณ์ (ต่อ)

ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรง เพื่อลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละชนิดตลอดอายุการให้ประโยชน์ที่ประมาณการไว้ของสินทรัพย์ ดังต่อไปนี้ :

เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	๕ ปี
ยานพาหนะ	๕ ปี
เครื่องจักร	๑๐ ปี
อุปกรณ์สำนักงาน	๓-๕ ปี

มูลนิธิมีการทบทวนมูลค่าคงเหลือ อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ และวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาอย่างสม่ำเสมอ

รายการกำไรและขาดทุนจากการจำหน่าย คำนวณโดยเปรียบเทียบจากสิ่งตอบแทนที่ได้รับกับราคาตามบัญชี และจะรวมไว้ในงบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย

ในกรณีที่มิชอบอ้างว่า อุปกรณ์มีมูลค่าลดลงอย่างถาวรและราคาตามบัญชีสูงกว่าราคาขายหักต้นทุนในการขาย ราคาตามบัญชีจะถูกปรับลดให้เท่ากับราคาขายหักต้นทุนในการขายทันที และจะรับรู้ผลขาดทุนจากการลดมูลค่าของอุปกรณ์ในงบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

๒ นโยบายการบัญชี (ต่อ)

๒.๖ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์

สิทธิการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยที่ซื้อมามีลักษณะเฉพาะบันทึกเป็นสินทรัพย์โดยคำนวณจากต้นทุนในการได้มาและการดำเนินการให้โปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้นสามารถนำมาใช้งานได้ตามประสงค์ โดยจะตัดจำหน่ายตลอดอายุประมาณการให้ประโยชน์ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๓-๕ ปี

ต้นทุนที่ใช้ในการพัฒนาและบำรุงรักษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น ต้นทุนโดยตรงในการจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มูลนิธิเป็นผู้ดูแลและมีลักษณะเฉพาะเจาะจง ซึ่งอาจให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่มากกว่าต้นทุนเป็นเวลานานกว่าหนึ่งปีจึงจะบันทึกเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ต้นทุนโดยตรงรวมถึงต้นทุนพนักงานที่ทำงานในทีมพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในจำนวนเงินที่เหมาะสม

๒.๗ ประมาณการหนี้สิน

มูลนิธิจะบันทึกประมาณการหนี้สินซึ่งไม่รวมถึงประมาณการหนี้สินสำหรับผลตอบแทนพนักงาน อันเป็นภาระผูกพันในปัจจุบันตามกฎหมายหรือตามข้อตกลงที่จัดทำไว้ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ในอดีตซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้นมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าจะส่งผลให้มูลนิธิต้องสูญเสียทรัพยากรออกไป และตามประมาณการที่น่าเชื่อถือของจำนวนที่ต้องจ่าย ในกรณีที่มีมูลนิธิตัดว่าประมาณการหนี้สินเป็นรายจ่ายที่จะได้รับคืน เช่น ภายใต้อสัญญาประกันภัย มูลนิธิจะบันทึกเป็นสินทรัพย์แยกต่างหากเมื่อคาดว่าจะได้รับรายจ่ายนั้นคืนอย่างแน่นอน

๒.๘ การรับรู้รายได้

เงินจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดิน รายรับจากเงินบริจาค และรายได้ดอกเบี๋ยรับรู้เป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
 หมายเหตุประกอบงบการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

๓ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	พ.ศ. ๒๕๕๕ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๔ บาท
เงินสดในมือ	๑๒๕,๙๗๕	๗๓,๕๘๐
เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม	๑๖,๖๕๐,๒๑๐	๙๒,๔๖๐,๕๕๔
	๑๖,๗๗๖,๑๘๕	๙๒,๕๓๔,๑๓๔

เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถามมีอัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๐.๗๕ ต่อปี (พ.ศ. ๒๕๕๔ : ร้อยละ ๐.๘๗ ต่อปี)

๔ เงินลงทุนชั่วคราว

เงินลงทุนชั่วคราวมีรายละเอียดดังนี้

	พ.ศ. ๒๕๕๕ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๔ บาท
เงินฝากประจำ	๔๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐
เงินลงทุนเพื่อขาย	๑๐๐,๒๙๘,๖๘๐	-
เงินลงทุนที่ถือไว้จนครบกำหนด	๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐	-
รวม	๘๒๐,๒๙๘,๖๘๐	๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ เงินลงทุนชั่วคราวที่เป็นเงินฝากประจำประเภท ๙ เดือน ๑๑ เดือน และ ๑๓ เดือนกับธนาคาร ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ ๓.๒๐-๓.๙๐ ต่อปี (พ.ศ. ๒๕๕๔ : ร้อยละ ๓.๒๐-๔.๓๐ ต่อปี)

เงินลงทุนเพื่อขายเป็นเงินลงทุนในกองทุนเปิดไทยพาณิชย์ตราสารรัฐบาลเงินแสดงค่า ณ วันสิ้นปี ด้วยมูลค่ายุติธรรมโดยใช้ราคาปิดของราคาหน่วยลงทุนของกองทุนดังกล่าว

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

๔ เงินลงทุนชั่วคราว (ต่อ)

เงินลงทุนที่ถือไว้จนครบกำหนดเป็นเงินลงทุนในกองทุนเปิดไทยพาณิชย์ตราสารหนี้ต่างประเทศ ๑Y๒๔
มีอายุโครงการ ๑ ปี แสดงค่า ณ วันสิ้นปี ด้วยวิธีราคาทุน เงินลงทุนดังกล่าวจะครบกำหนดเมื่อวันที่
๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

	เงินลงทุนเพื่อขาย	เงินลงทุนที่ถือไว้
	บาท	บาท
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕		
ราคาตามบัญชีต้นงวด - สุทธิ	-	-
เพิ่มขึ้นระหว่างปี	๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐
การปรับมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุน	๒๙๘,๖๘๐	-
ราคาตามบัญชีปลายงวด - สุทธิ	๑๐๐,๒๙๘,๖๘๐	๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐

๕ ลูกหนี้อื่น

	พ.ศ. ๒๕๕๕	พ.ศ. ๒๕๕๔
	บาท	บาท
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	๒,๐๓๗,๕๗๗	๘๑๗,๕๒๒
ดอกเบี้ยค้างรับ	๓,๐๘๘,๕๖๐	๗๖๗,๑๒๓
	๕,๑๒๖,๑๓๗	๑,๕๘๔,๖๔๕

๖ เงินสำรองจ่าย

	พ.ศ. ๒๕๕๕	พ.ศ. ๒๕๕๔
	บาท	บาท
เงินสำรองจ่ายแก่พนักงาน	๖๕๓,๘๐๙	๔๘๖,๖๐๕
เงินสำรองจ่ายแก่สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุม และนิทรรศการ (องค์การมหาชน)	๖๓,๙๑๙	๑,๓๓๑,๒๖๘
เงินสำรองจ่ายแก่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง	-	๑๔,๐๘๔,๔๔๒
	๗๑๗,๗๒๘	๑๕,๙๐๒,๓๑๕

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
 หมายเหตุประกอบงบการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

๓ อุปกรณ์ - สุทธิ

	เครื่องตกแต่ง และติดตั้ง		อุปกรณ์		
	ยานพาหนะ	เครื่องจักร	สำนักงาน	รวม	
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔					
ราคาทุน	๗,๔๒๓,๔๑๘	๒,๒๕๒,๑๕๐	๑,๘๕๓,๑๕๐	๔,๓๐๔,๒๐๒	๑๕,๘๓๒,๗๑๐
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(๒,๖๒๗,๕๑๒)	(๔๓๐,๐๙๑)	(๖๖,๑๔๐)	(๑,๖๕๖,๓๖๓)	(๔,๗๘๐,๑๐๖)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	๔,๗๙๕,๙๐๖	๑,๘๒๒,๐๕๙	๑,๗๘๗,๐๑๐	๒,๖๔๗,๘๓๙	๑๑,๐๕๒,๘๑๔
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน					
พ.ศ. ๒๕๕๕					
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	๔,๗๙๕,๙๐๖	๑,๘๒๒,๐๕๙	๑,๗๘๗,๐๑๐	๒,๖๔๗,๘๓๙	๑๑,๐๕๒,๘๑๔
ซื้อสินทรัพย์	-	๔,๗๓๓,๕๓๗	๔๕,๒๒๐	๑,๗๘๖,๔๘๙	๖,๕๖๕,๒๔๖
จำหน่ายสินทรัพย์	-	-	-	(๒๔๒,๐๗๐)	(๒๔๒,๐๗๐)
ค่าเสื่อมราคา	(๑,๔๕๐,๒๙๕)	(๙๖๔,๗๔๕)	(๑๘๘,๕๔๐)	(๑,๐๙๓,๕๗๖)	(๓,๖๙๖,๑๕๖)
ราคาตามบัญชีปลายปี - สุทธิ	๓,๓๔๕,๖๑๑	๕,๕๙๐,๘๕๑	๑,๖๐๓,๖๗๐	๓,๑๐๑,๖๙๓	๑๓,๖๘๑,๐๒๕
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕					
ราคาทุน	๗,๔๒๓,๔๑๘	๖,๙๘๕,๖๘๗	๑,๘๘๘,๓๗๐	๕,๖๓๓,๑๕๖	๒๑,๙๓๐,๖๓๑
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(๔,๐๗๗,๘๐๗)	(๑,๓๙๔,๘๓๖)	(๒๕๔,๖๘๐)	(๒,๕๓๒,๐๒๔)	(๘,๒๕๙,๓๔๗)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	๓,๓๔๕,๖๑๑	๕,๕๙๐,๘๕๑	๑,๖๓๓,๖๙๐	๓,๑๐๑,๑๓๒	๑๓,๖๘๑,๐๒๕

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

๘ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ

	บาท
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔	
ราคาทุน	๑๗๔,๙๐๐
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(๓๕,๑๔๗)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	๑๓๙,๗๕๓
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕	
ราคาตามบัญชีต้นงวด - สุทธิ	๑๓๙,๗๕๓
เพิ่มขึ้นระหว่างงวด	-
ค่าตัดจำหน่าย	(๓๔,๘๘๔)
ราคาตามบัญชีปลายงวด - สุทธิ	๑๐๔,๘๖๙
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕	
ราคาทุน	๑๗๔,๙๐๐
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(๗๐,๐๓๑)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	๑๐๔,๘๖๙

๙ รายได้จากเงินบริจาค

	พ.ศ. ๒๕๕๕	พ.ศ. ๒๕๕๔
	บาท	บาท
สมทบทุนมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ	๗๓๕,๕๙๐	๑๑๒,๕๐๐
สมทบทุนโครงการทุนเศรษฐกิจพอเพียงฯ	๓๒,๗๑๕,๐๐๐	-
	๓๓,๔๕๐,๕๙๐	๑๑๒,๕๐๐

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๔

๑๐ การผูกพัน

มูลนิธิได้ทำสัญญาเช่าอาคาร ยานพาหนะและอุปกรณ์ เป็นระยะเวลา ๑-๕ ปี สัญญานี้ถือเป็นสัญญาเช่า
ดำเนินงานที่ยกเลิกไม่ได้ ยอดรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่ไม่
สามารถยกเลิกได้มีดังนี้

	พ.ศ. ๒๕๕๕	พ.ศ. ๒๕๕๔
	บาท	บาท
ภายใน ๑ ปี	๓,๕๕๗,๓๕๙	๒,๙๐๔,๑๙๐
เกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี	๑,๔๔๑,๘๑๑	๒,๑๐๘,๒๔๐
	๔,๙๙๙,๑๗๐	๕,๐๑๒,๔๓๐

แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๖ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ผลผลิต
	จำนวน	รวมเป็นเงิน (บาท)			
๑. ด้านการจัดการความรู้					
๑.๑ งานสนับสนุนแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ		๒๘,๐๐๐,๐๐๐			
๑.๑.๑ การอบรมหลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลงระดับอำเภอ ประยุกต์ตามพระราชดำริ	๑๖ รุ่น รุ่นละ ๔๐ คน รวม ๖๔๐ คน		ผู้รับการอบรมรุ่นละ ๔๐ คน จาก ๒ อำเภอเก็บน้ำ ประกอบด้วย ๑.) ข้าราชการระดับอำเภอในพื้นที่เป้าหมาย ๓๕ อำเภอเก็บน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๒.) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชาวบ้าน จาก ๓๕ อำเภอเก็บน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑.) เพื่อให้ผู้รับการอบรมมีความเข้าใจที่ถูกต้องในการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๒.) เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะทางการบริหารที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ ๓.) เพื่อให้ผู้รับการอบรม สรรหาทีมงานที่สามารถทำงานร่วมกันและสร้างเครือข่ายพัฒนาที่สร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ระดับอำเภอได้	๑.) ได้มีปฏิบัติการระดับอำเภอ ภายใต้การนำของนายอำเภอที่มีวิสัยคิดและทักษะการทำงานพัฒนาที่ยืดหยุ่นผลลัพธ์ที่ประชาชนจะได้รับ ๒.) มีทีมปฏิบัติงานระดับตำบล หมู่บ้านที่มีความเชื่อมั่นและทักษะในการจัดการพัฒนา ๓.) มีโครงการกิจกรรมการพัฒนาในหมู่บ้านเป้าหมายที่แก้ปัญหาพื้นฐานการดำรงชีวิต
๑.๑.๒ สัมมนาสรุป “เข้าใจ เข้าถึง” และแลกเปลี่ยนเรียนรู้พื้นที่ขยายผล	๓ ครั้ง		คณะทำงานระดับอำเภอ ในพื้นที่ขยายผล ๓๕ อำเภอเก็บน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑.) เพื่อสรุปผลการสร้างความเข้าใจเข้าถึงและแผนงานที่เกิดขึ้น	๑.) เกิดเครือข่ายคณะทำงานปิดทองหลังพระในพื้นที่ขยายผล
๑.๑.๓ เชื่อมโยงและถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชนในพื้นที่ต้นแบบและพื้นที่ขยายผล	๓๕ พื้นที่			๒.) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์ของพื้นที่ขยายผล ๓.) เชื่อมโยงกับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ และเกิดความเชื่อมั่นว่าแนวพระราชดำริ	๒.) เกิด Node สถาบันการศึกษาในพื้นที่ที่จะเป็นแกนในการทำงานจัดการความรู้กับพื้นที่ขยายผลชุมชนในพื้นที่ขยายผลและคณะทำงานเกิดความรู้ความเข้าใจ และมีข้อมูลเพียงพอต่อการทำแผนพัฒนาพัฒนาชนบทฯ

แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๖ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ผลผลิต
	จำนวน	รวมเป็นเงิน (บาท)			
๑.๒ งานบริการเชื่อมโยงองค์ความรู้ ๑.๒.๑ เชื่อมโยงความรู้ให้แก่ อบต. เทศบาล และชุมชนอื่น ๆ ที่เสนอขอองค์ความรู้	๕๐ แห่ง	๕,๐๐๐,๐๐๐	๑.) อบต.ในโครงการพระดาบสสัญจร ปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑๐ แห่ง ๒.) อบต.ที่เสนอเพิ่ม ๑๐ แห่ง ๓.) เทศบาล เสนอเพิ่ม ๓๐ แห่ง ๔.) ชุมชนอื่นๆ ที่เสนอขอองค์ความรู้	๑.) เพื่อเผยแพร่แนวพระราชดำริสู่การปรับใช้ของชุมชนท้องถิ่น ๒.) สร้างความรู้จากการประยุกต์ใช้	๑.) เครือข่ายท้องถิ่น ปิดทองหลังพระ ๒.) เกิดเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ ๓.) เกิดความรู้ใหม่จากการประยุกต์ใช้ของชุมชน
๑.๒.๒ ติดตามผลการเชื่อมโยงความรู้ให้แก่ อบต. เทศบาล และชุมชนอื่น	๕๐ แห่ง		๑.) อบต.ในโครงการพระดาบสสัญจร ปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑๐ แห่ง ๒.) อบต.ที่เสนอเพิ่ม ๑๐ แห่ง ๓.) เทศบาล เสนอเพิ่ม ๓๐ แห่ง ๔.) ชุมชนอื่นๆ ที่เสนอขอองค์ความรู้	๑.) เพื่อติดตามผลลัพธ์ที่ชาวบ้านในพื้นที่ได้รับการนำองค์ความรู้ไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน ๒.) เพื่อสร้างความรู้จากการประยุกต์ใช้ในพื้นที่	๑.) สรุปความรู้ใหม่ที่เกิขึ้นจากการปฏิบัติจริงของชุมชน ๒.) เกิด อบต. ต้นแบบที่น่าแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้สำเร็จ ๓.) เกิดชุดความรู้พร้อมใช้ของ อบต.
๑.๒.๓ การบริการความรู้พร้อมใช้ให้แก่มูลนิธิสำนึกรักบ้านเกิด เพื่อเสนอบนหน้าเว็บไซต์	๕๐ เรื่อง		๑.) อบต.ในโครงการพระดาบสสัญจร ปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑๐ แห่ง ๒.) อบต.ที่เสนอเพิ่ม ๑๐ แห่ง ๓.) เทศบาล เสนอเพิ่ม ๓๐ แห่ง ๔.) ชุมชนอื่นๆ ที่เสนอขอองค์ความรู้	๑.) เพื่อขยายผลแนวพระราชดำริให้ประชาชนได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิต ๒.) เพื่อขยายเครือข่ายสร้างความเข้าใจให้กว้างขวางยิ่งขึ้น	๑.) ได้ชุดความรู้พร้อมใช้ สำหรับส่งให้มูลนิธิสำนึกรักบ้านเกิด ๒.) ได้เครือข่ายเพิ่มขึ้น
๑.๓ สนับสนุนการนำองค์ความรู้เข้าไปใช้ในสถานบันการศึกษา		๗,๐๐๐,๐๐๐	๑.) สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดพื้นที่ขยายผล	๑.) เพื่อขยายเครือข่ายความเข้าใจแนวพระราชดำริสู่การปรับใช้ของนักเรียน นักศึกษา	เกิดความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ ที่ทำหน้าที่เป็น Node ในการบริการเชื่อมโยง

แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๖ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ผลผลิต
	จำนวน	รวมเป็นเงิน (บาท)			
๑.๓.๑ ทำความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา ๑.๓.๒ สนับสนุนทุนการทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และภาคินพนธ์ ให้แก่นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีหัวข้อเรื่องการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๑.๔ การสร้างฐานข้อมูลและคลังความรู้ ๑.๔.๑ รวบรวมความรู้จากพื้นที่ต้นแบบและพื้นที่ขยายผล ๑.๔.๒ ถอดความรู้จากครูภูมิปัญญาและศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ	๑๐๐ ทุน ๓๕ เรื่อง ๒๐ เรื่อง	๑,๐๐๐,๐๐๐	๒.) โครงการ SIFE ๓.) วิทยาลัยชุมชนรวมนักศึกษาที่ได้รับความรู้ไม่ต่ำกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ ๑๐๐ จำนวน ๑๐๐ เรื่อง ครูภูมิปัญญา ๒๐ ราย ครูภูมิปัญญาที่อยู่ในเขตพื้นที่ของโครงการศูนย์กลีกรมธรรมชาติ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒.) เพื่อให้อาจารย์และนักศึกษา ได้มีโอกาสเรียนรู้ชุมชนที่นำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติ ๑.) เพื่อเผยแพร่แนวพระราชดำริสู่การปรับใช้ของนักศึกษา ๒.) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แนวพระราชดำริจากประสบการณ์จริงในภูมิสังคมต่างๆ ๑.) เพื่อสืบค้นองค์ความรู้จากการปฏิบัติในพื้นที่ด้านกระบวนการเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา ๒.) เพื่อสกัดความรู้ใหม่จากการนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ ๑.) รวบรวมข้อมูลสำหรับใส่ในระบบคลังความรู้ และบริการความรู้ ๒.) จัดทำฐานข้อมูลครูภูมิปัญญาและผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน ๓.) จัดทำชุดความรู้พร้อมใช้	ความรู้และถอดบทเรียนการนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติ ได้วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และภาคินพนธ์ ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติ ๑.) ได้ชุดความรู้จากการปฏิบัติจริงในด้านกระบวนการ ๒.) ชุดความรู้พร้อมใช้ สำหรับเผยแพร่ให้พื้นที่อื่น ได้ความรู้พร้อมใช้สำหรับนำขึ้นระบบจัดการความรู้ และเว็บไซต์ของสถาบันฯ รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลสำหรับให้บริการความรู้ได้

แผนงบประมาณประจำปี ๒๕๕๖ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ผลผลิต
	จำนวน	รวมเป็นเงิน (บาท)			
๑.๕ งานจัดการความรู้เพื่อ สนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนา ประเทศ		๙,๐๐๐,๐๐๐			
รวมงบประมาณ ด้านการจัดการความรู้		๕๐,๐๐๐,๐๐๐			
๒. ด้านส่งเสริมการพัฒนา					
๒.๑ แผนงานการส่งเสริมการ แก้ไข้ปัญหาและพัฒนาในระดับพื้นที่ ๒.๑.๑ โครงการพัฒนาพื้นที่ ต้นแบบบูรณาการแก้ไข้ปัญหา และพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน ตามแนวพระราชดำริ	๑๙ หมู่บ้าน ๑,๖๗๒ ครัวเรือน	๔๐,๕๐๐,๐๐๐	ชาวบ้านในพื้นที่ ต้นแบบท้องถิ่น / ท้องที่จังหวัด ภาคในพื้นที่	๑.) พัฒนาให้ ชาวบ้านมีรายได้ สม่ำเสมอ ชีวิตพอ สบายขึ้น และใช้หนี้ หมด ๒.) เป็นต้นแบบ สำหรับการเรียนรู้ ในการพัฒนาตาม แนวพระราชดำริ ที่ครบวงจร	๑.) ผลผลิตของ พื้นที่มีมาตรฐาน ตรงตามความ ต้องการของตลาด ๒.) เกิดกองทุน การพัฒนาที่บริหาร จัดการเองโดย ชาวบ้าน
๑) การเสริมสร้างความ พอเพียงและเพียงพอ - การแปรรูปเพื่อเพิ่มผลผลิต ทางการเกษตร - การใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน - การปรับปรุงดินให้เหมาะสม กับการเพาะปลูก - การปลูกพืชเศรษฐกิจ และพืชหลังนาแบบ พอเพียง - การบริหารจัดการกองทุน ๒) การเตรียมการเพื่อสู่ความ ยั่งยืน - พัฒนาบุคลากรในพื้นที่ ดำเนินงาน (การฝึกอบรม และการศึกษาดูงานเพิ่มเติม) - การเชื่อมโยงแผนชุมชน กับแผนองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานราชการ ปกติ - การปลูกป่าเศรษฐกิจ และป่าใช้สอย ระยะที่ ๒				๑.) เตรียมการรองรับ ขั้นการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ชาวบ้านมีรายได้ เพิ่มขึ้นและสามารถ พึ่งพาตนเองได้	๑.) เกิดพื้นที่ปลูก ป่าเศรษฐกิจและ ป่าใช้สอยจำนวน ๑๖,๐๐๐ ไร่ ที่ เหลือจากการทำไร่ หมุนเวียน

แผนงบประมาณประจำปี ๒๕๕๖ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ผลผลิต
	จำนวน	รวมเป็นเงิน (บาท)			
๓.) ค่าใช้จ่ายบริหารจัดการ ในพื้นที่ จังหวัดน่าน - เงินเดือน / ค่าจ้าง - ค่าสาธารณูปโภค – สาธารณูปการ - ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม/ แสดงนิทรรศการ ๒.๑.๒ โครงการบริหารจัดการ น้ำอย่างยั่งยืนอ่างเก็บน้ำห้วย คล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๑) การเสริมสร้างความ พอเพียงและเพียงพอ - การพัฒนาด้านการเกษตร แบบผสมผสาน การปลูกพืช หลังนาและการปลูกสัตว์ ในรูปแบบของฟาร์มตัวอย่าง ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ - การพัฒนามาตรฐาน ของผลิตภัณฑ์ ที่ตรง ตามความต้องการตลาด - การปรับปรุงและพัฒนา ระบบน้ำ ๒) ค่าใช้จ่ายบริหารจัดการ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี - เงินเดือน ค่าเช่า ค่าสาธารณูปโภค อุปกรณ์	๑๕๒ ครัวเรือน	๗,๕๐๐,๐๐๐	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ พื้นที่ จังหวัดน่าน ภาคีเครือข่าย ในพื้นที่ ชุมชนท้องถิ่น / ท้องที่จังหวัด ภาคีสืบสานแนว พระราชดำริ	๑.) เพื่อมีระบบ สนับสนุนการทำงาน ของพื้นที่ต้นแบบเพิ่ม รายได้ ลดรายจ่าย ในครัวเรือนเน้นการ ปลูกพืชที่บริโภคใน ชีวิตประจำวันและมี รายได้ตลอดปี ๒.) พัฒนาคุณภาพ ผลผลิตเป็นที่ยอมรับ สามารถแข่งขันใน ตลาดได้ ๓.) ให้เกิดการ บริหารจัดการ ทรัพยากรที่มีอยู่ ในพื้นที่ให้เกิด ประสิทธิภาพ ๔.) เป็นพื้นที่ต้นแบบ การเรียนรู้ในการ บริหารจัดการน้ำและ การสร้างรายได้ด้าน เกษตรแก่ครัวเรือน ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑.) เกิดการ สนับสนุนการทำงาน ของพื้นที่ต้นแบบที่มี ประสิทธิภาพ ๒.) ชาวบ้านลด ภาระรายจ่ายจาก การซื้อสินค้าเพื่อ บริโภค และมีรายได้ เพิ่มขึ้น ๓.) ลดอัตราการ เดินทางออกนอก พื้นที่เพื่อหางานทำ ในเมือง
๒.๑.๓ พื้นที่ต้นแบบบูรณาการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ ๑) กิจกรรมต่อเนื่องจาก ปีงบประมาณ ๒๕๕๕	๒ พื้นที่	๑๗,๑๐๐,๐๐๐	ชุมชนท้องถิ่น / ท้องที่จังหวัด หน่วยงานสืบสาน แนวพระราชดำริ		

แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๖ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ผลผลิต
	จำนวน	รวมเป็นเงิน (บาท)			
ได้แก่ การเสริมสร้างความ พอเพียง - การพัฒนาทางด้านเกษตร แบบพอเพียง การปลูก พืชหลังนา - การปรับปรุงแก้ไขระบบน้ำ - การพัฒนามาตรฐานของ ผลิตภัณฑ์ ๒) ค่าใช้จ่ายในการบริหาร จัดการของพื้นที่ ๒.๒ พื้นที่การดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ ประยุกต์ตามพระราชดำริ			ชุมชน ท้องถิ่น/ท้องที่ จังหวัด ภาคีสืบสานแนว พระราชดำริ ชุมชนรอบ ๆ พื้นที่ขยายผล	๑.) ชาวบ้านมีความ เข้าใจในข้อมูลที่เป็น จริงของหมู่บ้าน ปัญหาและความ ต้องการของตนใน ทุกมิติ	๑.) เกิดแผนพัฒนา ชนบทเชิงพื้นที่ที่ เป็นการบูรณาการ ทำงานทุกภาคส่วน และสอดคล้องกับ หลักการองค์ความรู้ ๖ มิติ ประหยัด เรียบง่าย ได้ ประโยชน์สูงสุด และผลลัพธ์วัดผลที่ ชาวบ้านได้อะไรจาก กิจกรรมการพัฒนา
๒.๒.๑ การสร้างความเข้าใจ เข้าถึง และการจัดทำแผนพัฒนา ชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตาม พระราชดำริ ๗ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) การทำความเข้าใจ ๒) การสำรวจและวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นที่ทุกในทุกมิติ ๓) การวิเคราะห์ปัญหาและ ความต้องการของชาวบ้าน ๔) จัดทำแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม เพื่อแก้ปัญหาชุมชน ๕) ทำแผนชีวิตชุมชน ๖) บูรณาการแผนหน่วยงาน และแผนชีวิตชุมชน ๗) จัดทำแผนพัฒนาชนบท เชิงพื้นที่ประยุกต์ตาม พระราชดำริ	๓๕ หมู่บ้าน	๑๐,๕๐๐,๐๐๐		๑.) ชาวบ้านมีความ เข้าใจในข้อมูลที่เป็น จริงของหมู่บ้าน รูป ปัญหาและความ ต้องการของตนใน ทุกมิติ ๒.) ชาวบ้านมีองค์ ความรู้และพร้อมที่ จะลุกขึ้นมาทำงาน ด้วยตนเองทุก กระบวนการ (เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา) ๓.) การทำงานร่วม กันระหว่างชาวบ้าน และข้าราชการอย่าง บูรณาการการขยาย ผลการพัฒนา	๑.) เกิดแผนพัฒนา ชนบทเชิงพื้นที่ที่ เป็นการบูรณาการ ทำงานทุกภาคส่วน และสอดคล้องกับ หลักการองค์ความรู้ ๖ มิติ ประหยัด เรียบง่าย ได้ ประโยชน์สูงสุด และผลลัพธ์วัดผลที่ ชาวบ้านได้อะไรจาก กิจกรรมการพัฒนา ๒.) ข้าราชการและ ชาวบ้านได้รับความรู้ เชิงกระบวนการและ สามารถถ่ายทอดต่อ ในการขยายผลได้

แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๖ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ผลผลิต
	จำนวน	รวมเป็นเงิน (บาท)			
๒.๒.๒ การสนับสนุน กิจกรรมการพัฒนาแบบบูรณาการ (กิจกรรมการแก้ปัญหาในระยะ เร่งด่วนของหมู่บ้าน Quick Win)	๓๕ หมู่บ้าน	๕๒,๕๐๐,๐๐๐	ชุมชน/ท้องถิ่น/ ท้องที่/จังหวัด/ภาค สืบสานแนว พระราชดำริ	สืบสานแนวพระราช ดำริสู่พื้นที่ชุมชน ครอบคลุมทั้งจังหวัด	
๒.๒.๓ การพัฒนาอาสาสมัคร พัฒนาหมู่บ้าน	๔๐ ครั้วเรือน	๘,๐๐๐,๐๐๐	หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น สถาบัน การศึกษา เอกชน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อมวลชน	สร้างการรับรู้และ ความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวทางการสืบสาน แนวพระราชดำริ ต่อกลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มการขยายผลสู่ พื้นที่ชุมชนอื่นๆ
๒.๓.๑ พื้นที่ต้นแบบและขยาย พื้นที่ปิดทองหลังพระฯ					
๒.๓.๒ พื้นที่สืบสานแนว พระราชดำริ					
รวมงบประมาณด้านส่งเสริม การพัฒนา		๑๔๓,๐๐๐,๐๐๐			
๓. ด้านสื่อสารสาธารณะและภาคีสัมพันธ์					
๓.๑ งานเผยแพร่กิจกรรมพัฒนา ตามแนวพระราชดำริของมูลนิธิ และสถาบันฯ (เผยแพร่) - งานส่งเสริมการพัฒนา (กิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ต่าง ๆ ภายในพื้นที่ต้นแบบ และขยายผล) - งานจัดการความรู้ (องค์ความรู้ปิดทองใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น) - ดำเนินงานร่วมกับสื่อมวลชน และภาคีเครือข่ายปิดทอง - เชื่อมโยงและขับเคลื่อนผ่าน กลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่		๗,๐๐๐,๐๐๐	กรม. สำนักงบประมาณ กรมการ งบประมาณฯ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สื่อมวลชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย สถาบันการศึกษา ผู้นำเยาวชนเยาวชน คนรุ่นใหม่ ประชาชนทั่วไป	๑.) กลุ่มเป้าหมาย ได้รับทราบผลการ ดำเนินกิจกรรมการ พัฒนาตามแนว พระราชดำริ (กิจกรรมปิดทอง หลังพระฯ) ของมูล นิธิฯ และสถาบันฯ ๒.) กลุ่มเป้าหมาย นำกิจกรรมและองค์ ความรู้ปิดทอง หลังพระฯ ไปปรับใช้ พัฒนาต่อยอด ในพื้นที่ท้องถิ่นได้	๑.) สถาบันฯ เป็น องค์กรขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศ โดยขยายผลแนว พระราชดำริให้ เกิดประโยชน์แก่ ประชาชนอย่างกว้าง ขวาง ๒.) กิจกรรมและ องค์ความรู้ปิดทอง หลังพระฯ เป็นทาง เลือกใหม่ในการ แก้ไขปัญหาและ พัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ดีขึ้น

แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๖ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ผลผลิต
	จำนวน	รวมเป็นเงิน (บาท)			
๓.๑.๑ งานเผยแพร่การดำเนินงานผ่านจดหมายข่าวรายเดือน ๓.๑.๒ รายงานประจำปี ๒๕๕๕ ๓.๑.๓ การเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ หนังสือ มีเดียมีเดีย ผ่าน Social Media รายการทีวี ๓.๑.๔ ซีดีหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วิทยู โทรทัศน์	๑๒ ครั้ง ๑ ครั้ง	๓๑,๓๐๐,๐๐๐		๓.) กลุ่มเป้าหมายเกิดความศรัทธาในแนวทางแก้ไข ปัญหาและพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๔.) เกิดการรับรู้การดำเนินงานปิดทองหลังพระในพื้นที่ขยายผลและพื้นที่อื่นๆ	๓.) เกิดพื้นที่ดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ กระจายตัวเพิ่มขึ้นทั่วประเทศ ๔.) แนวพระราชดำริเป็นแนวทางหลักในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ
๓.๒ งานผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ (งานผลิต) ๓.๒.๑ จดหมายข่าวปิดทองรายเดือน ๓.๒.๒ งานผลิตวีดิทัศน์ - ภาพยนตร์ - หนังสือ - มีเดียมีเดีย Animation การ์ตูน ๓.๒.๓ สารคดีปิดทองหลังพระฯ ๓.๒.๔ Spot ปิดทองหลังพระฯ - Spot โทรทัศน์ - Spot วิทยู ๔ ภาค ๓.๒.๕ งานสื่อประชาสัมพันธ์อื่น ๆ - เอกสารแนะนำปิดทองหลังพระ - นิทรรศการปิดทองเคลื่อนที่ - ทำหนังสือสรุปผลการดำเนินงานพื้นที่ขยายผลรวม - ปฏิทิน ของชำร่วย เสื้อ กุญแจ และอื่น ๆ ๓.๒.๖ งานพัฒนาและบริหารจัดการเว็บไซต์สถาบันฯ	๑๒ ครั้ง ๑ ครั้ง ๑ ครั้ง ๑ ครั้ง ๒ แห่ง				๑.) เกิดสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่กิจกรรมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของมูลนิธิและสถาบันฯ องค์ความรู้ ข่าวสาร และกิจกรรมของมูลนิธิและภาคีปิดทองหลังพระฯ ไปยังแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยปรับเปลี่ยนตามพฤติกรรมมารับสื่อของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ๒.) มูลนิธิฯ และสถาบันฯ เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น

แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๖ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ผลผลิต
	จำนวน	รวมเป็นเงิน (บาท)			
๓.๓ สื่อมวลชนสัมพันธ์ ๓.๓.๑ จัดกิจกรรมพบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหารและสื่อมวลชน ๒๕๕๕ ๓.๓.๒ นำสื่อมวลชนเดินทางลงพื้นที่ดำเนินการปิดทองหลังพระฯ ๓.๓.๓ เดินทางเข้าพบสื่อมวลชนส่วนกลาง ๓.๓.๕ กิจกรรมดำเนินการร่วมกับชมรมสื่อมวลชนเรียนรู้ชนบท	๑ ครั้ง ๕ ครั้ง ๒ ครั้ง ๗ ครั้ง	๒,๖๔๐,๐๐๐	กรมประชาสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ เคเบิลทีวี สมาคมผู้สื่อข่าวส่วนกลาง	๑.) สื่อมวลชนมีความเข้าใจการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริของมูลนิธิฯและสถาบันฯ ๒.) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริ	๑.) สื่อมวลชนเป็นสื่อกลางเผยแพร่แนวทางการแก้ไขปัญหและพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๒.) เกิดความร่วมมือระหว่างสื่อมวลชนทุกแขนงในการช่วยเผยแพร่กิจกรรมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของมูลนิธิฯและสถาบันฯ ๓.) องค์ความรู้และแนวทางพัฒนาตามแนวพระราชดำริกระจายสู่ทุกชุมชนทั่วประเทศ
๓.๔ งานในพื้นที่ดำเนินการปิดทองหลังพระฯ (โครงการต้นแบบและพื้นที่ขยายผลปิดทองหลังพระฯ) ๓.๔.๑ จัดกิจกรรมพบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ๓.๔.๒ เดินทางเข้าพบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นสื่อมวลชนท้องถิ่น ๓.๔.๓ การสนับสนุนสื่อท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการเผยแพร่การดำเนินงานปิดทองหลังพระฯในพื้นที่	๑๐ ครั้ง	๖,๓๐๐,๐๐๐	ประชาสัมพันธ์จังหวัด สื่อมวลชนท้องถิ่น (วิทยุชุมชน เคเบิลทีวี หนังสือพิมพ์ ท้องถิ่น) หน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน สถาบันการศึกษา ประชาชนทั่วไป	๑.) เพื่อประชาสัมพันธ์ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากพัฒนาตามแนวพระราชดำริ และการดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ ที่เกี่ยวข้อง ๒.) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาสัมพันธ์ สื่อมวลชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาร่วมกับมูลนิธิฯและสถาบันฯ ๓.) สื่อมวลชนท้องถิ่นมีความศรัทธาในการดำเนินงานของสถาบันฯ และประชาสัมพันธ์งานปิดทองหลังพระอย่างต่อเนื่อง	๑.) ผลสำเร็จปิดทองหลังพระที่เกิดขึ้นตามแนวพระราชดำริเป็นที่รู้จักและศรัทธาในเชิงกว้าง ๒.) พื้นที่ดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ เป็นที่ศึกษาดูงานของชุมชน สถาบันการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓.) ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายเกิดความตื่นตัวในการเข้าร่วมกับปิดทองหลังพระ ๔.) เกิดโครงการขยายผลปิดทองหลังพระในพื้นที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

แผนงบประมาณประจำปี ๒๕๕๖ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ผลผลิต
	จำนวน	รวมเป็นเงิน (บาท)			
๓.๕ ภาคีสัมพันธ์ (ภาคีสื่อข่ายปิดทองหลังพระ) ๓.๕.๑ นิทรรศการปิดทองหลังพระ - งานประจำปีปิดทองหลังพระฯ - งานนิทรรศการร่วมกับภาคีสื่อข่าย ๓.๕.๒ การดำเนินงานในพื้นที่ปฏิบัติ การปิดทองหลังพระฯ ๓.๕.๓ จัดกิจกรรมพบปะ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหารและกลุ่มบริษัท ธุรกิจเพื่อสังคม ๓.๕.๔ กิจกรรมอื่นๆ ร่วมกับภาคีสื่อข่ายปิดทองหลังพระฯ ๓.๖ งานประเมินผลความรู้ และพึงพอใจ	๑ ครั้ง ๒ ครั้ง ๑ ครั้ง ๑ ครั้ง ๑ ครั้ง ๑ ครั้ง	๑๖,๓๐๐,๐๐๐ ๕,๐๐๐,๐๐๐	หน่วยงานสืบสานแนวพระราชดำริ สถาบันการศึกษา สถาบันเยาวชน หน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สมาคมบริษัทจดทะเบียน CSR Club บริษัทเอกชน ชุมชน ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่/โครงการดำเนินงานปิดทองหลังพระ สื่อมวลชน ส่วนกลางและท้องถิ่น หน่วยงานภาคีสื่อข่ายปิดทองหลังพระ หน่วยงานสืบสานแนวพระราชดำริ สถาบันการศึกษา ตลาดหลักทรัพย์ สมาคมบริษัทจดทะเบียน CSR Club กรรมการมูลนิธิ/สถาบันฯ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	๑.) เพื่อสร้างกระบวนการบูรณาการร่วมกันระหว่างมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และกลุ่มเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ ๒.) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานปิดทองหลังพระโดยความร่วมมือของท้องถิ่น/ชุมชน ประเมินผลการรับรู้และพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมายเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ โดยมีเป้าหมายให้เกิดความรับรู้และพึงพอใจเกินร้อยละ ๘๕	๑.) ภาคีสื่อข่ายปิดทองหลังพระฯ เกิดความศรัทธาในการนำแนวทางพัฒนาตามแนวพระราชดำริไปปรับใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงาน ๒.) เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคีสื่อข่ายปิดทองหลังพระฯ ๓.) เกิดโครงการขยายผลปิดทองหลังพระในพื้นที่ดำเนินการ ๑.) มูลนิธิฯ และสถาบันฯ รับทราบความพึงพอใจและประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานขององค์กร ๒.) มูลนิธิฯ และสถาบันฯ มีแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ โดยนำเสนอต่อคณะกรรมการมูลนิธิฯและสถาบันฯต่อไป
๓.๗ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ		๑,๔๖๐,๐๐๐			
รวมงบประมาณด้านสื่อสารสาธารณะและภาคีสัมพันธ์		๗๐,๐๐๐,๐๐๐			

แผนงบประมาณประจำปี ๒๕๕๖ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ผลผลิต
	จำนวน	รวมเป็นเงิน (บาท)			
๔. ด้านบริหารสำนักงาน					
๔.๑ บุคลากร เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าบริการวิชาชีพ และการพัฒนาบุคลากร		๑๙,๕๐๐,๐๐๐	เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง โครงการ ลูกจ้างชั่วคราว ที่ปรึกษา	๑.) เพื่อเพิ่มศักยภาพบุคลากรให้สอดคล้องกับการพัฒนาองค์กร ๒.) เพื่อเพิ่มขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่	๑.) บุคลากรมีขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงาน และมีระเบียบวินัย ๒.) บุคลากรมีการพัฒนา ๓.) สถาบันฯ ได้รับการบริการที่ดี
๔.๒ ค่าใช้จ่ายสำนักงาน ค่าเช่าพื้นที่สำนักงาน/ค่าครุภัณฑ์/ค่าอุปกรณ์/ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษา/ค่าระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต/ค่าสาธารณูปโภค (น้ำ ไฟ โทรศัพท์) /วัสดุสิ้นเปลือง/ ค่าใช้จ่ายเดินทางและค่าพาหนะ		๑๗,๔๐๐,๐๐๐	เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง กรรมการ ที่ปรึกษา ภาควิชาเครือข่าย ผู้ใช้บริการสำนักงาน บุคคลทั่วไป หน่วยงานที่ติดต่อประสานงาน	๑.) เพื่อความคล่องตัว รวดเร็วในการปฏิบัติงาน ๒.) เพื่อปรับปรุงระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโทรศัพท์ ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ๓.) เพื่อสนับสนุนกับการปฏิบัติงานของสถาบันฯ	๑.) องค์กรมีระบบและวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมและพอเพียงต่อการใช้งาน ๒.) มีระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตของสถาบันฯ เป็นเครื่องมือสื่อสารสารสนเทศ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ทั้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กร
๔.๓ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ		๑๐๐,๐๐๐	เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง กรรมการ ที่ปรึกษา ภาควิชาเครือข่าย หน่วยงานที่ติดต่อประสานงาน	๑.) เพื่อความสะดวก และปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	๑.) มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน
รวมงบประมาณด้านบริหารสำนักงาน		๓๗,๐๐๐,๐๐๐			

ภาคผนวก

- โครงสร้างของสถาบัน
- รายชื่อคณะอนุกรรมการธุรกิจเพื่อสังคม (CSR)
- รายชื่อคณะอนุกรรมการบูรณาการปิดทองหลังพระ:
สืบสานแนวพระราชดำริ

โครงสร้างของสถาบัน

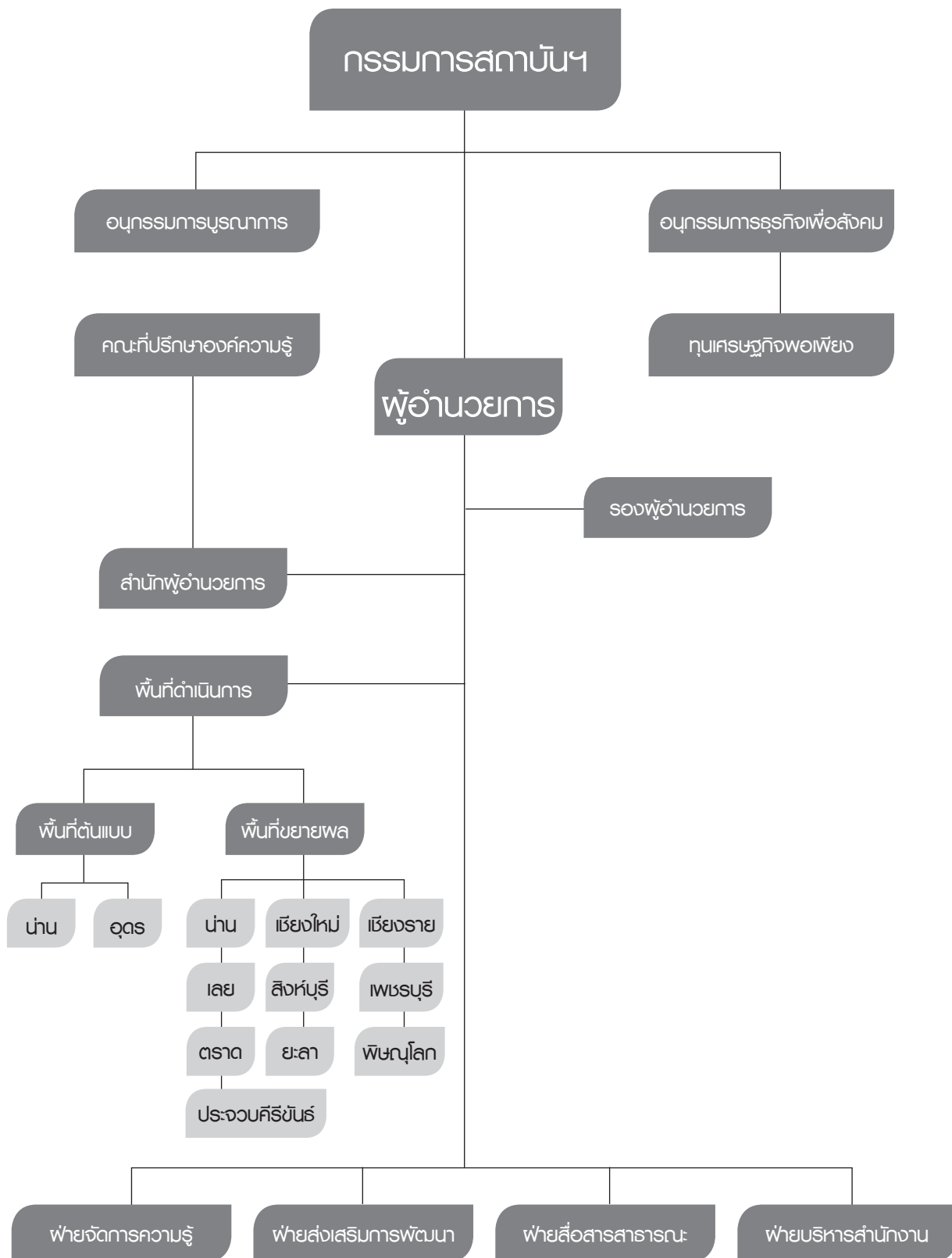
ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ เห็นควรให้แบ่งกลุ่มภารกิจการทำงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ออกเป็นดังนี้

- ภารกิจหลัก คือ กลุ่มภารกิจจัดการความรู้ กับกลุ่มภารกิจส่งเสริมการพัฒนา
- ภารกิจสนับสนุน คือ กลุ่มภารกิจสื่อสารสาธารณะ กับงานบริหารสำนักงาน
- สำนักผู้อำนวยการ ดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์คู่ขนานไปกับคณะกรรมการและหรืออนุกรรมการ
- สำหรับกลุ่มภารกิจภาคีเครือข่ายนั้น ด้วยเหตุที่เป็นงานสำคัญ จึงเห็นควรให้กระจายอยู่ในทุกกลุ่มภารกิจ ไม่ต้องตั้งเป็นกลุ่มภารกิจเฉพาะ

ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ เห็นชอบโครงสร้างสถาบันฯ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถาบันฯ คณะที่ปรึกษา ด้านองค์ความรู้ ผู้อำนวยการสถาบันฯ รองผู้อำนวยการสถาบันฯ ๑ ตำแหน่ง สำนักผู้อำนวยการ และกลุ่มภารกิจ ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มภารกิจที่ประกอบด้วยฝ่ายจัดการความรู้และฝ่ายส่งเสริมการพัฒนา และกลุ่มภารกิจที่ ๒ ที่ประกอบด้วยฝ่ายสื่อสารสาธารณะ

โครงสร้างสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ:
สืบสานแนวพระราชดำริ

รายชื่อคณะอนุกรรมการธุรกิจเพื่อสังคม (CSR)

ในการประชุมคณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการธุรกิจเพื่อสังคม (CSR) ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. นายจิรายุ	อิศรางกูร ณ อยุธยา	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายการันต์	ศุภกิจวิเลขการ	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นายวิโรท	สันติประภาพ	อนุกรรมการ
๔. นายพยุงค์ศักดิ์	ชาติสุทธิผล	อนุกรรมการ
๕. นายรัชชัย	ยงกิตติกุล	อนุกรรมการ
๖. นายดุสิต	นนทะนาคร	อนุกรรมการ
๗. นายวัฒนา	โอบานนท์อมตะ	อนุกรรมการ
๘. นายพีระพงษ์	กลั่นละอ	อนุกรรมการ
๙. นายสุขสรรค์	กันตะบุตร	อนุกรรมการ
๑๐. นายนิคม	พิศลยบุตร	อนุกรรมการ
๑๑. นางปัทมา	เพชรเรียง	เลขานุการอนุกรรมการ
๑๒. นางพิมพ์ใจ	ยุทธบรรดล	ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการ

โดยมีอำนาจหน้าที่

- กำหนดนโยบายและวางกรอบการดำเนินงานด้านกิจกรรมเพื่อสังคม ของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
- กำหนดนโยบายในการทำงานและประสานไปยังเครือข่าย ตลอดจนการขยายผลการดำเนินงานในด้านกิจกรรมเพื่อสังคม ของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
- พิจารณาและนำเสนองบประมาณสำหรับโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ด้านกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) ต่อคณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
- ปฏิบัติภารกิจอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริมอบหมาย

รายชื่อคณะกรรมการบูรณาการปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ

เพื่อให้การดำเนินงานในพื้นที่ขยายผล ๑๐ จังหวัด ๑๘ หมู่บ้าน ได้มีการบูรณาการจากทุกภาคส่วน คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ อนุมัติให้แต่งตั้ง คณะกรรมการบูรณาการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เพื่อทำหน้าที่ขยายผลพื้นที่ปิดทองหลังพระฯ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. หม่อมราชวงศ์คึกคัก ดิศกุล	ประธานกรรมการ
เลขาธิการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ	
๒. นายพระนาย สุวรรณรัฐ	อนุกรรมการ
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย	
๓. นายศุภชัย บานพับทอง	อนุกรรมการ
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๔. นายสุรพล ปัตตานี	อนุกรรมการ
รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๕. หม่อมหลวงจิรพันธุ์ ทวีวงศ์	อนุกรรมการ
รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)	
๖. นายระพีพันธุ์ สิริวัฒน์	อนุกรรมการ
หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี	
๗. นายลลิต ถนอมสิงห์	อนุกรรมการ
ผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา	
๘. นายพิพัฒน์ เลิศกิตติสุข	อนุกรรมการ
ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ	
สืบสานแนวพระราชดำริ	
๑๐. ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม	อนุกรรมการและเลขานุการ
ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ	

โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. เพื่อบูรณาการทำงานทุกขั้นตอนตามภารกิจและความรับผิดชอบในการสนองแนวพระราชดำริ อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน นำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน

๒. เพื่อย้ายทอดองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่หมู่บ้านตามลักษณะภูมิสังคม สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนให้พึ่งพาตนเองได้ ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. เพื่อสร้างเครือข่ายบุคลากรในการสืบสานแนวพระราชดำริ จากหน่วยงานภาครัฐ มูลนิธิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาคเอกชนและครุภูมิปัญญาในชุมชน

๔. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ (Area based) ตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้จังหวัดสามารถบูรณาการแผนงานและงบประมาณจากส่วนราชการ (Function) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

๕. ดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ มอบหมาย

